

Türk dili için yeni bir devre açılıyor

Bir istifham işaretinin cevabı

Dün Üçüncü Dil Kurultayında, Türklüğün dünya yüzündeki kültür yaratıcı ve kültür yayıcı rolü hakkında söylenen sözleri alâka ile dinlerken, zihnimde eski bir hatıra tazelenirdi.

Senelerce evvel Amerikada içtimai ilimler tahsil ederken, hocam Giddings Amerika yerlilerinin hayatına dair antropoloji profesörleri tarafından verilen derslerden birine devam etmemi tavsiye etti. Şu sözlerini pek iyi hatırlıyorum:

— Amerika yerlilerinin, Merkezi Asyadan geldiklerine dair faraziyeleler var. Bu yerlilerin kâinat telâkîkleri, âdetleri, masalları hakkında takip edilecek bir ders senin için çok meraklı olabilir.

Beni telefonla antropoloji profesörlerinden, Amerika yerlilerinden Drikuvalar hakkında araştırmaları ile meşhur Farranda tavsiye etti.

Asyanın nabzı
Danın kapısından çıkmak üzereyken hocam beni geri çağırdı:

— Profesör Farrandın dersine başlamazdan evvel Huntingtenin, (Asyanın nabzı) hakkında yazdığı çok dikkate değer, çok münakaşaları mucip olmuş kitabı oku! dedi.

Asyanın nabzı, kitabı, Merkezi Asyadaki kuraklıklara ve bu kuraklıkların mucip olduğu büyük ölçüde mahaceret hareketlerine taallük ediyordu. Bunu okuyunca Alaska yolu ile Amerika kıtasına yayılma nazariyesi aklı çok yakm görünüyordu.

Bundan sonra Profesör Farranda gittim. Sosyoloji hocam kendisini telefonla tenvir etmişti. Bu çok nazik âlim, Drikuvalar hakkında bana tek başına bir ders vermeyi teklif etti.

Haftada bir defa bir araya geliyorduk. Bana okuyacağım kaynak kitaplarını bildiriyor, ertesi hafta buluşunca okuduklarımı benimle münakaşa ediyor, tetkik usulleri hakkında yollar gösteriyordu.

Hayret verici benzerlik
Zaman bende Drikuva kâinat nazariyelerini ve yaşama usullerini, iptidai Türk içtimai sistemlerle mukayese için hiçbir hazırlık yoktu.

Yalnız tekrar edilen kelimeler arasında türkçe kelimelere çok benziyen ve aynı manada kullanılan kelimeler gözüme çarptı: Meselâ: kayak kelimesinin kayak kelimesiyle ifade edilmesi gibi...

Sonra en ziyade masallar üzerinde durdum. Drikuvalar arasında dolaşan ilk seyyahların zapt ve tesbit ettiği masallar, küçük yaşmda evde duyduğum masalların aynı idi. Dev diye gösterilen tabiat kuvvetleriyle yapılan korkunç mücadeleler, aynı tarzda efsaneler doğurmuş, müşkülâta aynı yolda çarpışılmış, cüretli ve kuvvetli fertler neticede aynı usuller ve hareketler sayesinde galebe varmışlardı. Fertlerin hissî müasebetleri hakkındaki masallarda da aynı benzerlik göze çarpıyordu.

Bu benzerlikler zihnimde kocaman bir istifham işareti bıraktı.

Dün Üçüncü Kurultayın müzakerelerini dinlerken suna kani oldum ki Türk bilginliği, bu istifham işaretine ve ilmin bu gibi pek çok istifham işaretlerine cevap bulmak için çok esaslî bir seferberlik yapmıştır. İki senelik hazırlıklar ve uğraşmalar hakkında okunan rapor, kuvvetli ümitler uyandıracak mahiyettedir.

Mazinin karanlıklarını aydınlatmak için candan uğraşan bilgi sahiplerimiz, kuvvetli bir temel kurmuşlardır. Bu temel üzerinde vücut bulacak yüksek bilgi binasının umumi çizgileri ufukta belirmiştir.

Her yeni gidişi evvelâ istifhafa karşıyan menfi ruhlular var. Bun-

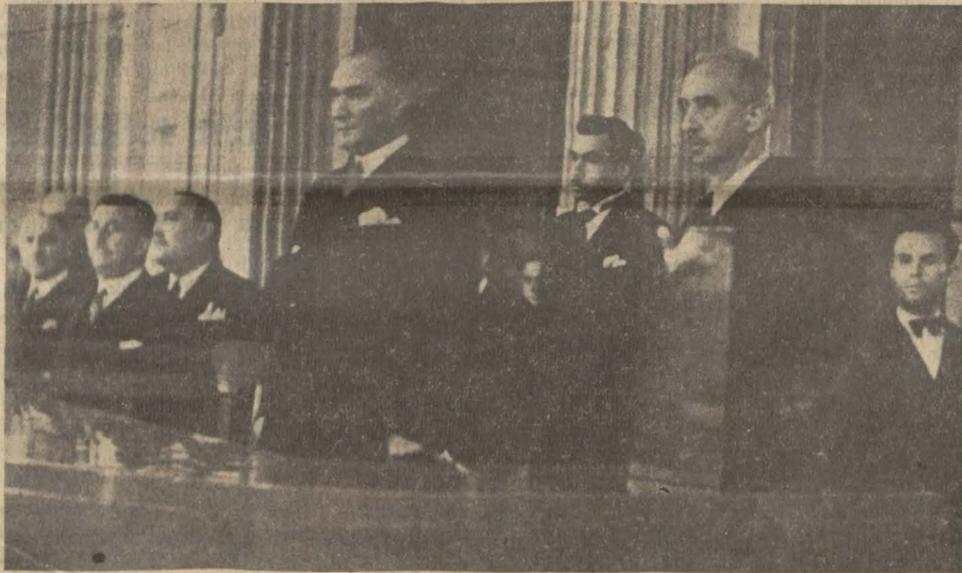

Dün Dolmabahçede toplanan ve dil inkişabımızın mühim bir merhalesi olan Üçüncü Dil Kurultayında bulunanlar

Dil Kurultayı dün toplandı

Türk inkişabı kendi mihrabının güneş olduğunu bulmuştur

Dün Kurultayda Maarif Vekili, Bayan Afet ve Türk dili genelsekreteri mühim söylevler verdiler

Atatürk, İsmet İnönü Kurultayda İstiklâl marşını dinliyorlar

Üçüncü Dil Kurultayı, dün büyük merasimle açıldı. İkinci Dil Kurultayından itibaren aradan geçen iki senelik müddet içinde dil faaliyeti nin çok mütakâsif bir hale gelmesi, üçüncü Dil Kurultayının etrafında geniş bir alâka topluyordu.

Dolmabahçe Sarayının Kurultaya tahsis edilen büyük salonunun kapıları saat on üçten itibaren açılmıştı. Bu salonda yedi yüz davetli için hazırlanan yer, hemen bir çeyrek saatlik kısa bir müddet içinde doldu. Saat 13,30 dan sonra gelenler hep ayakta kaldılar.

Atatürk teşrif ediyorlar

Tam saat on dörtte Atatürk, refakatlerinde Başvekil İsmet İnönü ve Londra Büyük Elçimiz Fethi olduğu halde salonu teşrif ettiler ve kendilerine tahsis edilen locaya geçtiler. Bu sırada Türk Dil Kurumu Başkanı ve

Atatürk ecnebi profesörlerle beraber

Maarif Vekili Saffet Arıkan kürsüye çıkmış, şehir bandosu İstiklâl Marşını çalmaya başlamıştı. Marş ayakta dinlendi.

[Kurultayda Maarif Vekilinin, Pro-

fesör Bayan Afetin, Kurum Genel Sekreteri İbrahim Necmi Dilmenin verdikleri söylevler ve Kurultay tafsilâtı altıncı, yedinci sayfalarımızdadır.]

Mısır Cenevreye girmek istiyor

Kahire, 24 (A.A.) — Niyabet meclisi, bir emirname imzalamış ve bu emirname ile, Mısır - İngiliz muahede sinden sonra Mısırın Milletler Cemiyetine kabulü için derhal bir talepte bulunmaya Başbakan Nahas Paşayı memur etmiştir. Nahas Paşa Londra'ya vasıl olmuş ve Edenle görüşmüştür. Nahas Paşa öğle yemeğini İngiliz dış bakanile yemiştir.

Arnavutlukta bir isyan çıkmış!

Paris, 24 (A.A.) — Matin gazetesinin Atinadan alarak nesrettiği bir telgrafta göre, şimali Arnavutlukta Kral Zogu'ya karşı bir isyan hareketi çıkmıştır. İdareî örfiye ilân edilmiş ve bazı zabıtlar tevkiif olunmuştur. Her ihtimale karşı koymak üzere iki fırka seferber bir hslle getirilmiştir. Tiran bu havadisî tekiip etmiştir.

Yunanistanda sükûn var

Bir ihtilâl çıktığı haberi doğru değil

Dün bir akşam gazetesi Paristen aldığı şu haberi neşrediyordu:

Paris, 24 (Son dakika) — Yunanistan'dan Londraya bildirildiğine göre, bugün Yunanistanın şimalinde kralın aleyhinde büyük bir ihtilâl zuhur etmiştir. Birçok zabıtlar tevkiif edilmiş ve birçok askeri kuvvetler seferber hale getirilmiş, idareî örfiye, sansür şiddetlenmiştir. Yeni askeri kuvvetler seferber edilmiştir. Vahim hâdiseler çıkması, bir dahilî muharebenin başlaması muhtemeldir. Hükümet mahafilinden bu hâdiseyi tekiif veya tekiip edici henüz bir haber gelmemiştir.

Dün gece bu hususta ne Londradan ne Paristen, ne Atinadan bir telgraf gelmemiştir. Keyfiyeti Atina muhabirimizden sorduk ve şu cevabı aldık:

"Burada bir isyan çıktığıma dair verilen haber doğru değildir. Yunanistanda huzur ve sükûn vardır.. Ayrıca şehrimizdeki alâkadar siya-

Yunan Kralı Jorj

si mahafil de haberi tekiip etmişlerdir.

Sovyet Rusyadaki dava

Mahkeme 16 suçluyu idama mahkûm etti

Londra, 24 (Tan) — Moskova Yüksek Askerî Mahkemesi sekiz saat süren bir müzakereden sonra, bugün, 16 suikast maznunu için idam kararı vermiştir. Maznunlar, tekrar suçlarını itiraf etmiş ve hattâ Kamenet kendi hakkında verilen kararın derhal infazını istemiştir.

Yüksek Askerî Mahkemesinin kararları evvelce kabili temyiz değildi. Halbuki yeni bir kanun mucibince bu kararlar şimdi temyiz edilebilir. Moskova mahafilinin kanaatine göre, maznunlar suçlarını itiraf ettiklerinden dolayı, temyiz mahkemesi idam cezasını affedecek ve bunu müebbet küreğe çevirecektir.

[Muhakeme safahatına ait tafsilât 10 uncu sayfamızdadır.]

Tayyareler Madridi bombardıman ettiler

Asi kuvvetler bir topu doldururlarken

[Telgraflar onuncu usavfanımızdadır.]

Ankara mektupları

Yaş meyva ihracatı

Sevkiyat için yeni bir ambalaj usulü bulundu

Eu tarz ambalaj, en ucuz ve en ziyade kabili tatbik olan bir sistemdir

Ankara, (Hususi muhabirimiz den) — Avrupa pazarlarının memleketimizin sebze ve meyva mahsullerine gösterdiği rağbet günden güne artmakta ve bir yandan bütçemizin ihracat faslı, bir yandan mıs tahsilin göğsünü kabartmaktadır. Fakat, şimdiye kadar yapılan ihracat nisbeti bizi asla tatmin edecek bir seviyeye gelmemiştir. Bunun sebebi, bu hususta birçok müşkülle karşılaşmamız, ve ihracat tekniğinde henüz ilerlemiş olmayışımızdır. Bunu doğuran sebeplerin başında memleketimizin garbi Avrupa'ya olan uzaklığı gelmektedir. Avrupaya, ezcümle Almanya'ya yakın bulunan memleketlerin son senelerde ihraç ettikleri meyva ve sebzeler milyonlarca Türk lirasına balığ olmaktadır. Bu hal, hükümetin ve müstahsillerimizin gözünden kaçmamış ve Avrupa ile onlardan uzakta bulunmamıza rağmen onlardan daha çok mal göndermeye muvaffak olmak için birçok tecrübelerle girişilmiştir.

Bulgaristanın rekabeti

Avrupanın son senelerinde kadar sebze ve meyva ihraç eden bellibaşlı memleketleri İspanya ve İtalya idi. Son yıllarda Bulgaristan da bunlar arasına girdi. Hatta onlara kuvvetli bir rakip oldu. Bulgaristan Almanya'ya yakınlığı dolayısıyla son senelerde İtalya ve İspanya aleyhine ihracat sahasındaki faaliyetini hayli inkişaf ettirmiştir. Hatta öyle ki, komşumuz Bulgaristanın yıldan yıla artan yaş sebze ve meyva ihracatı bugün varidat membalarının en mühim kısmını teşkil eder olmuştur. Halbuki Bulgaristanın Almanya arasındaki nakliyat ancak beş günde temin edilebildiğine nazaran umumi usuller ve kaideler ile meyva ve sebze nakliyatı imkânsız idi. Bunu düşünen Bulgarlar son senelerde hususi soğuk hava tertibatını haiz frigorifik vagonlar ile sevketmeye başlamışlardır.

Bulgarların diğer ihracat kollarında, meselâ Almanya yaş üzüm ve çilek üzerine yaptıkları ihracatta da, son yıllarda akıllara hayret verecek bir ilerleme görülmektedir.

Bulgar üzümleri kalite ve nefaset itibarıyla, Türk üzümlerinin karşısında çok zavalı kalırlar. Buna rağmen sifir Avrupa pazarlarına yakınlığı dolayısıyla bugün hâkimiyeti eline almış bulunmaktadır. Bulgaristan, bu soğuk hava tertibatını ihtiva eden vagonlar sayesinde muvaffak olmuştur. Zira, Bulgaristanın Berlin'e en kestirme yolu olan Köstence yolu Bulgar üzümlerini ancak 154 saat yani 7 günde Berlin pazarına ulaştırabilir. Bu müddet İstanbul'da 9 ve İzmirde 11 gündür.

Hava vesaitiyle yapılan nakliyat ise masrafını kurtaramıyacak kadar pahalı düşmektedir. 934 senesinde İstanbul'da bir firmanın hava yolu ile Berlin'e patlıcan sevkettiği ve 100 kuruş maliyet fiyatına karşı 120 kuruşa satabildiği halde yine zarar ettiği hâlâ hatırladadır.

Formül aranıyor

Bütün bu mülâhazalardan sonra varılacak netice şudur: Meyva ve sebze ihracatında karşılaşılan bu müşkülâtı yenenin tek yolu, bu malları uzun bir müddet çürümeden ve bozulmadan muhafaza etmenin yolunu aramak lazımdır.

Bunu temin etmek için bir yandan İktisat Vekâletinin alakadar organları tetkikat yapmaktadır. Öbür taraftan da müstahsiller ve müesses sahipleri formüller aramaktadırlar.

Son günlerde İktisat Vekâleti mahfilinde çok yakın bir alâka uyanırdan ve müspet neticelerle bütün memleketi de uyandıracak olan bir tecrübe, bu meseleyi yeniden ortaya atmış bulunmaktadır.

Yeni bir tecrübe

Memleketin tanınmış ihracat yapan firmalarından malî gazi Mehmet Ali ile iki arkadaşının, meyva ve sebzelerini bozulmadan

muhafaza etmek için buldukları bir formülden bahsetmek faydalıdır. Tecrübe safhası hakkında Mehmet Ali bize şunları söylemiştir:

— Hiçbir yerden hiçbir yardım görmeksizin üç arkadaş, sırf kendi teşebbüsümüz ve çalışmamızla yaptığımız bu formülle meyva ve sebzelerde, üzüm, patlıcan, domates, kavun, erik ve marulların asgari on beş, azami dört ay kadar dayandırma tesbit ettik. Üç senedenberi bu çeşitli meyva ve sebzeler üzerine yaptığımız müteaddit tecrübelerden ilham alarak yirmi beş gün evvel, İzmirde hazırladığımız iki çeşit üzümle iki çeşit patlıcanı alarak Ankara'ya geldik; ve tecrübemizin esasını Türkofise kazettik.

Dört nevi üzerine yapılan ambalajlar tarihtenberi, ta yirmi üç gün — Türkofisin mahzenlerinde bekletildi ve bugün bir heyet huzurunda açıldığı zaman üzüm ve patlıcanların konuldukları gibi, taptaze durdukları görüldü. Heyet meyanında İktisat Vekâletinin en salâhiyetli uzurları, Türkofis Reisi Medet, kimyagerler ve bürhanon ileri gelen memurları bulunmaktaydılar.

Bugün patlıcanın tanesinin İzmirde on paraya, Berlinde ise 25 kuruşa satıldığına ilâve edersem, meselenin derececi azametini tebarüz ettiririm, zannediyorum.

Şunu da kaydedin ki, bu tarz ambalaj, en ucuz ve en ziyade kabili tatbik olan şekildedir. Memleketimizde tamim edildiği takdirde, temin edeceğimiz istifadeyi milyonlarca Türk lirasına ölçemeyiz...

İktisat Vekâletinin alakadar makamlarından yaptığımız tahkikat, Mehmet Alinin sözlerinin fazlasız, belki eksik olduğunu göstermiştir.

Sporcular Sovyet Rusyaya gidiyor

Bugün Parti merkezinde bir toplantı yapılacak

Dost Sovyet Hükümeti tarafından vâki daveti esas itibarıyla kabul eden hükümetimiz, olimpiyatlardan dönen sporcularımızı Rusyaya göndermeye karar vermiştir.

Dün Halk partisi İstanbul merkezinde ihzârî mahiyette bir toplantı yapılarak hangi şabalere iştirak edeceğimiz takarrür etmiştir. Gitmesine karar verileneşubeler futbol, güreş, bisiklet, eskrimdir. Hangi sporcuların gideceği ve kaflenin adedi bugün saat 10 da tekrar parti merkezinde toplanacak olan federasyon başkanlarıyla spor komitesi tarafından tesbit edilecektir. Türk spor kudrumu başkanı general Ali Hikmetin Karlsruhe'da bulunması dolayısıyla kendisine vekâlet eden Asbaşkan Halil Bayrak bu içtimada hazır bulunmak üzere Ankara'dan İstanbul'a davet edilmiştir.

Seyahat hazırlıkları en geç 15 Eylül'e kadar nihayet bulmuş olacak ve kafilere bu tarihte yola çıkacaktır. Seyahatin ne kadar süreceği malûm olmamakla beraber Sovyet Rusyanın bellibaşlı şehirlerinde müsabakalar yapılacağı için iki ayı bulacağı tahmin ediliyor.

Ekmek fiati on para ucuzlatıldı

Belediye narh komisyonu dün toplanmış, francalayı 16 da, ikinci ekmeği on buçuk kuruşa ipka etmiş, birinci ekmeğin on para indirilerek 11 kuruş üzerinden satılmasına karar vermiştir.

Yatılı talebenin imtihanı bugün

Vilâyet mntaka san'at mekteplerine kabul edilecek parasız yatılı talebe için bu sabah müsabaka imtihanı yapılacaktır.

5000 paket köylü sigarası tutuldu

Kaçakçılarda biri ele geçti, diğerleri aranıyor

Evvelki gün Karadenizden İstanbul'a gelen İzmir vapurunda bir kaçakçılık hâdisesi meydana çıkarılmıştır:

Vapur Trabzondan kalktıktan sonra Trabzon İnhisarlar Başmüdürlüğü bir telgrafla vapurda bütün götürüldüğünü şehrimizdeki alakadarlara bildirmiştir. Bunun üzerine icap eden tertibat almış, vapur Galata rıhtımına yanaştığı sırada İnhisar idaresine memurları vapurda İnhisar yapımları Şüpheli görülen birçok kimselerin denklere açılmış, çantalarını bakılmıştır. Bu sırada Rizeli Ali adında bir çantalını açtırmak istememiştir. Çantalar aranırken, bunlarda beş bin paket köylü sigarası bulunmuştur. Paketler İnhisar idaresine teslim edilmiş ve Ali nezaret altına alınmıştır. Ali, ilk ifadesinde, bunları Trabzonda bir tanıdığından aldığı ve İstanbul'a satmak üzere getirdiğini söylemiştir. Aynı şekilde kaçakçılığın bundan evvel de yapıldığı tesbit edildiğinden tahkikat derinleştirilmiştir. Alinin, başka arkadaşları da bulunduğu anlaşılması ve keyfiyet Trabzon başmüdürlüğüne yazılmıştır. Tahkikat devam etmektedir.

Mısır'la münasebetlerimiz

Müzakere edilen ikamet ve muahadenet muahedeleri

Hükümetimiz Mısır arasında Süveyş kanalının emniyeti için yirmi beş senelik bir ademi tecavüz paketi imzası kararlaştırılmış, İngiltere hükümetine de bu paktın Londra'da imzalanacak yeni İngiltere - Mısır anlaşmasından sonra Ankara'da imza edileceği haber verilmiş...

Bu malûmatı Londra'da çıkan Deyli Ekspres gazetesi, Ankara'dan alınmış bir telgraf şeklinde yazmıştır. Biz buna dair araştırmalar yaptık. Haber aldığımız göre memleketimizle Mısır arasında bir ikamet, bir de muahadenet muahedelerinden galeit olabilir. Halbuki bu eski muahede, diğer hemen her memleketle aktedilen muahedelerinden ayırdır.

Şehrimizdeki salâhiyyetler Mısır mahafiline de baş vurdu. Böyle bir paktın imzalanacağına dair ademi malûmat beyan edildiği gibi, bu haber sıhhatine de inan göstermemektedirler.

Takvim, Hava

Bugünkü hava

Hava sabit vaziyetini kaybetmeğe ve sert rüzgârlar kendini göstermeye başlamıştır. Rüzgâr bugün süratini artıracaktır. Havanın kapalı olması ihtimali vardır. Hararet derecesinin hergün birkaç derecelik tahavvüller kaydedilmektedir. Bu tahavvülât bugün de hissedilecektir.

Dünkü hava

Dün hava, sıcak ve sıkıcı geçmiştir. Hararet gölgede en çok 27,2, en az 19,6, güneşte en çok derece hararet 57 derece olarak kaydedilmiştir. Rüzgâr yıldız poyrazdan saniyede 7,5 metre hızla esmiştir. Tazyik 758 milimetro civarında seyretmiştir.

Geçen sene bugün

Geçen sene bugün gölgede hararet azamî 27,9, asgarî 18,2, güneşte en çok 57 derecedir. Rüzgâr 4 metro süratle esmiş, barometre 760,6 civarında seyretmiştir. Rütubet nisbeti yüzde yetmişe çıkmıştır. Hava sisli geçmiştir.

1 — Erzurum'da kurulan müfettiş umumîliğe Tahsin Uzer tayin edildi.
2 — Galatasaray, Bükreşte ikinci maçını yaptı. 4-1 mağlûp oldu.

Ortamektep ve liselere büyük tehacüm var!

İlk ve Ortamektepleri bitirenlerin hangi mektebe alınacağı tesbit edildi

Bu sene orta mekteplerle liselere diğer senelerden daha ziyade hücum olmuştur. Kayıtlara başlanılı daha dört gün olduğu halde bu dört günde geçen seherin hemen hemen yirmi günlük müracaatine muadil müracaat yapılmıştır. Kalabalık yerlerdeki lise ve orta mektep müdürleri bazı talepleri karşılamamışlar, bu yüzden birçok şikâyetler olmuştur. Bunun üzerine maarif müdürlüğü, ilk mekteplerde olduğu gibi, orta mektep ve liseler için de birer kayıt ve kabul haritaları yapmıştır.

Bu haritalara göre, Eyüp ve Heybeli orta mekteplerini bitiren talebeler yalnız İstanbul lisesine, kız talebe İstanbul kız lisesine, İstanbul kız muallim ve cümhuriyet ortadan çıkanlar Cümhuriyet kız lisesine, İnönü ve Nişantaşı kız ortalarından çıkanlar, İnönü kız lisesine, Davutpaşa ortayı bitirenler Pertevniyale, Gelenbevi ortayı bitirenler Vefaya, Gazi Osmanpaşa ve Emirgân ve Üsküdar ortalarının kız mezunları Kandilliye, Üsküdar erkek orta ve Kadıköy birinci orta mezunları Haydarpaşa, Kadıköy ikinci ortaları Erenköy lisesine, Beykozular Beykoz, Sarıyer ve Emirgân kız mezunları Kandilliye, Üsküdar ve Kadıköy mezunları Haydarpaşa müracaat ve kaydedileceklerdir.

Ortamekteplere yazılacaklar

Diğer taraftan orta mekteplere yazılacaklar için de şu şekilde bir kroki tanzim edilmiştir:

Eminönü kazasındaki ilmekteplerden mezun olan erkek talebe Kumkapı orta ile erkek lisesinin orta kısmına, kızlar kız orta, Süleymaniye or-

ta ve kız lisesinin orta kısmına, Eyüp ve civarı ilk mektep mezunları münhasıran Eyüp ortaya, Fatih kaza - sından Fenerliler Gelenbeviye, Kadıköy mezunları Cümhuriyet ortaya. Şehreminliler Davutpaşaya, Samatyalılar kız ortaya, Beyoğlundaki kız mezunlar Nişantaşı ortaya, erkek mezunlar Kasımpaşa ortaya, Beşiktaşlı kızlar İnönüne, erkekler Kabataş ve ya Gaziosmanpaşaya, Beykozular, Beykoza, Sarıyerli kızlar Kandilliye, erkekler Emirgâna, Üsküdarlı erkekler birinci ortaya, kızlar Üsküdar ikinci ortaya, Kadıköylü erkekler Kadıköy birinci ve üçüncü ortalara, kızlar ikinci ortaya, Bakırköylü Bakırköyüne ve Adalılar Heybeli ortaya.

İki ortamektebe lise sınıfı ilâve ediliyor

Cümhuriyet ve İnönü kır orta mekteplerine maarif vekâleti bu sene birer lise sınıfı ilâve etmeye karar vermiştir. Mekteplere karşı fazla tehacüm karşısında her gün yeni kararlar ve tedbirler almak mecburiyetinde kalan vekâlet bu kararları bu iki orta mektepten bir yıl mezun olanların bir başka mektep aramalarının önüne geçmiştir. Gelecek seneler bu mekteplere birer sene ilâvesiyle üç sene sonra her iki mektep te tam devreli birer lise haline sokulmuş olacaktır.

Çorlu ortamektebi

Maarif müdürlüğü muavinlerinden Adil, Çorlu'da yeni kurulan orta mektebin müdür ve tarih ve coğrafya muallimliğine tayin edilmiş ve bu tayin emri dün vekâletten maarif müdür - lüğüne bildirilmiştir.

Limon ucuzluğu

Dün gümrükten 1760 sandık limon çıkarıldı

İtalya ile aramızdaki ticaret ve klering anlaşmasının üç ay daha uzatıldığı dün, gümrüklere bildirilmiştir. Bunun üzerine gümrüklerdeki limonlardan bir kısmı derhal çekilmiştir. İlk olarak 1760 sandık limon çıkarılmıştır. Bu suretle, limon buhranının önüne geçilmiş olmaktadır. Bugünden itibaren piyasada limon ucuzlayacaktır.

Yeni Fatih kaymakamı

Ankara'da yeni kurulan Çankaya kaymakamlığına nakil ve tayin edilen Fatih kaymakamı Halûk dün vazifesini yeni kaymakam Raufa devir ve teslim etmiştir.

İlmî tetkikler

Şarkî Anadolu'yu dolaşan heyet dün döndü

Prağ ve Berlin üniversitelerine mensup 36 kişilik bir kafilere ilmî tetkikatta bulunmak üzere geçenlerde Anadolu'ya gitmişlerdi. Bu heyet, 41 gün dolandıktan sonra refakatlerinde Türk doçentlerinden Ahmet Hulûsi olduğu halde dün şehrimize dönmüşlerdir.

Heyet, bütün Şark vilâyetlerindeki başlıca kazaları ve Erzurum, Trabzon, vilâyetlerini dolaşmışlar ve ilmî etütlerde bulunmuşlardır. Kafilere Gümüşhanede üç gün kalmış, yaylalara çıkmış, tarihin dördüncü devrine ait cümudiye eserlerini aramış, Vanda 15 gün kalmış, gölün etrafı otobüslerle devredilmiş, teşekkül tarihi ve tekemmül safhaları tetkik olunduktan sonra Nemrut, Seyhan ve Aydos dağılarına çıkmış, eski kraterlerle halen bu kraterlerin yerlerini işgal eden göller tetkik edilmiştir. Heyet bu akşam memleketlerine döneceklerdir.

Ucuz et meselesi hallediliyor mu?

Fiatlerde beraberlik temini çareleri

Kasaplar arasındaki rekabet devam etmektedir. Dün, yine kasaplar namına bir heyet belediyyeye müracaat etmiş, et fiyatlarında yapılan rekabetin önüne geçilmesini istemiştir. Belediye, et ve nakliyat fiyatları üzerinde ayrı etütlerine devam etmektedir.

Et nakliyat işleri, kasaplardan nakliyat için almak üzere temin semt farkı gözetilmeden muayyen bir miktar üzerinden tahsil sartile Kasaplar Şirketine verilmiştir. Maçka, Adalar, Erenköy gibi şehrin sayfiye yerlerinde etin Eminönü, Beyoğlu, Balıkpazarı gibi yerlerdeki fiyat üzerinden satılması lâzım geldiği halde bir türlü beraberlik temin edilememiştir. Belediye, şimdi bu ciheti de tetkik etmektedir.

Siyaset âlemi

Almanya - Rusya münasebatı gerginleşiyor

Alman - Rus münasebetlerinin gerginleşmesi, üzerinde durulacak mühim bir meseledir.

Zaten Almanya'da Hitlerin kat'i zaferinden sonra, iki memleketin arası gittikçe açılmaya başlamış ve bu soğukluk son günlerde mahsus bir derecede artmıştır.

Umumi Harp bittikten sonra, rejim, fikir ayrılıklarına rağmen Alman - Rus münasebatı birkaç senecik sâmiye bir devre geçirmiştir. Hatta 1921 de imzalanan Rapallo muahedesinden sonra iki memleketin birçok defalar beraber yürüdükleri de hatırladadır.

Bu menfaat birliği dolayısıyla Rusya ile Almanya arasında gayet sıkı iktisadi temaslar teessüs etmiş ve Alman sanayi ve ticaret erbabi Rusyada mühim işler yapmışlardır.

Rusya gibi büyük bir pazarın elde edilmesi Alman iktisadiyatının kalkınmasına çok yardım etmiş, Alman sanayi senelerce Rusya için çalışmıştı. Hulûsa, bundan iki taraf ta istifade etmiştir.

Hitlerin iş başına gelmesi, Alman demokrasisi ile sosyalizm ve komünizmin ezilmesi vaziyeti derhal değiştirdi. Rusya - Almanya münasebatı gerginleşmeğe başladı. Bunun neticesi olarak ta Rusya - Fransa münasebatı iyileşti. Nihayet bir mukarene müncer oldu.

Komünizme candan düşman olan Almanya, komşu memleketleri birbirlerine bağlayan ittifak muahedelerinden kuşkulanağa başladı.

Bir taraftan askerî hazırlıklarını arttırmağa, diğer taraftan da etrafta dostlar aramağa koyuldu.

Habeş - İtalyan muharebesi, İngiltere - İtalya ve Fransayı birleştiren Streza cephesinin yıkılması, İtalya - İngiltere ziddiyeti, nihayetle Fransanın dahil meşakati Almanlara birçok fırsatlar verdi. Almanlar sırasile Lokarno muahedeleri hâlinde Ren sahillerini işgal ettikleri gibi İtalya ile de yaklaşmanın yolunu buldular. Sonra da Avusturya ile de anlaşarak, Orta Avrupa'daki mevkiilerini kuvvetlendirdiler.

Almanya, bu suretle askerî vaziyetini tahkim ediyor, siyaseten de, kendisi ihata çemberini yararak, muvaffakiyetler elde ediyordu.

Almanların bu teşebbüsleri, İspanyada fiili bir rol oynamak hakkındaki istekleri Rusyayı kuşkulandırmaktan hâli kalamazdır.

Moskova, Berlinin plânlarına karşı derhal harekete geçti. Bir taraftan süth zamanındaki Rus ordusunun miktarını 500 bin radesinde arttırarak 2 milyona çıkardığı gibi, Fransayı, Polonya ile daha sıkı münasebat tesisine sevketti.

Bunun üzerine de Fransız ordusu Başkomutanı General Gamelin Varşovaya gönderildi. Rusya matbuatı da işe müdahale ederek Rusyada Staline karşı yapılan yeni suikastın Almanlar eseri teşvihi olduğunu Trockinin Almanya hesabına hareket ettiğini yazdı.

İspanyada komünistlerin oynadığı rolden dolayı zaten ordusunun çoğaltılmasına kıyametler koparan Alman matbuatı da mukabelede gecikmedi. Diğer taraftan, Almanya tekrar İngiltereye müllâyim davranmağa başladı. Londra'ya yeni sefir olarak İngiliz muhibbi Von Ribbentrop gönderildi.

Alman - Rus ziddiyeti müstakbel senelerin hâdiseleri üzerine her halde büyük bir tesir yapacaktır. Hazırlanmak için vakit kazanmağa çalışan İngiltere de nazımlık rolü oynamaya çalışacaktır. 1914 Avrupası ile sınırdaki Avrupa arasında bir fark gözetilmek istenildiği zaman insan mütemadiyen şaşırıyor. Başka türlü olmasına imkân yoktur. Çünkü dünya daima aynı dünya, insanlar yine aynı insanlardır.

Raif N. METO

YEMEK LİSTESİ

Hafif yemekler — Şiş kebap, kabak bastısı, seftali kompostosu.
Ağır yemekler — Orman kebabi, zeytinyağlı barbunya fasulyesi, ayva tatlısı.

SON HABER

İnebolu faciası

Süvari Mehmet Ali, kefaletle bırakıldı

İzmir, 24 (Hususi muhabirimiz bildiriyor) — İnebolu faciasının muhemesine bugün ağırca mahkeme-sinde devam edilmiş, bazı şahitlerin istinabe suretiyle alınan ifadeleri okunmuştur. İnebolu süvarisi Mehmet Ali, tahliye isteğinde bulunmuş, mahkeme 500 lira kefaletle tahliyesine karar vermiştir. İcap eden muamele derhal yapıldığı için Mehmet Ali, geç vakit tahliye edilmiştir. Muha-keme Eylülün 28 ine bırakılmıştır.

Macar Naibi ile Hitler mülakatı

Almanya Avusturya ve Macaristan konferansı

Paris, 24 (Tan) — Macar Kral Naibi Hortiyle Hitlerin görüşmesi çok samimi olmuştur. İki devlet reisi bilhassa üç mühim meseleye temas etmişlerdir:

1 — Avusturya ile Almanya anlaşmasının beynelmül aksülâmeleri.
2 — Bolşevizm tehlikesine karşı alınması lâzım gelen tedbirler.
3 — Almanya ile Macaristan münasebatı.

Amiral Horti Almanya, Avusturya ve Macaristanın iştirakile bir konferanste aktedilmesini teklif etmiş ve Hitler de bu teklifi kabul etmiştir.

İtalyan dahi bu konferansta hazır bulunması her iki tarafca temenni edilmiştir.

İtalyan membarı, Hortinin Mussolini ile de görüşeceği haberlerini takip etmektedirler.

Papa imparatoriçe Zitayı kabul etti

Paris, 24 (Tan) — Eski Avusturya — Macaristan İmparatoriçesi ve Arşidük Ottonun valdesi Zita, bugün, Papa tarafından kabul edilmiştir.

Dr. Şacht Parise gidiyor

Nasyonal sosyalistler bu ziyarete müstesna bir ehemmiyet veriyor

Berlin, 24 (Tan) — Dr. Schacht, Fransız bankası müdiri Labeyri'n ziyaretini iade etmek üzere bu hafta içinde Parise gidecektir. Bu seyahate Nasyonal sosyalist mahafili, hem ekonomî, hem siyaset bakımından büyük bir hâdise nazariyle bakmakta-dır.

Dr. Schacht Parise gidecek olan ilk nasyonal sosyalist nazirdir. Alman nazırları tarafından Parise yapılan en son seyahat 1931 senesinde Brüningin beraberinde hariciye nazırı Curtius olduğu halde yapılmış olduğu seyahattir. Bu ziyarete Alman nazırlar Laval ve Briand ile görüşmüşlerdir.

Hava kuvveti

Bütün ulusların hava kuvvetlerini arttırmak için gösterdiği telâş ve havacılığa verdiği önemi yakından gördükten sonra, havacılığın bizim için bir fantezi olmaktan çok uzak, canla başla sarılacak bir ana iş olduğuna bir kat daha anlamış bulunuyoruz.

Göklerini avucunun içinde tutmayan ulusların halini görüyoruz. Uçak filolarının bir insan ağır-ğındaki bombalarla dünyanın en vuruşkan yiğitleri bile başa çıkarıyor.

Hiç durmadan milyonları hemen havacılığa para yetiştirmek, ancak bütün ulusun aynı cömertlikle yardımına koşmasına bağlıdır.

Türk Hava Kurumu.

İktisat Vekili şehrimize geliyor

İktisat Vekili İzmirde tetkiklerde bulundu

İzmir, 24 (Hususi muhabirimiz bildiriyor) — Bir haftadanberi Çeşmede istirahat eden İktisat Vekili Celâl Bayar, Sakıza kadar bir gezinti yapmıştır. Vekil Sakıza Yunanlılar tarafından çok samimi ve dostane tezahüratla karşılanmıştır.

Bugün, otomobille ve beraberindeki zevatla İzmir gelen Celâl Bayar, vilâyeti ve belediyeyi ziyaret etmiş, öğleyin şehir gazinosunda belediye tarafından şerefine verilen ziyafette hazır bulunmuştur.

İktisat Vekili, öğleden sonra vali ve belediye reisi ile beraber Kültürparka giderek fuar hazırlıklarını görmüş, daha sonra İş Bankasındaki üzümlü kurumu gezmiştir. Celâl Bayar, üzümlü kurumu direktörü İsmail Hakkıdan izahat almış, üzümlü ve incir piyasalarının açılışındaki iyi fiat tan çok memnun olduğunu söylemiştir.

Vekil, donanmayı ziyaret ettikten sonra motörle Ankara vapuruna geçmiş ve İstanbula hareket etmiştir.

Kuin Mari rekor kırdı

Vapur Normandi'nin rekorunu 4 saat 30 dakika farkla kırdı

Newyork, 24 (A. A.) — Queen Mary vapurunun daha şimdiden Atlas Okyanusunu geçme rekorunu kırmış olduğu tahmin edilmektedir. Otuz buçuk mil süratle seyreden vapur, Nantuckette fener vapurunu geçmiştir. Vapur, Ambrose fener vapurunu dün akşam saat 21 de geçmiştir.

Çarşamba günü Cherbourg'dan hareketindenberi Queen Mary, Norman de vapurunun 1935 hazırlanında elde etmiş olduğu vasatı 29.64 mil süratle mukabil 30 milden fazla vasatı sürat elde etmiştir.

Newyork, 24 (A. A.) — Cunard White Star, tebliğ ediyor: Queen Mary, Atlas Okyanusunu dört gün yedi saat on iki dakikada geçerek Normandi'nin rekorunu 4 saat, 30 dakika fark ile kırmıştır. Queen Mary vasatı 30.1 mil sürat elde etmiştir.

Culiman elmasının kâşifi öldü

Johannesburg, 24 (A. A.) — İngiltere krallığı tacının meşhur "Culiman elması" nı keşfetmiş olan Sir Thomas Culiman, 76 yaşında olduğu halde vefat etmiştir.

Sir Thomas, üç bin kıraltık ve o zamana kadar elde bulunan elmaslardan üç defa büyük olan bu elması 1905 senesinde keşfetmiştir. Transval hükümeti, bu elması 1907 senesinde satın almış ve 1908 tarihinde yıldönümü münasebetiyle kral yedinci Edvarda takdim etmiştir.

İş Bankası

Yarın on dördüncü yılına basıyor

Ankara, 24 (Tan) — 26 Ağustos-ta İş Bankası 14 üncü yılına basmak tadır. O gün banka şubeleri kapalı olacak ve aynı gün Ankarada Ankara Palasta, İstanbulda Yat klübünde bir gardenparti verilecektir. İzmirde yapılacak toplantının yeri bankanın İzmir şubesinde tesbit edilecektir. Aynı gün bankanın Yenişehir ajansı merasimle açılacaktır.

Ortamektep muallimliği imtihanında kazananlar

Ankara, 24 (Hususi muhabirimizden) — Orta mektep muallimliği için burada sıfahî imtihanlarda muvaffak olanların isimleri tesbit edilmiş ve listesi tasdik edilmiş üzere İstanbulda bulunan Saffet Arıkana gönderilmiştir. Muvaffak olanlardan bir kısmına ehliyetnameleri derhal verilecek ve bir kısmı da staja tâbi tutulacaktır. Staj kursları 1 birinci teşrinde açılacak ve bir yıl devam edecektir.

Orta tedarik kadroları hazırlanıyor

Ankara, 24 (Tan) — Orta tedarik kadroları hazırlanmaktadır. Bu kadrolar buraya Eylülün haftasından önce olan Saffet Arıkan tarafından görüldükten sonra kat'î şeklini alacaktır.

Yeni adliye tayin listesi

Ankara, 24 (Tan) — Adliye Vekâleti yeni bir tayin listesi hazırlamak tadır. Bu listeye göre 40 kadar hakim ve müddeiumuminin terfi, tayin ve nakilleri yapılacaktır.

Barselon Başkonsolosluğu

Ankara, 24 (Tan) — Barselon baş konsolosluğuna eski Gümülcine konsolosu Fuadin tayini kararlaştırılmıştır.

İngiltere kralı Atinaya gidiyor

Atina, 24 (A. A.) — İngiltere kralı Sekizinci Edvard'ın yarın Nahlin yatı ile Faler'e gelmesi beklenilmektedir.

Almanya'da askerlik müddeti iki sene

Londra, 24 (Tan) — Şansölye Hitlerle harbiye nazırı General Fon Blomberg tarafından imzalı ve bu akşam neşredilen bir kararname mu cibince, Almanya'da, askerî hizmet müddeti bir seneden iki seneye çıkarılmıştır.

Kara, deniz ve hava kuvvetlerine şamil olan bu kararname neticesinde, 936 senesi sonuna kadar, Alman ordusunun mevcudu bir milyon kişiye baliğ olacaktır.

Bu tedbirin Sovyetler ve komünizme karşı alınmış olduğu söylenmektedir.

İtalya el'an gönüllü asker topluyor

Roma, 24 (A. A.) — Bu ayın beşindenberi tatil edilmiş olan doğu Afrikası için gönüllü kaydı muameleleri bugün tekrar başlamıştır. Gönüllüler, asgarî iki sene hizmet etmek taahhüdünde bulunmak mecburiyetindedirler.

Dolmabahçedeki tarihî toplantı Üçüncü Dil Kurultayı toplantısından notlar

Dolmabahçe sarayının ön ve arka kapıları ardına kadar açık. Kumlu yollarda ayak gırtlıkları duyuluyor. Dil Kurultayı için hazırlanan dış salonda; üç beş davetli erkenden yerlerini almışlar. Salonun sırtını denize veren köşesinde, otomatik çalışan büyük bir döner tahta duruyor. Tahtanın solunda başkan ve kâtiplere mahsus, geçme tahtadan çok zarif şekilde yapılmış kürsüler var. Kürsünün önünde Dil Tetkik Kurumunun ilk harfleriyle, kırmızı ve beyaz çiçeklerden örülmüş güzel bir buket gözleri, kendine çekiyor. Her kürsünün önünde bir mikrofon. Sonra, arkada, bütün salonu baştan başa dolduran geniş koltuklar...

Salon, yavaş yavaş doluyor. İşte, vakarlı yürüyüşüyle Nafîa Vekili Ali Çetinkaya, işte sevimli yüzü ve o meşhur gözlüğü ile Hariciye Vekili Tefvik Rüştü!

İşte bir mektep öğretmeniyile tatlı tatlı konuşan Dahiliye Vekili Şükrü Kaya! Bir vekil ve bir öğretmen!...

Eski devri ve o devrin bir nazır paşasıyla bir mektep hocasını düşündüm ve dün ile bugün arasındaki fark, başımı döndürdü. Memleketin en açık bir tabirle kalbur üstü kâlan bütün ileri gelenleri, başta en büyüğümüz olduğu halde, buradalar.

Belki de, hiçbir çatı altı, Dil Kurultaylarının açıldığı güne kadar memleketin bütün seçilmiş şahsiyetlerini böyle bir araya toplamamıştı.

İşte Başvekil İsmet İnönü önümüzden geçiyor. Kendisine yol açmak istiyenler oldu. Fakat o, eliyle mâni oluyor ve bir gölge gibi sessiz ve gösterişsiz aramızda kayıyor. Kendi kendime düşündüm: Şu Dolmabahçe sarayının süslü dekoru, sırmalı spoletlerinin parlak gözler kamaştırın nice tahta sakal sadrazamlar gördü.

Fakat bunların hangisi, bu hepimiz gibi giyinen, siyah kısa ceketli nişansız ve apuletsiz Başvekil kadar milletinin sevgisini kazanabilirdi.

Salon artık, baştan başa dolu... Radyo hoparlörü ilk ses tecrübelerini yapıyor:

— Allo... Allo...

Üye safları arasında çıt yok. Bu sırada genç bir adam gösterdiler: İki elinde iki baston, yürüyordu. Romatizmalı ayaklarının verdiği ıstıba rağmen yüzü sevinç, merak, heyecan ifade eden tatlı çizgilerle dolu idi.

— Kimdir bu zat? diye sordum. Anlattıklarına göre Avusturyalı bir dil âlimi imiş. Türk dili üzerinde kuvvetli etütleri varmış. Bütün Kurultay neşriyatını tercüme ettirmiş, dil inkişafımızın ana hatlarını hakkinda esaslı bir fikir sahibi olarak memleketine dönmek istiyormuş!..

Ancak iki bastonun yardımıyla yürüyebilen bu sayın profesör, doğru sunu isterseniz, gözümde bir kat daha yükseldi. Bu feragat, ancak kendini ilme vermiş kimselerde görülebilir.

Saat tam on dört!... Saflarda anı bir kımıldama oldu. Bütün başlar, bir randa büyük merdiven tarafına çevrildi. Tam bu sırada istiklâl marşı çalmaya başlamıştı.

Atatürk, yanlarında Başvekil İsmet İnönü, Londra Elçisi Fethi olduğu halde salona giriyorlardı.

Herkes ayağa kalktı. Atatürk, bütün safları bir anda ihata eden o harikulâde bakışlı gözleriyle, bütün davetlileri ayrı ayrı selâmlar gibiydi. İstiklâl marşı bitince, sonu gelmiyecek sanılan sürekli ve heyecanlı bir alkış sesi duyuldu. Atatürk yerine otururken, Maarif Vekili Saffet Arıkan da kürsüye doğru ilerlemişti. Mikrofonun önünde:

— Atatürk... Bayanlar! Baylar! diye söze başladı.

Sesi, hareketli ve heyecanlıydı. Dil Kurumunun verimli çalışmalarını kısa birkaç cümlemin çerçevesine sığdırmak suretiyle geçen yıllarda yapılan ve gelecek yıllara saklanan işleri anlatarak Üçüncü Dil Kurultayının tarihi celsesini açtı. Maarif Vekili, çok alkışlanan bu kısa nutkunu bitirdikten sonra, tekrar ayağa kalktı:

— Kurultaya bir başkan seçmek gerekir. Sayın üyeler, lütfen reylerinizi kullanınız!

Bunun üzerine Necmi Dilmen kürsüye gelerek, Maarif Vekili Saffet Arıkanın Başkan seçilmesini teklif etti.

Eller hep birden, alkışlar arasında kalktı.

Saffet Arıkan, Başkan seçilmesinden dolayı Kurultay üyelerine ve müzakereleri takip etmeye geldikleri için, sayın ecebî dil profesörlerine teşekkür etti.

Bundan sonra, Kurultaya, iki asbaşkanla dört sekreter seçilmek lâzımgeliyordu. Asbaşkanlıklar için Türk Tarih Kurumu Asbaşkanı Bayan Afetle, Kamutay Asbaşkanı Nuri Conker namzet gösterilmişlerdi. Sekreterliklere İsmail Müstak Mayaçan, Esma Nayman, Faik Reşit, Bayan Zerrin Dilmen namzettiler. Namzetler, başkanlıklara ve sekreterliklere seçildikten sonra kendi yerlerini aldılar.

Bayan Afet, kürsüye gelerek başkanlık kuruluna seçildiği için kendine arkadaşları namına teşekkür etti. Tarih Kurumu ve Kurultay Asbaşkanı, son derece sade giyinmişti.

Sık sık alkışlanan nutkunun bir cümlesinde: "Türk kadınlığına dil hakaretlerinde yer verilmesinde ince dikkatten, bahsederken bilhassa heyecanlı görünüyordu. Bayan Afet, nutkunun bir başka yerinde şöyle diyordu:

— İlk yurttan ayrılmaya mecbur olan Türkler, göç yolları için günün kılavuzluğundan istifade ettiler. Atalarımız Etiler, güneşi sembolize etmişlerdir...

Bayan Afet sözünü bitirirken: — Bize her hususta "güneş, olan zekâ ışıkları karşısında tazimle eğilirim, dedi.

Bu sırada bütün gözler, Atatürke doğru çevrilmişti. Bayan Afeti şiddetle alkışlayan kurultay, onun şahsında inkişaf devrinin kadınına da selâmlamış oluyordu. Bundan sonra Dil Kurumu Genel Sekreteri İbrahim Necmi Dilmen kürsüye geldi ve geçen yılların çalışmalarını anlatan raporunu okudu.

Dil Kurumu neşriyatından bahsederken:

— Cep kılavuzları, herkesin uyması mecburi olan bir buyruktu değildir, dedi.

İbrahim Necminin raporu her pasajında şiddetle alkışlanarak, sona erince, Başkan, toplantıyı, yarım sa-

FELEK

İçim sızlıyor

Peşte: 20 Ağustos

Budapeşteye bir bayram günü çıkıyorum. Her taraf kapalı, yalnız hava, kahveler ve kadın şemsiyeleri açık. Macar tarihini bilmiyorum. Bugünkü bayram bir milli bayram imiş. [Dün de yazdım ya] İstefan Aziz

Viyana'dan Peşteye name yazıp Margrit adası denilen Tuna adasının bir otelinde yer tutmuşum. Otel lüks, masraflı tuza, merkezdən uzak. İşime pek gelmedi. Bütün büyük otellerde olduğu gibi kapıcıları ve kâtipleri adama para ağırınca hürmet ediyor. Gelen yolcuya kasınlı yazı ("reverans"ın türkçesi) yapıyorlar. Gidenin de bir hastalık kadar çabuk gitmesini istiyorlar. Otelcinin gözü yolcunun eline aşık.

Ellinizi gösterirseniz bu aşk devam eder, göstermezseniz başkasına aşık olmak üzere sizden yüz çevirir.

Bir otel kâtiбинin müşteriler önündeki kibarlık tavırları kadar sinirime dokunan şey yoktur. Böylelerinin hakkından Amerikalılar gelir. Malûna ya Amerikalılar mazisi olmayan, etiket düşünmeyen bir millettir. Böyle çıktıkları, fraklı, livrelli hizmetçiler olan büyük otellerde herkesin frak giydiği yere pijama ile, ropdöşambir ile giderler. Lâkin kimse ses çıkarmaz. Çünkü sonra dolarlar akmaz. Uzatmıyalım. Bu mîral kibar yerden çıkıp şehrin merkezine yakın bir yere taşındım. Henüz Peşte hakkında muhtasar bile bir şey yazamam. Ancak şunu yazayım.

Bizim için İstanbulu seyyah şehri yapmak, ecebî celbetmek hele buraları görmüş ecebîleri memnun etmek çok ama çok müşkül bir iş. Utanmasam muhal diyeceğim. Çünkü son derece güzel bir tabiat. Kilotre ile ölçülen ve her tarafı rengârenk gloyüller ile süslenmiş, yemyeşil çimenlerin ortasında tarhlar. Kırmızı topraklı tertemiz yollar, ağaçlar ve en modern oteller ve gazinolar. Kaplıcalar var, plâjı var, oyun yeri var ve eğlence yerleri var.

...Böyle yerden çıkıp bize gelen ne ile avutacağız?! Bu işi yalnız İstanbul belediyesinin zaten iş ağırlığından iki büklüm olmuş omuzlarına yüklemek ve İstanbulu bir seyyah şehri yapma işini bir belediyenin tek başına çikabileceği bir mesele zannetmek hata, hata, hatadır. İstanbulun bir seyyah şehri yapacaksa bunu her şeyden evvel bir hükümet işi saymalıyız. Çünkü burada turizm ile hükümet uğraşsın ve bu büyük iktisadî teşebbüs kuvveti oradan alsın.

Peştenin turizm yönünden bu halini görünce içim sızladı. İstanbul, Peşte gibi görmek ümidim sarsıldı; yıkıldı demiyeyim ama çatladı.

Peşte Orta Avrupada hiçbir yerin rekabet edemeyeceği bir şehir olmuş. Bundan sekiz on sene evvel bir kere daha gelmişim. O zamanki halile şimdiki mi mukayese ediyorum. Arada büyük fark var. Bu hızlı devam ederse Peşte on sene sonra Parisi çok arkada bırakır. Ona seyyah bakımından yalnız Akdeniz Riviyeye rasi belki rekabet edebilir.

B. FELEK

at için tatil etti.

İkinci celse, tam saat on altı buçukta uzun zil sesleriyle açıldı.

Atatürk yerini işgal ederken, Kurultay üyeleri gene hep birden ayağa kalktılar.

Genel sekreterin raporu encümenlere havale edildi.

Sıra, Yusuf Ziya Özer'in "Güneş" Dil teorisine dair hazırladığı tezi okumasına gelmişti.

Yusuf Ziya tezini izah etti ve sonra dedi:

— Dinimizi, dilimizi, fikrimizi, medeni refahımızı hep güneşe borçluymuz!

Yusuf Ziya, son söz olarak Atatürkün parlak dehasından bahsetti ve:

— Onun dimağında bir ateş vardır. Volkanlar gibi feveran eden bir ateş! Bu ateş, milleti için bir hidayet meselesi olmuştur, dedi. Yusuf Ziya, alkışlar arasında kürsüden indi.

Başkan, bugün saat 14 te tekrar toplanmak üzere, Kurultay içtimaını kapadı.

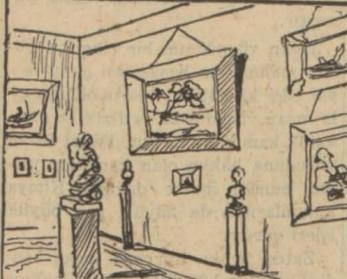
Salahattin GÜNGÖR

Resimli makale

Bir asırlık sergi ve resim galerisi

Aym yirmi sekizinde Güzel San'atler Akademisinde bir asırlık resim tarihimizi hülâsa eden bir resim sergisi açılıyor. Burada ilk ressamlarımızdan bu günkü en genç ressamımıza kadar gelmiş, geçmiş san'atkarlarımızın eserleri teşhir edilecek. Sergi dört salona ayrılmıştır.

1 — Merhumlar. 2 — Güzel San'atler Birliği. 3 — Müstakil Ressam ve Heykeltıraşlar Birliği. 4 — "D", grupu. Yani klâsiklerden, modernlere kadar hepsi.

Bu resimleri birbirlerinden asla ayırmıyarak olduğu gibi bir resim galerisine devredilebilir.

Bu bir fırsattır. Hükümetin ve Belediyenin böyle bir fırsatı kaçırmıyarak bu resimleri sergiden sonra derhal şehrin münasipce bir binasına nakledilmesini kâfi gelecektir.

TAKSİTLE SİGORTA

ANKARA ANONİM TÜRK SİGORTA ŞİRKETİ

Istanbul'da Yeni postahane karşısında büyük Kınacıyan hanındaki idare merkezine müracaat ederek senelik yaptıracağınız sigortaları on iki aylık taksitle yapmaktadır.

Mütemmim malumat ve sigortaya ait bilümun müşküllerinizin halli için gişelerine müracaat ediniz. Telefon: 24294

**BÜYÜK
TÜRK
İNKİLÂBİ**

Acı Hakikatler

No. 25

Yazan : Ziya Şakir

Sadaret ve hariciye daireleri memurları Tophane rıhtımına birikmişlerdi

Sadaret ve hariciye dairelerinin memurları, daha sabah karanlığında Tophane rıhtımında birikmişlerdi. Rıhtımdan, Yıldız sarayına kadar imdat eden caddeye, polislerden ve jan darmalardan noktalar dizilmişti. Bu parlak istikbal merasimine, bir müfrez askerinin iştirak etmesi de ihmal edilmemişti.

Yalnız çok calibi dikkat olan birsey varsa; sefaretlerden gönderilmiş olan tercümanların, bir köşede başbaşa vererek, ve bu istikbal heyetine göz gezdirerek müstehzi ve aylay tebesümle gülmeleri idi.

Memleketin ve hükümetin şu anda maruz kaldığı fecaatten zerre kadar müteessir görünmeyen Damat Ferit Paşa, beyaz boyalı ve sarı pirinç bacağı sadaret istimbodu ile vapurdan gelerek rıhtıma ayak bastığı zaman, gurur ve azametinden hiçbirsey kaybetmemiş bir vaziyette idi. Yüzünde: teessür ve hacaleti ifade eden bir mâna bulunmak şu tarafa dursun; bilâkis, yaptığı işte muvaffak olanlara mahsus mağrur ve mütebessim bir çehre ile istikbaline gelenleri süzmeğe, ve yerlere kadar eğilenlere, hafif bir el hareketi selâm vermekte idi...

Bu adam, şu anda; sanki bu memleketin mukadderatının başına geçmiş bir sadrazam değil. Meselâ Çinden, Tomboktadan, veyahut İzlanda Adasından gelen; ve şu anda bu memleketi, bu hükümeti ihata eden felâkete karşı hiçbir âlaka göstermek mecburiyetini hissetmeyen bir mahfûktan ibaretti.

Ferit Paşa; doğruca saraya gitmişti. Ve Vaziyeti, Padişaha izah etmişti. Onun kanaatine nazaran, sulh konferansının teklif ettiği maddeler; bugünün siyasi şeratine göre gayet tabii idi. Eğer bu vaziyet karşısında bir müşkülât çıkarılmayıp ta (Konferans heyeti âliyesi) gücendirilmeyecek olursa; (makamî hilâfet ve saltanat) zerre kadar sarsılmıyacağı gibi; bir müddet sonra da; bilhassa İngiltere- ve Fransa devletlerinin vicdan ve merhametine dehalet edilerek hükümetin vaziyetine daha müsait şekiller vermek ihtimali mevcut idi.

(İstirat olarak şunu da arz edelim ki, Damat Ferit Paşa ruh, hissiyatı ve ahlâk itibarıyla garip bir hususiyete malikti... Meselâ, yalan söylerdi. Fakat, hiçbir zaman bu yalanı, yalan söylemiş olmak için söylemezdi... O yalanı düşündüğü dakikadan itibaren, evvelâ kendisi onu bir hakikat olarak telâkki eder; o yalanı hayalinde kuvvetle besler; muhatabına da, derin bir iman ve kanaatle naklederek, mutlak laka onu ikna eylerdi. Esasen Damat Ferit paşanın en kuvvetli tarafı; bu, ikna kuvveti idi. Onun içindir ki; Padişah Vahdettin gibi zeki bir adam bile, bu ahmak adama inanmış; ve hayrete şayan bir merbutiyetle, sonuna kadar ondan ayrılmamıştı.)

Damat Ferit Paşayı, başından sonuna kadar dinliyen Padişah Vahdettin; vaziyeti olduğu gibi kabul etmeyi gözüne kestirememişti... Vakıa, sulh konferansının tekliflerine katıyyen muteriz değildi. Fakat bu teklifleri, derhal kabul edivermeye cesaret edememişti. Çünkü, kalbinde az çok yurt sevgisi olan her feridin, bu kabule karşı büyük bir isyan hissedeceğine hüküm vermişti. Onun için, derin derin düşündükten sonra:

— Pek âlâ... Fakat, bu muahedeyi imzalıyabilmek için en evvel, kendimizi mes'uliyetten kurtarmak lâzım. Bunun için de, şöyle bir şey yaparız. Evvelâ, muahedeyi imza etmek mecburiyetinde bulunduğumuz daire fikirleri hazırlarız. Sonra da bir

(şûrayı saltanat) toplarız. Ve imza meselesini burada karar altına alırız. Demişti.

Damat Ferit Paşa, padişahın bu fikrini çok cür'etkârane telâkki etmiş, büyük bir korku ile itiraz etmişti:

— Şevketmaap!.. Bendeniz, şûrayı saltanatı emin bir müracaat vasıtası bulmuyorum.. Birinci şûrayı saltanat ta, Ahmet Rıza Bey kulunuzun gösterdiği gayretlere rağmen, bazı zevatın nekadar aşkın ve taşkın bir surette beyanı mütaalea ettikleri, elbette hatırı şahanenizdedir... Halbuki, o zamana nazaran; bugünkü vaziyet daha çok naziktir. Olabilir ki, eski dostlarımız olan ve bundan sonra da dostluklarımızın idameleri temine çalışılan düveli âliyeye karşı bazı na hoş sözler söylenir. Bu suretle de, dostlarımız gücendirilerek bir an evvel akdetmek istediğimiz sulh, akamete uğrayıverir.

Vahdettin sükût etti. Eniştesi Ferit Paşanın bu mütaaleasının ne lehinde, ve ne de aleyhinde hiçbir fikir beyan edemedi.

İşte bu sırada, bütün Türklerin kalplerine birer avuç kıvılcımlı küll atan bir hâdisе zuhura geldi. Bu hâdiseyi zuhura getiren de yine (o meşhur filozof ve doktor Rıza Tevfik Bey) di.

Her mühim vakada en iğrenç ve en tiksindirici bir çehre ile ortaya çıkan bu meşhur adam; bu sefer de, efkârı umumiyyeyi sihirli kalem ile uyuşturmak, sulh şartlarının acılığını hissettirmeden yaldızlı bir hap gibi vutturmak vazifesini deruhte etmişti.

Rıza Tevfik Bey bu vazifeye evvelâ kalemi ile başlamıştı. Münevver Türk kalplerine damla damla bedil zevk ve şiir akıtan.. Bazan neşeler içinde coşturan, bazan da bu fanî eihanın hüçüklerini en acı helâgatlerle anlatarak bütün vicdanları uzaklaştıran Rıza Tevfik Beyin kalemi; bu sefer de Alemdar gazetesinde uzun, pek uzun bir makale yazmıştı.

Rıza Tevfik Bey o uzun makalesinde; yakın maziden, umumî harbin mes'uliyetlerinden, Türk milletinin mazisinden bahsediyor; ve bütün mütaalea ve iddialarını, şöylece hulâsa eyliyordu:

1 — Umumi Harpte yapılan hatalardan, Türk milleti mes'uldür.

2 — Türk milleti, hiçbir zaman istiklâline sahip olmamıştır.

3 — Eğer İtilâf Devletleri, Türkiyeden el çekerlerse, burada medeni bir hükümet tesis etmek mümkün değildir.

4 — Türk milleti, medeni dünyada, medeni bir hayat yaşamak istiyorsa; medeni devletlerden birinin — meselâ, İngilizlerin — himayesine girmelidir.

5 — Bu şartın hilâfında hareket eden Türkler, yaşamak hakkını haiz değildir.

[Arkası var]

Tayyare ve Zafer bayramları

Her sene olduğu gibi bu yıl da 30 Ağustos yapılacak zafer bayramı programı hazırlanmıştır. Yalnız, diğer seneler zafer bayramıyla tayyare bayramı müştereken kutlanırdı. Bu sene bu iki büyük bayram birbirinden ayrılmıştır. Bu yıl 30 ağustosta yalnız zafer bayramı tesis edilecektir. Bu bayram için Beyazıt ve Taksimde tribünler inşa ettirilecek, büyük bir geçit resmi yapılacaktır. O gün, resmi daire ve müesseselerle mektepler kapalıdır.

Sağlık Öğütleri

İnsan vücudü makineye benzer mi ?

Bilirsiniz ki medenî insanların koltuklarını kabartan icat, makinedir. Çünkü makine tabiatte hazır olarak bulunmayan ve sırf insanın kendi düşüncesi mahsulü olan bir kuvvettir. Makine insanın kuvvetini pek çok kere ziyadeleştirir, yaşamak için çektiği zahmeti azaltır, rahatını, istirahat ve eğlenceye vereceği zamanı arttırır.

Hele buhar makinesinin icadı insanları — zaten pek te haklı olarak — pek ziyade sevindirmiştir. Çünkü insan bu icadile, tabiatın üstün olmak gayesine varmıştır. Buhar makinesinin icadına kadar insanlar ancak tabiatte mevcut olan kuvvetleri tetkik etmişler ve yalnız o kuvvetleri kullanmışlardı. Halbuki buhar kuvveti tabiatte yoktur. Onu insan kendisi bulmuş ve onunla tabiatte galebe etmiştir. Avrupa medeniyetini daha önceki medeniyetlerden ayırt eden fark ta buhar makine sidir. Avrupa medeniyetinden önce hiçbir medeniyet böyle tabiatte mevcut olmanın bir kuvvet icat ederek tabiatın üstün çıkamamıştır.

Buhar makinesinin icadından sonra insanlar en ziyade sevdikleri şey olan kendi vücutlarını, en ziyade beğendikleri icat olan buhar makinesine teşbih etmişlerdir.

Bu teşbihi ilk defa olarak hatırlayan Fransız filozofu Descartes'in dediğine göre, insanın ruhundan ve ona bağlı olan fikrinden başka, vücudündeki uzuvların herbiri birer makine dir ve makinenin işi nasıl bir hareket hâsıl etmekte, uzuvlarımızın herbirinin vazifesi de hareket hâsıl etmektedir.

O filozof gibi büyük bir adamın böyle bir teşbihi elbette yabana atılamazdı. Onun için arkasından birçok filozoflar, hekimler teşbihi genişlettiler, tefsir ettiler. İnsanın vücudu umumi heyetle bir makineye benzetildikten başka, kalp bir tulumba makinesi — hem de kuvveti ölçülerek yüz seksen bin libre kuvvetinde bir makine — adalelerimizde herbiri seksen libre kuvvetinde birer manivela, hulâsa her uzuv bir türlü makine sayıldı.

Vakıâ, insan vücudile buhar makinesi arasında benzerlik yok değildir. Buhar makinesi nasıl kömürü yakarak ondan aldığı kuvveti hareket şekline çeviriyorsa insan da yediği yemekleri eritir, yakar ve hareket hâsıl eder. Adalelerimiz de birer manivela, kalbimiz de emme, basma bir tulumabaya benzer.

Fakat edebiyat teşbihlerinde bile pek ileri gitmemek lâzımdır. Meselâ insan secaatte bir aslan gibidir dediğimiz vakit aradaki "veçhi sebeb" ancak secaattir. İşte o kadar. Buhar makinesile insan arasındaki "veçhi sebeb" te yalnız karbon yakarak hareket hâsıl etmektedir. İlerisine gidersek pek yanılırız. Buhar makinesi yalnız karbonla işine devam edebilir, halbuki insanın yalnız karbonlu maddelerle devam edemeyeceği vitaminlerin keşfindenberi meydana çıkmıştır.

İnsan vücudunun bir cihetten buhar makinesine benzemesi şunu ispat eder ki, bütün tabiatte olduğu gibi insan vücudunda da fizik ve mekanik kanunları caridir. Fakat insan vücuduna hüküm olan kanunlar yalnız bundan ibaret değildir. Kinuya kanunlarımız da büyük, pek büyük işleri vardır.

Zaten, benim fikrince, insan kendi vücudunu büsbütün buhar makinesine benzetirse buhar makinesinin kadri düşürmüştür. Buhar makinesini kendi vücuduna benzeterek icat etmiş demek olur. Halbuki hakikat öyle değildir. Buhar makinesi tabiatte bir misli bulunmayan, hafta-

Fakir hastaları muayene günleri

Eminönü Halkevinden: Evimize mensup fakir hastaların muayene ve tedavilerini parasız olarak yapmağı kabul eden doktorlarımızın isimleriyle muayene gün ve saatleri aşağıya çıkarılmıştır. Tedaviye muhtaç ve hakikaten yoksul yurttaşlarımız Evimize direktörümüzden alacakları pusulalarla bu doktorlara kendilerini muayene ettirebilirler.

Dr. Şükrü Ertan (Göz mütehassısı) Nuruosmaniye cad. No. 30 Hergün saat 15.30-17, Dr. Naci C. Bengisu (Göz mütehassısı) Çağaloğlu Kızılay merkezi Keçiören Ap. Çarşamba saat 14—16, Dr. Rifat Atay (Diş Tabibi) İst. Belediyesi karşısında. Çarşamba saat 10 — 12, Dr. Münvever Öneş (Diş Tabibi) Sulataahmet türbesi Babıali cad. No. 18 Salı saat 16—18, Dr. Şükrü Hâzım (Sinir mütehassısı) Haseki kadınlar hastanesinde. Hergün saat 10—12.30, Dr. İsmail Ziya (Sinir mütehassısı) Çağaloğlu Kapalıfırın karşısında No. 24. Hergün saat 15—18, Dr. Rifat Çağıl (Sinir mütehassısı) Ankara cad. No. 71. Kat 1. Cumartesi saat 15—18, Dr. Ali Rıza Faik (Operatör) Güreba hastanesi Yenibağca kalp sektesinden vefat etmiştir. Rifat Ünür, pazar sabahı saat ona doğru yanında zevcesi ve çocuğu olduğu halde Beyoğlundaki evinden Köprüye inmiş ve vapurla Üsküdüre geçmiştir. Oradan Çamlıca'ya gitmek üzere tramvaya binmişlerdir.

Tramvay Kısıklı'ya geldiği sırada Rifata bir fenalık gelmiş, bir iki dakika sonra da vefat etmiştir. Tramvay durmuş, hemen bir doktor getirilmiştir. Rifatın kalp sektesinden vefat ettiği anlaşılmıştır. Ailesine taziyetlerimizi beyan ederiz.

Çankırı Mebusu Rifat Ünür vefat etti

Çankırı mebusu Rifat Ünür, pazar günü Üsküdar tramvayında kalp sektesinden vefat etmiştir. Rifat Ünür, pazar sabahı saat ona doğru yanında zevcesi ve çocuğu olduğu halde Beyoğlundaki evinden Köprüye inmiş ve vapurla Üsküdüre geçmiştir. Oradan Çamlıca'ya gitmek üzere tramvaya binmişlerdir.

Tramvay Kısıklı'ya geldiği sırada Rifata bir fenalık gelmiş, bir iki dakika sonra da vefat etmiştir. Tramvay durmuş, hemen bir doktor getirilmiştir. Rifatın kalp sektesinden vefat ettiği anlaşılmıştır. Ailesine taziyetlerimizi beyan ederiz.

TAN

ABONE VE İLAN ŞARTLARI

	Türkiye için	Dışarı için
1 aylık	1 50	—
3 aylık	4 —	8 —
6 aylık	7 50	14 —
1 yıllık	14 —	28 —

Bunların için İlanlık Şirketlerine müracaat edilmelidir. Küçük İlanlar doğrudan doğruya dairemize alınabilir. Küçük İlanlar 5 satırlık bir defalık 30 kuruştur. 5 satırdan fazla için satış başına 5 kuruş almır. Bir defadan fazla için yekûnden % 10 kuruş indirilir. İlanın geçmesi müddetleri 4 kuruştur.

larca ve aylarca hiç durmadan işleyen, insan vücudundan daha dayanıklı bir kuvvettir.

Lokman HEKİM

HAYAT İÇİNDE

Bebek sergisi kapanırken...

Bebek sergisi 31 ağustos pazar akşamı saat 20.30 da merasimle kapanacak ve bebek müsabaka piyangosu çekilecektir.

Kapanma münasebetile Halk Opereti tarafından yeni bir operet hazırlanmaktadır. Ayrıca muhtelif varyete numaraları da yapılacaktır. Bu merasime herkesin iştirak edebilmesi için dühuliyeye alınmayacaktır.

Moda Deniz Klübünde

Moda Deniz Klübünden: Deniz Klübü genel dâsturunun 10 uncu maddesi mucibince Genkurul (umumi heyet) toplantısını 31-8-936 pazartesi günü saat altıda yapacağından azalarm mezkûr gün ve saatte klübe teşrifleri rica olunur.

Biriç meselemiz

Bu sayımızda çıkacak biriç meselemiz, bir yanlışlık yüzünden, vaktinde matbaamıza yetişememiş, yarıncı sayımıza kalmıştır.

Nişan

Marş Saylavı Nuri Ural'ın kızı Bayan Melâhat Ural ile Maden Tetkik ve arama enstitüsü şeflerinden eski Tekirdağ saylavı Mahmut Rasmim Mutuk'un nişanlanmaları münasebetiyle dün Tokatliyanda bir çay ziyafeti tertip edilmiştir. Ziyafette pek çok tanınmış zevat ta hazır bulunmuştur. Yeni çift saadetler dileriz.

Faydalı adresler ve telefon numaraları

İtfaiye telefonları	
Istanbul İtfaiyesi	24222
Kadıköy İtfaiyesi	60020
Yeşilköy, Bakırköy, Büyükdere	
Üsküdar İtfaiyesi	50625
Beyoğlu İtfaiyesi	44644
Büyükdere, Heybeli, Burgaz, Kmalı mms takaları için telefon santralındaki memuru vangi demek kâfidir.	

Hastane telefonları

Ceraihpaga hastanesi	21695
Gureba hastanesi Yenibağca	23017
Haseki kadınlar hastanesi	24553
Zeynep Kâmil hastanesi Üsküdar	60179
Kuduz hastanesi Çapa	22142
Beyoğlu Zülkr hastanesi	43541
Gülhane hastanesi Gülhane	20510
Haydarpaşa Nümune hastanesi	60107
Etil hastanesi Sığılı	42426
Bakırköy Akli hastanesi	16.60

Müracaat yerleri

Deniz yolları acentesi Telefon 42362
Akay (Kadıköy ikalesi) 43732
Şark Demiryolları Şirketi 23079
Devlet Demiryolları Haydarpaşa 42145

Çabuk sıhhi yardım teşkilâtı

Bu numaradan imdat otomo bili istenir	44993
---------------------------------------	-------

* Halk Opereti: Taksim bahçesinde bu akşam 21.45 te (Sirin Tevze) operet 2 tablo, 2 perde. Cuma akşamı büyük müstamere.

Yurttaş:

Yalnız yerli mamulâtını, yerli mahsulâtını, yerli meşrubatını bilmek, sevmek, benimsemek ulusa ahlâkımız olmalıdır.

Ulusal Ekonomi
ve
Artırma Kurumu

Antepte trahom mücadelesi artıyor

Antep. (Tan) — Antepte Trahom mücadelesi ehemmiyetle devam etmektedir. Burada on beş yataklı bir hastane ve Nezipe de bir dispanser hâli faaliyettedir. Sıhhiye teşkilâtı muntazamdır. 75 yataklı melekete hastanesi şehrin mühim bir ihtiyacını karşılamıştır. Yukarıki resimde, Antep sıhhat ve Trahom mücadele memurlarını Trahom hastanesi başhekimini ve seyyar doktorlarla bir arada görüyoruz.

TAN Basimevinin Bastığı Kitaplar

İra	Kş.	Kitabın ismi	Müellifi
1	25	Gönülden Gönüle	M Turan
0	40	Muvaffakiyet	Gasson tercümesi Muallim Mübah
0	50	Propaganda	"
0	75	Çok Seri Kazanç Yolları	"
0	75	Kendini Tanı mısın ?	"
0	75	Tali Sensin	"
0	75	Müşküllerle Mücadele	"
0	50	İdeal Büro	"
0	50	Yeni Müşteri Bulmak Sanatı	"
1	50	Askeri Mektepler için	"
		Yeni Kıraat Kitabı	Muallim Osman Senal
		Beş Mürebbi	Muallim Hüviyet Bekir
		Kıtlıcmı Sürbörüm	Reşat Enis
		Beş tane den fazla alanlara % 30 iskonto yapılır.	

TAN

Gündelik gazete
Başmuharriri
Ahmet Emin Yalman

Tan'ın hedefi: Haberde, fikirde, herşeyde temiz, dürüst, samimi olmak, kariin gazetesi olmaya çalışmaktır.

Günün meseleleri

Niçin yanıyormuşuz?

Istanbul yüzünde birer Haleb çabamı gibi yer yer görünen harabeler, yangın yerleri daha henüz hatıralarımızda izi kaybolmayan büyük faciaların eseridir.

Yangın İstanbul için bir âfetti. Veba gibi, kolera gibi bir âfet. Ateş bir defa başladı mı idi, alevden bir dev gibi İstanbulu yutup gidiyordu.

Herşey var su yok!

Bunu geçen gün Stadyomda yaptırılan itfaiye bayramında gördük. İstanbul 1923 tarihine kadar tulumbacıların eline terk edilmişti. Bunlar omuzlarında küçük bir sandık, yalmayak, don gömlek yangın yerine koşar, yangını söndürmeğe çalışırlardı.

Stadyomda bunun tecrübesini yaptılar. Ortaya ahsap bir kulübe getirdiler. İçine gaz döküp ateş verdiler. Kuleden yangın haberi verildi. Bekçiler ve köşkcüler bağırıldılar. Tulumbacılar omuzlarında tulumlarıyla sökümler ettiler. Renk renk gömlekle kulübenin etrafını sardılar. Hortumlarını açtılar. Tulumbanın başına geçtiler. Fakat... Her şey var su yok. Terkos boruları bombos, çeşmeler akıyor. Ev çatır çatır yanyor.

Nihayet beki omuzunda iki tenekesi ile göründü. Tulumbacılar hücum ettiler. Sulamın yarısını yerlere dökecek tenekeleri kaptılar. Tulummaya boşaltılar ve işletmeğe başladılar. Fakat... Hemen akan su bahçe sulamak için kullandığımız hortumdaki sudan daha az. O da iki dakikada bitti.

Uğraştılar, didindiler, tepindiler. Fakat ne yapabiliyorlardı. O vakit niçin yanıyormuşuz anladık. Hattâ niçin bütün bu İstanbul kül olup gitmediğine şaşıktık.

Motörleşme

İtfaiyede motörleşme 923 te başlıyor. Ancak ondan sonra yangın söndürme tertibatının mükemmelleşmeğe başladığını görüyoruz.

Motörü itfaiye Avrupada otuz sene denberi vardır. Biz ancak on sene evvel bundan istifade etmeği düşünmüşüz.

Bütün motörlü işlerde gerideyiz. Medeni dünya, motörü sanayide tatbik edeli asır oldu. Biz hâlâ el sanayile iş görüyoruz. Yeni açtığımız fabrikalarımızın bile çoğu, daha küçük birer atelyedir.

Avrupa 1918 denberi tayyareyi nakil vasıtası olarak kullanıyor, biz şimdi başlıyoruz.

Simdi kurtulduk mu?

Yangın söndürme vasıtaları motörleşmekle yangından kurtulduk mu? Yüzde doksan evet. Fakat tamamen değil.

Çünkü biz yangını söndürmek için tertibat alıyoruz, yangının önünü almak için değil.

Sinema, tiyatro, fabrika gibi kalabalık insanların bulunduğu ve çalıştığı binaların çoğu hâlâ ahsaptır. ve kaçma tertibatını haiz değildir. Belediyede yangın önüne geçecek tertibatı almakla meşgul bir büro yoktur.

Halka yangından korunma yolları öğretilmemektedir.

Yangını söndürmek iyi şey, fakat yangının çıkmasına mâni olmak daha mühim şeydir.

Ölçü ve tartı âletleri

Ölçü ve tartı âletlerinin muayene ve damgalanma işi bu ayın otuz birinde nihayet bulacak, bir eyülden itibaren kontrollara başlanacaktır. Bu kontrollarda muayene yaptırmayanlar hakkında kanunî takibat yapılabilmektedir.

Afişaj resmi indirilecek. Belediyeye afişaj resimlerini tenzil etmeği düşünmektedir. Bu hususta tetkikata başlanılmıştır.

Asi General Molla ordusuna mensup askerler bir ateş esnasında

Kanlı İspanya

Sokaklar ceset ve kanla dolu

İnsanlar mezbahaya götürülüyor bir yayılım ateş! İşte o kadar!

Badajoz'da hayatlarının sonlarına birer kurşun'dan nokta konulanların sayısı 1500 den fazladır

Elvas, 22 (Portekiz hududunda) — Badajoz şehri iki gündür bir ölüm sessizliği içinde. Asi kuvvetler ve bilhassa Fas kuvvetleri çete efradı bombardmanla tahrip edilmiş evlere girerek, cesetleri kaldırmaya çalışıyorlar, ve şehir sokakları yıkanıyor. Malcanat kan lekelerini, ceset parçalarını ortadan yok etmektedir. Fakat caddelerde, yıkanmış olmalarına rağmen, yer yer görünen lekeler dahil harp denilen bu muazzam katliamın izleri görünüyor, ateşin cinayetini su temizliyemiyor.

Şehir ölüm sessizliği içinde demistik. Bu sessizliği iki kat dehşetlendiriyor birşey daha varsa o da, dükkânların kapalı oluşu ve hemen bütün resmi binaların ayakta kalabilmiş olanları üzerinde, İspanya kraliyet bayrağının dalgalanmasıdır. Bazı binalarda, büsbütün başka bayraklar görünüyor. Bunlar kırmızı ve siyah renkte iki parçadan ibaret bayraklardır ve Fas çetelerine ait bayraklardır. Krallık ve çete bayraklarının ölüm sessizliği içinde bir şehirde dalgalanmaları faciayı hakikaten büyütüyor, ve zaman zaman geçen otomobillerin gürültüsü, havada boğuk birer nota bırakıyorlar, uzayıp uzayıp birer gümbürtü halini alarak, dehşetken kenetli çeneleri henüz açılmamış olanlara, bir gün evvelki bombardmanı hatırlatarak saklandıkları

Bir otomobilin önüne kuru kafa takan bir İspanyol gönüllü kızı

Guadarama civarında bombalarla yıkılan bir köprü

Sun'î kalp vasatî ömrü arttırabilir mi?

Dr. General Tevfik Sağlam bunu bir fantezi telâkki ediyor

Bundan birkaç gün evvelki nüshamızda Amerikada Rockefeller müessesinde ölüme çare bulmak için araştırmalar yapan Fransız doktoru Alekxis Carrel ile tayyareci Lindberg'in sun'î bir kalp icat ettiklerini yazmıştık. Amerikadan gelen habere göre sun'î kalbin tatbikattaki faydası büyüktür. Sun'î kalp, kanser, verem, böbrek, şeker hastalıkları için en iyi tedavi tarzını araştırmağa hizmet edecek ve bu sayede bir gün gelip te hayatı yüz sene daha uzatmak çareleri bulunacaktır.

Avrupada büyük bir alâka uyandıran bu keşif hakkında acaba memleketimiz doktorları ne diyorlar? Dün bu mesele hakkında Dr. General Tevfik Sağlamla görüştük. Doktor bizi tebessümle karşılayarak dedi ki:

— Sun'î kalp sayesinde vasatî hayatın arttırılacağı hakkındaki iddia fantezi kabilinden sözlene benziyor. Dünyada vasatî hayat günden güne artıyor ve daha da artacaktır. Refah ne kadar artar, insanlar kendilerine ne kadar iyi bakarlarsa vasatî ömür de o kadar uzar. Bu da mevcut makineyi iyi kullanmakla olur.

Sun'î kalbin, kalp, kanser, verem, böbrek, şeker hastalıkları hakkında en iyi tedavi tarzını araştırmağa hizmet edecek hakkındaki iddiaya gelince: Bunun esas şu olabilir: Otuzdenberi bazı hastalıkların tedavisi hakkında tetkikat yapmak için hayvanlar üzerinde tecrübeler yapılır. Bu sun'î kalp olsa olsa hayvanları daha bir müddet yaşatmağa hizmet edebilir. Fakat iddia edildiği gibi hastalıklı bir uzvun sun'î kalp vasıtasile

Doktor General Tevfik Sağlam

uzun müddet yaşaması kabil değildir. Eğer bu keşif sayını dikkat birşey olsaydı, bunun şerhi diye kadar bize Avrupadaki tıp neşriyatı vasıtasile gelmesi lâzımdır.

Kalp vücudun ideal bir motördür. Bu motörün sene hiç bir pan yapmadan işliyor. Ve bütün vücudün ihtiyacına otomatik surette adapte oluyor. Yani insan oturdugu yerde vazifesini gördüğü gibi, zahmetli bir iş gördüğü, bilfarz "reştiği" zamanda bile vazifesini yaparak vücuda lâzım gelen kuvveti veriyor.

Dediğim gibi, sun'î kalp bazı hastalıklar hakkında hayvanlar üzerinde yapılan tecrübelerde işe yarayabilir, fakat doğrudan doğruya vasatî ömrün arttırılmasında bir rol oynayamaz.

Okuyucularımızdan

Bir ta ebenn talebeliği nasıl ispat edilir?

Eskişehirde miralay Raşit dün matbaamıza gelerek şu şikâyetle buldu:

Oğlum Pariste tahsilde bulunuyor. Tatil münasebetile memlekete döndü. Ben o zaman Eskişehirde idim. Eskişehire gitmek üzere tenzilatlı bilet almak için İstanbul marif idaresine müracaat ederek bir ve sika istedi. Kendisine 23-6-936 tarihinde 129 numaralı bir kâğıt verdiler. Bu kâğıtta Eskişehire gitmek üzere olan oğlumun talebeliği kabul ediliyordu.

Şimdi aynı marif idaresinden yine böyle bir kâğıt istiyoruz. Vermiyorlar ve cevaben oğlunuz hükümet talebesi değildir diyorlar. Kabahati-miz hükümete bar olmadan oğlumun tahsilini yaptırmak mıdır? Sonra evvelce bu kâğıdı verdikleri zaman niçin talebeliğini kabul ettiler de şimdi etmiyorlar. Bunu anlamak istiyoruz.

Çirkin bir muamele

Pangaltıda oturan bir okuyucumuz S. T. imzasile gönderdiği mektupta diyor ki:

"Karım, birkaç gün önce Beyoğlunda tuhafiyeye eşyası satan bir mağazadan çanta almak istemiş. Dükkân sahibi, kendisine birçok çantalar çıkarmış. Bunların pek lüks ve pahalı şeyler olduğunu gören karım, 25 lira değerinde olduğunu öğrenince "Ben, 10 — 12 liralık birşey istiyorum..." demiş. Bu samimi talep ü-

zerine dükkân sahibi, "burası lüks ve kibar madamların mal alabilecekleri bir yerdir. Çantanda fazla para olmadan buraya giremeyeceğini düşünmedin mi?.. cevabını vermiş.

Acı bir hakikat ifade eden bu cevap, sınıf iktisadını gözetken bir zihniyetin örneği olmak bakımından da çok dikkate değer. Mağaza sahibi, memlekette hâlâ bir aristokrat zümre bulunduğunu ve kendisinin ancak o zümreye hitap edebileceğini çekinmeden ve sıkılmadan nasıl söyleyebilmiştir?

Bu hâdiseyi pek sevdiğim gazetemize bildirmeyi ve efkârı umumiyyeye arz etmeyi bir borç telâkki ettim."

Bir şikâyet hakkında

"Adapazar Kazım Paşa nahiyesi halkından Aşir, imzasile mektup gönderen okuyucumuza:

"Şikâyetinizi İzmit vilâyetine bildiriniz. İddianız doğru ise, vilâyetin bu işle meşgul olacağına şüphe yoktur..."

Bozuk bir sokak

"Kuzguncukta Babanakkas namında bir sokak vardır. Bu sokak 30 sene kadar evvel bir hayli para sarfedilerek yaptırılmıştır. Fakat, son yıllarda bu sokak yürünemeyecek bir hale getirmiştir. Bu hususta Üsküdar kaymakamlığının ve belediyesinin nazarı dikkatini celbetmenizi rica ederiz.

Okuyucularımızdan

I. H.

— Tamam!

Dedi. İki kurşun, iki ölü.

Bu sivilin ceketlerinin sağ omuzunda yazılı olan ölüm kararı neydi? Onbaşı, orada, tüfek dippiği izleri görmüş, sivilin harbe iştirak ettiklerini anlamış ve... İdam kararını orada okumuş.

Bomba ismini taşıyan meşhur bir kışla vardır. Badojoz şehri için ne manidar bir isim değil mi? İşte bu bomba kışlasında, şehrin birçok esrafı "ecele şerbetini nuş" etmişlerdir. Hükümete sadık jandarma miralay Cantero, üçüncü piyade alayından

kumandan Alonso, jandarma zabiti Benito Mendez, sivil muhafız zabıtlardan yüzbaşı Almendro, ve esraftan birçok kimseler bu kışlaya getirilmişlerdi. Kışlanın kapısı önünde, elleri göğüslerinin üzerine bağlı, bilet almak için sıra bekler gibi arka arkaya duran bir sürü kadın var, bekliyorlar. Kışlanın avlusundan beş dakikada bir yayılım ateşi duyuluyor. Bu yayılım ateşi, şaşmaz bir saat gibi, muntazam fasıllarla duyuluyor. Her seferinde, kapıdaki kadımlar birer titreme geçiriyorlar,

gırtlak düğümleri harekete geçiyor, bazan yüksek sesle ağlamak teşebbüsünde bulunuyorlar, fakat derhal nöbetçi, duvarda asılı bir ilân gösteriyor: Asi kuvvetler kumandanlarından Kaymakam Yagüe imzasını taşıyan bu ilânda, şehirde örfi idare ilân edildiği yazılıdır. Kimse bir yere hareket edemiyor, edemez, aksi takdirde...

Ve kadımlar, ellerindeki mendilleri ısırarak, kapıya gelerek, idam edilenlerin isimlerini okuyan bir emirberin gelmemesi için dua ediyorlar.

Türk Dili için yeni bir devir açılıyor:

Maarif Vekili dün Üçüncü Dil Kurultayını şu nutukla açmıştır:

Atatürk, Bayanlar, Baylar,
Türk Tarihi ve Türk Dili, Atatürk rejimi Kültür hareketinin en başındadır. Millet maddi varlığını canlandıracak ekonomik kalkınma yanında, bilhassa millet psikolojisi ni yeni bir duyuş ve anlayışta kutuplandırarak kültürel, sosyal ve ideal uyanma gerektir.

Onderimizin kültür işlerine verdiği yüksek önem bu yüzdendir. Yurdumuzda doğmağa başlayan yeni ve geniş sosyal ve ideal uyanmanın ruhu da başlıca, Türk Tarih tezi ile Türk dil teorisinde merkezlenmektedir.

Türk Tarih ve Türk Dil Kurumları Atatürkün açtığı ilim ve kültür seferberliğinin kurmayları olarak onun ışıklı gözleri önünde, onun aydın yönergelerine göre, çalışmaktadırlar.

Üçüncü olarak bugün toplanan, Dil Kurultayı, Türk Dil Kurumunun geçen iki yıl içindeki çalışmalarını, buluşlarını gözden geçirmek, gelecek yılların çalışma yollarını kararlaştırmak gibi yüksek bir ödevi üzerine almış bulunuyor.

Kurultayın bu gayelere kolaylıkla varacağına güvenerek üçüncü Türk Dil Kurultayını açıyorum...

Kurultay başkanlığı
Söylevden sonra Dil Cemiyeti Ge-

başında hepimize ışık saçan Ulu Önder Atatürkün Yüce önünde saygı ve sevgi ile eğilerek işe başlıyorum. Kurultay Başkanlık kuru seçilecektir...

Kurultay başkanlığı kurulu

Dil Kurumu Genel Sekreteri yeniden kürsüye gelerek, başkanlık kuruna namzet olanları söyledi. Bu namzetler şunlardır:

Asbaşkanlığa: Türk Tarih Kurumu asbaşkanı profesör Afet ile Kamutay asbaşkanı Nuri Conker.

Sekreterliklere: Saylav İsmail Müstak, Saylav Esmâ, Faik Nüzhet, Zerrin.

Bu namzetler ittifakla seçildiler.

Asbaşkan Bayan Afetin söylevi

İntihap bittikten sonra asbaşkan Bayan Afet, alkışlar arasında kürsüye gelerek, Türk Tarih Kurumu namına bir söylev verdi. Bu söylevi ayrı kısmımızda bulacaksınız.

Bundan sonra Kurum Genel Sekreteri İbrahim Necmi iki yıllık çalışmaların bilançosunu yaptı. Bunu da ayrı kısmımızda neşrediyoruz:

*

İkinci celse

İkinci celseye muhtelif komisyonların seçimiyle başlandı. Genel Sekreterin dört teknik ve üç idari komisyon için gösterdiği namzetlerin

Maarif Vekili Saffet Arıkan söylevini verirken

Yusuf Ziya tezini izah ederken

Aykaç, Hakkı Süha, Behçet Yazar, Yahya Saim.

Lügat ve filoloji komisyonu:

Ali Canip Yöntem, Behiçe Köprülü, Fuat Köprülü, Hasan Ali Yücel, Hasan Fehmi Turgal, İzzet Ulvi Aykurt, Kâzım Namî Duru, Profesör Ragıp Hulusî, Reşat Nuri Güntekin.

Terimler Komisyonu:

Profesör Akil Muhtar, Avni Refik, Dr. Fatma, General Fuat Erden, Halil Vedat, profesör Kemal Cenap, Naci Eldeniz, Refet, Yaşar.

Önergeler ve Dilergeler Komisyonu:

Faik Reşit, Hüseyin Namık, Hüseyin Pektaş, Saadet Zihni, Şeref Avkut.

Tüzüğü Komisyonu:

Profesör Cemil Bilsel, İhsan Sungu, İsmail Müstak, Nakiye Elgün, Şükrü Şenozan.

Bütçe Komisyonu:

Ali Rıza, Benal Arıman, Refik Ahmet, Salâh Cimcoz, Tahsin Berk. Komisyonların yarım öğleden önce mesailerine başlayacağını söyleyen reis, sıranın tezlerini Kurum adına irat edecek hatiplere geldiğini ilâve etti ve ilk olarak, Eskişehir saygı profesör Yusuf Ziya kürsüye çıktı.

Profesörün tezinin hülâsası şudur:

"Kâinatın yıkıcı veya koruyucu kuvvetleri karşısında bin türlü heyecan duymamak mümkün değildir. Tabiatın yegâne illeti, kudreti güneştir. Güneşin mahzû hayat olduğunu anlamak için uzun uzun düşünceler yapmaya, uzun illetler aramaya lüzum yoktur. O her zaman, her yerde kendisini gösterir ve hissettirir. Bahârın yaratıcı güneşi, yerin sinesinde yeni bir âlem doğurur. Çiçekler renk ve kokularını ondan alır. Kuşların neşesini veren odur. Dağlarda, ormanlarda, denizlerde bütün mahlûkata aşk ve tevalüt hissini veren, onlara hayatın sevinç ve neşesini tatırır odur. İskoçyalı Tindelin dediği gibi "Bizler güneşin evlâtlarıyız..."

Beşeriyet tufuliyet devrini bitirip te müşahede ve tefekkür çağlarına

vâsıl olduğu ve düşüncelerini başka birine de anlatmak ihtiyacını duyduğu vakit onun dil vasitasının güneş olduğuna şüphe etmemelidir. Güneş - Dil Teorisinin dil menşei hakkında açtığı vâsi ve hudutsuz ufuk yeni bir âlemdir ki, dillerin esrar perdeleri tamamen kaldırarak âlemşümül bir sistemin esasını kurmuştur. Ben burada bu nazariyeye müstenit bir dil tezi değil, güneşin beşeriyette dini ve felsefi fikirlerin de nasıl esasını ve dünya medeniyetinin mili olduğunu anlatmak isterim.

Türkler tefekkür devresinin en ip tidaî safhalarında güneşin çocukları olduklarına; güneşten doğduklarına inandılar; nesepelerini güneşe isnat ettiler ve güneşin türlü vasıflarını ve hallerini ve daha sonra nurdan ve ışıktan kabile isimleri almışlardır. Bu isimler bize güneş ibadetinin ilk menşei göstermektedir...

Yusuf Ziya bundan sonra bu isimlerden bahsetmiş ve demiştir ki:

"Güneş yalnız dinin ve felsefenin esası olmuş değil, beşerin en büyük mevhibesi olan ulûmun da esası, gayri maddî ve içtimâî fikirlerin ezâmle hak ve adalet fikrinin de menbâ olmuştur. San'at ta güneşin tesiri altında doğmuştur.

Beşerî kültür üzerinde bu kadar mühim rol yapan güneşin insanlar arasında anlayış ve anlaşış vasıtası olan dil üzerinde de aynı tesiri ve aynı rolü yapmış olması gayet tabii görülmek lâzımgelir.

Binaenaleyh Güneş - Dil Teorisinin de güneşe bu kadar ezeli surette merbut olan Türk ilmi telekkiyatının bir eseri olarak meydana konmuş olması iftihara lâyıktır...

Sonra Sovyetler Birliği Ulum Akademisinden, Finlandiya Türk birliğinden ve memleket dahilinden gelen telgraflar okunarak bunlara başkanlıkça münasip cevaplar verilmesi kararlaştırıldı.

Vakit geciktiği için, bugün saat 14 te toplanılmak üzere içtimâî nihayet verildi.

Şehrimizde şenlik

Dil Kurultayı münasebetiyle dün parti ve belediye binaları bazı müessesat gündüz bayraklarla gece elektrikle tezyin ve tenvir edilmiştir.

Memlekette

Üçüncü Dil Kurultayının açılışı münasebetiyle bütün vilâyet, kaza ve nahiyelerimizde büyük toplantılar yapılmış, Kurultay müzakereleri halk tarafından içten bir alâka ile takip olunmuştur.

Dün gece taşra muhabirlerimizden aldığımız yüzlerce telgraf, bütün Halkevinde dil savaşının kutulandığını bildirmektedir. Parti vilâyet merkezlerinden Kurultay başkanlığına gönderilen tebrikler, Atatürkün açtığı dil inkılabında bütün ulusun beraberliğini teyit etmiştir.

Gece, her tarafa yapılan muaz-zam içtimâlarda heyecanlı söylevler söylenmiş, Türk dilinin dünya dil kültürüne kaynak olduğu hakkında müspet konferanslar verilmiştir. Halkın coşkun tezahüratı açışla beraber başlayarak gece geç vakte kadar sürmüştür. Her yerde Kurultayın devamı müddetince tatbik edilmek üzere büyük ve zengin programlar tertip olunmuştur.

Ankara Halkevinde

Ankara, 24 (Husûsî muhabirimizden) — Üçüncü Dil Kurultayının bugün İstanbulda açılışı dolayısıyla Ankara Halkevinde büyük bir tören hazırlanmıştır. Törene Ankaranın bütün ileri gelenleri dil ve edebiyatla uğraşanlar ve bütün muallimler iştirak etmişlerdir.

Ankarada bulunan halk şairleri törene sazları ve millî şarkılarla bir hususiyet vermişlerdir. Tören geç vakte kadar ve Atatürk rejiminin dil inkılabına yaraşan bir canlılıkla devam etmiştir.

Ankara Halkevindeki bu toplantılar Kurultayın devam ettiği 5 gün içinde yapılacaktır. Ankara halkı, törenin tabii davetlisidir.

Halkevinin büyük hâparlörü bugünden itibaren Dolmabahçedeki Kurultayın müzakerelerini neşrediyor. Geceleri Halkevinin önündeki meydana danda dil devrimine ait nutuklar söylenecek ve halka filmler gösterilecektir.

Bayan Afetin söylevi

Yaşamak isteyen milletler tarihlerine ve tarihlerini her şeyde yaşatan dillerine sağlam sarılırlar

Atatürkün Fransız âlimi ve Paris büyük elçimizle konuşuyorlar

Türk Tarih Kurumu Asbaşkanı Bayan Afet dün Kurultayda şu nutukunu söylemiştir:

"Atatürk, Bayanlar, Baylar.

Yüksek huzurunuzda söyleyeceklerim iki noktaya ait olacaktır. Biri, beni ve arkadaşlarımı Dil Kurultayı başkanlık kuruluna seçmiş olduğunuz için. Bundan dolayı kendi namına ve arkadaşlarım namına teşekkür ederim. Hakkımızdaki takdirinizi hürmetle karşılız. Verdiğiniz vazifeleri, yardımınıza güvenerek başarmaya çalışacağız.

Bu seçim Türk inkılabının ve Atatürk rejiminin kurduğu erkek - kadın birliğini gösteren bir işaret olmuştur. Asbaşkanlık ve sekreterlik makamları, bayanlarla baylar arasında bölünmüş oldu.

Türk inkılabının her cephesinde olduğu gibi dil hareketlerinde de, Türk kadınına yer verilmesindeki en büyük katkı, Türk kadınına Kurultaya saygısını bir kat daha yükseltmiştir.

İkinci noktaya ait sözlerim Asbaşkanı bulunduğum Türk Tarih Kurumu adına olacaktır.

Sayın Kurultay hatırlar: Bundan dört yıl önce ilk Dil Kurultayında Türk Tarih Kurumu demişti ki:

"Zamanımızda yaşamak isteyen milletler, tarihlerine ve tarihleri ni her şeyde yaşatan dillerine sağlam sarılırlar. Dil bilgisi tarihin en uzak, en karanlık köşelerini aydınlatır..."

Türk Tarih Kurumu ikinci Dil Kurultayında da şunu demişti:

"Bu kürsü.. Onünde ateş yakılan bir mihraptır..."

Arkadaşlar! Asırlık işleri yıllara sığdıran Türk inkılabı, kendi mihrabının bizzat güneş olduğuna bulunmuştur. Tarih yolculuğunda, güneşin ilham izlerine en çok biz Türkler tesadüf ediyoruz. Türk ırkı kültürünü öyle bir yerde kurdu ki, orada güneş ona en verimli oldu. İlk yurttan ayrılmaya mecbur olan Türkler, başlıca göç yolları için, yine güneşin klavuzluğundan istifade ettiler.

Doğu ve batı illerine yayıldılar: O geniş ülkelerde, yüksek varlıkla rınm ebedi vesikalarını bıraktılar.

Oz yurdumuz Anadolu'nun ilk kültürünü kuran cetlerimiz Etiler de gü-

Profesör Bayan Afet söylevini verirken

neşi sembolize ettiler. Onu san'atlerinin inceliklerinde mevzu aldılar. Türk tarih Kurumunun Alaca - Höyük'te yaptığı hafriyatda bulunmuş olan muhtelif güneş kursları, bu hakikatin inkâr kabul etmez vesikalarmındandır. Elimizde bulunan tunçtan yapılmış bu güneş sembolü kurslar Etilerin en eski devirlerine aittir. Türlü türlü hendeş şekillerle süslü olan bu güneş kursları, Türk fikir ve san'at sembolü olarak tarihimizde önemli yer alacaktır.

Türk tarihi, Türk ırkını ancak müspet ilim belgeleriyle bulur. Türk dili bunlardan en önemlisidir.

Dil ve ırk

Bugünkü ilim dünyası içinde, dil ırk için esas kabul etmeyen âlimler de yok değildir. Bu esas belki bazı camialar için doğru olabilir. Fakat Türk dili için, asla..

Türkün tarihi varlığını ve bu varlığın dünyadaki yaygınlığını Türk dili orijinalliği bilhassa çok açık bir kesinlikle göstermektedir. Bu itibarla Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumunun kendinden ayrılmaz eşidir. Bu iki Kurum, birlikte yükselmesi, birbirini tamamlaması icap eden iki aydın âbidedir. Türk Tarih Kurumu, işte bu inanladır ki, Türk Dil Kurumunun Kurultayını büyük saygı ile selâmlar. Ve onun dil bakımından da olduğu kadar, tarih bakımından da ilmi verimler almasını diler.

Bize her hususta güneş olan Büyük Türkün zekâ ışıkları karşısında tazimle eğilirim..

Dün toplanan Dil Kurultayının da binâlarından bir köşe

nel Sekreteri kürsüye gelerek, Kurum Başkanı Saffet Arıkanı Kurultay başkanlığına namzet olarak gösterdi. Bu teklif ittifakla kabul edildi ve Saffet Arıkan, alkışlar arasında yeniden kürsüye gelerek şu söylevi verdi:

"Sayın arkadaşlarım,

Üçüncü Türk Dili Kurultayına beni Başkan seçmek suretiyle verdiğiniz onurdan dolayı teşekkür ederim.

Türk Dil çalışmaları, bir yandan bütün ilim dünyasına Türk Dilinin şimdiye kadar tanınmamış olan yüksek varlığını, yalnız Ural - Altay grubunun değil, Indo - Oropen ve Semitik adları altına alınan bütün kültürel dillerin de ana kaynağı olduğunu tanıtmak, öte yandan da yurt içinde yazı ve bilgi dili ile halk ve konuşma dili arasında elden geldiği kadar çok ve çabuk yakınlık ve bağlilik yaratmak gibi iki yüksek ödevi üzerine almıştır.

Böyle her ikisi de ayrı-ayrı birer devrim olan ağır ve yüksek çalışmaları nizamlamak da Dil Kurultayının işidir.

Birinci ve ikinci Dil Kurultayları, daha çok pratik amaçlar üzerinde çalışarak uruma ve yurda yönergeler vermiştir. Bu üçüncü Kurultayın konusu, Türk Dil Tezinin bütün dünyaya tanıtılmasıdır.

Filozofik, siyantifik, ve lengüistik esaslarla ortaya konan ve on aydınberi yapılan tatbiklerde şaşmaz bir ölçü olduğunu gösteren yeni Türk Dil Teorisini bu Kurultayda bütün incelikleriyle hep birlikte görüp öğreneceğiz.

Yalnız yurdumuzu değil, bütün ilim dünyasını ilgilendiren bu toplantımızda bulunmak şerefini bize veren Sovyet Birliği, İngiliz, Fransız, Alman, Avustralyalı, Macar, Polone, Japon ve İtalyan bilginlerine Kurultay adına hoş geldiniz derim.

Kendilerinin çalışmalarımıza ortaklık etmesi bizim için hem bir onur, hem de ilim dünyasıyla el ele bulunmak gibi büyük bir fayda temin etmektedir.

Yurdun her yerinden gelen sayın Kurultay üyelerini, içimizde bulunan Halkevi ve basın delegelerini saygı ile selâmlarım.

Bütün bu kültür hareketlerinin en

Riyasete seçilen Maarif Vekili Saffet Arıkan ve sekreterler

3 üncü Dil kurultayı dün toplandı

Ibrahim Necmi Dilmenin söylevi

kurumun iki yıllık çalışmaları ve araştırmalarının açık bilânçosu

Atatürk Dil Kurultayından sonra cemâi âlimlerle konuşuyorlar

Yeni Türk dil tezi, yeryüzünde kültür taşıyan bütün dillerde bu kültürün dünyaya yaymış olan, eski dedelerimiz Türklerin dilini bulmakta. Bunun neticesi olarak, yalnız Ural-Altay dil familyasının içindeki diller değil, Indo-Öropeen ve Hamito-Semitik denilen dil grupları dahi ana Türk dilinin birer lehçesi hükmüne geçiyor.

Biz, dil dünyasında bu yeni güneşin ilk ışıkları aydınlanmak bahsiyle yazılmaya başladığımız için çok mesuduz. Önümüzdeki yıllarda yapacağımız çalışmalarla bu yüksek ilim hakikatini bütün dünyaya, inkâr kabul etmez bir surette, isbat için bütün materyelleri toplamaktan geri durmayacağız.

Tabiat meseleleri

"Güneş-Dil Teorisi", şimdiye kadar dilimize yabancı sandan dillerdeki varlıkların Türk kaynağından geldiğini isbat etmekle amelî sahadaki dil çalışmalarımıza da büyük bir genişlik ve kolaylık vermiştir. Halkın bildiği, mânasını anladığı kelimelerin yabancı dilden geliyor sanılarak feda edilmesi zaruretini bu teoriyle ortadan kalkmış bulunuyor.

Burada şu noktayı da önemle ileri sürmek isterim:

"Güneş-Dil Teorisi", ni, yalnız dilimize lazım görünen ve karşılığı bulunamayan birtakım arapça, farsça, fransızca sözlere türkçe diyerek muhafaza gayretile ileri sürülmüş zannedenler, pek büyük bir gaflet ve yanlışlık içine düşmüşlerdir.

Türk dil devriminin amelî dileği, yazı dilimizle halkın konuşma dili arasındaki uçurumu ortadan kaldırmak, böylece Cumhuriyet Türkiye'sinde herkesin kolaylıkla okuma, yazma öğrenmesine, okuduğunu anlamasına, düşündüğünü yazmasına meydan açmaktır. Dilin temizlenmesi yolundaki çalışmalar, ancak bu maksada göre ileri götürülmelidir.

Atatürk rejiminin kültür sahasındaki en büyük hedeflerinden biri de, Türkiye içinde okuma, yazma bilmez bir tek yurttaş bırakmamaktır.

Bu ereğe varmak için, ilk adım, okuma yazma vasıtasını kolaylaştırmaktır. Yeni Türk alfabesinin kabulü, bu kolaylığı vermiştir. Eski arap alfabesinin çapraşık ve karışık yazılış ve okunuşundan doğan güçlüğü yenen Türk dil devrimi, ikinci adımı da, yazı diline konuşma dili arasındaki ayrılığı azaltmak hedefine doğru atmıştır. Bundan da maksat, gerek yetişkin halkı okuturken, gerek okuma çağındaki yavrulara ders verirken, onları en kolay anlayacakları bir dil kullanmak ve okuma yazma öğrenenlerin kendilerine lazım olan her yazıyı kolayca okuyup anlamalarına imkân vermektir.

Maksat böylece tavin edildikten sonra, buna göre tutulması gerekli

yol kendiliğinden anlaşılır: Halk için yazılan, herkesin okuması ve bilmesi istenen yazılarda ve ders kitaplarında konuşma diline elden geldiği kadar yakın, herkesin kolay anlayabileceği bir dil kullanmak ve böyle bir dil yaratmak... İşte dil devriminin pratik dileği budur.

Şimdiye kadar yabancı dilden geliyor zannedilmiş olan ve bugün Türk dil teorisiyle Türk kökünden geldiği isbat edilen kelimelerin halk için yazılan yazılarda kullanılması, ya bu kelimelerin ötedenberi su katılmamış öz Türk malı olarak herkesçe kullanılmakta olmasına, yahut bunları benimsemek için önüne geçilmez kat'li bir ihtiyaç görülmesine bağlıdır.

Halk için yazı yazan bütün gazeteci ve muharrir arkadaşlardan bu e-

Türk Dili Kurumu Genel Sekreteri Ibrahim Necmi Dilmen söylevini verirken

sasli noktayı gözönünde tutmalarını burada herkesin önünde açıkça dileirim.

Türkçeden osmanlıcaya Cep Kılavuzunun çıktığı gün herkese yapılan bildiride de söylediğimiz gibi, Cep Kılavuzları herkesin her kelimesine uyması mecburi bir buyruktur değildir. Cep Kılavuzlarında 8752 karşılık vardır. Bunlardan 4696 sı ötedenberi yurdumuzda söylenegelen türkçe sözler, 1735 i de bu sözlerden Türk eklerle yapılmış kelimelerdir. Yalnız 415 kelime Türkiye dışındaki başka Türk lehçelerinden alınmış ve bunlardan Türk eklerle 450 söz yapılmıştır. 583 kelime o zamana kadar yabancı dilden sanılırken Türk kökünden olarak kabul edilmiş, bunlara da Türk ekleri getirilerek 873 kelime yapılmıştır.

Bununla beraber, her muharrir, her edip, her şair, her muallim, her hatip, en büyük vazifesinin halk için yazıya, en büyük vazifesinin halk için yazıya, halka karşı olduğunu unutamaz. Türkiye'nin 17 milyon yurttaşından yalnız 17 bininin anlayabileceği bir yazı, binde bir yurttaşına hitap eden kısır bir varlık sayılır. Yüksek ihti-

sas eserlerinden başkası için bu nispeti gittikçe artırmağa çalışmak eli kalem tutanların hem menfaati, hem de vazifesidir.

Bu yüksek vazifinin yerine getirilmesinde bütün Türk âlim, mütefekkir ve muharrirlerinin elele yürüyeceklerine güvenerek karışık arama işlerini bu noktada bırakmayı muvafık görmekteyiz.

Ibrahim Necmi Dilmen bundan sonra Lengistik kolu ve Etimoloji kolu çalışmalarıdan bahsetmiştir.

Filozofi, lûgat ve tarama

Dilmen, tercüme edilen ve kaynak mahiyetinde olan eserleri birer birer saydıktan sonra sözüne şöylece devam etmiştir:

Lûgat Kolbaşısı merhum Celâl Sahir Erozan, bu iki yıllık çalışmanın daha başında hasta döşeginde idi. Türk Dil Kurumu ve arkadaşları arkasından çok göz yaşlı döktüler. Filozofi Kolbaşısı Bay Ali Canip Yöntem, lûgat kolbaşılığını da vekil olarak idare etti. Filozofi ve lûgat işleri birlikte ileri götürüldü.

Bir büyük Türk lûgati hazırlamak için dilimizde kullanılan, kullanılmış olan bütün kelimelerin mânası gösterilmek, bu kelimelerin anlamında zaman ile ne gibi değişmeler olduğu belli edilmek ve her bir hükmü örneklerle pekiyetmek gerektir. Böyle bir lûgat yapılabilmek için, bir yandan eldeki bütün lûgatleri süzgeçten geçirmek, bir yandan da millî kütüphanelerimizi doldurmak, basma, basma, eski, yeni birçok kitapları taratarak bunlardan kelimeler toplamak lazımdır. Lûgatlere geçmemiş olup ta Türkiye'de halk ağzında dolaşan konuşma sözleri Derleme Kolunca derlenmekte olduğundan filozofi ve lûgat kolları çalışmalarını kitap taramaları üzerinde taksif etmiştir.

Derleme işleri

Kurumun ilk başladığı iş olan halk ağzından söz derleme işi bu yıl ilk verimini vermeğe başlamıştır. Bildiğiniz gibi bu derleme işi Yüksek Cumhuriyet hükümetinin bütün hükümet teşkilâtını ödevlendiren bir kararnameyle yurdun her yerinde başlamıştır. Başta değerli öğretmenlerimiz olmak üzere bütün hükümet memurları ve istekliler bu işle uğraşmışlardır. Her yerde halk ağzından derlenen sözler fişlere geçirilmiş, önce kaza, sonra da vilâyet merkezlerinde süzülerek mükerrerleri ayrıldıktan sonra Kuruma gönderilmiştir. Böylece Kurum elinde bulunan 153.504 fiş, sıraya konarak bir "Derleme Dergisi", çıkarmağa başladık. Bütün Türkiye yerli şive ve lehçelerinin bir lûgati demek olan bu eserin büyük bir hizmeti olacağına güveniyoruz.

Terim çalışmaları

Terim Kolumuz, 16 terim bölüğü ile bunların başlarından kurulmuş bir

"Terim Merkez Kurulu,, halinde çalışmaktadır. Merkezin en geniş teşkilâtı baştanbaşa yoracak kadar da büyük çalışma sahası vardır.

Terimler için tutulan yol, her ilmin terimlerini fransızca esas olmak, gerekli olanlarda almanca yahut İngilizcesi veya Greko-Lâtin asılları gösterilmek, şimdiye kadar dilimizde kullanılan karşılığı da yazılmak üzere listeler halinde toplamak, sonra bu listeleri öğretmenlere ve uzmanlara dağıtarak her birinden Türkçe karşılık önergesi istemek, bu önergeleri bölükte inceliyerek, bölükçe kararlaştırılan karşılıkları Terim Merkez Kuruluna vermek, bu Kurulun kararlarını da Genel Merkez Kurulunda bir daha görerek son hükme varmaktır.

İkinci Kurultay, bütün terimleri ikiye ayırdı: ilk ve orta öğretim ders kitaplarına geçenleri ön sıraya aldı. Bu iki yıl içinde terim kolumuz da elden geldiği kadar bu yolda davranmıştır.

Bölüklerden geçmiş, Terim Merkez Kurulunca kararlaştırılmış ve Genel Merkez Kurulunun son kararına sunulmuş olan terimlerin sayısı 6075 tir.

Bütün terimlerin Genel Merkez Kurulunca son karar altına alınması işini biraz daha ileriye bırakmak zaruretini duyuyoruz. Bunun da sebebi, yeni Türk dil tezinin tam verimlerini almak ve terim işinin güç safhalarında bunlardan faydalanmak ihtiyacıdır.

Şimdiden bu noktada başlıca şu iki esas düşünmekteyiz:

I — İlk ve orta okullar ders programlarına ait terimlerde hedef, Türk çocuğuna, derslerini kolaylıkla anlayıp öğrenmesi olduğu için bu terimlerden:

a) Kökü türkçeden gelen ve kültür dünyasında müsterek olan (elektrik, dinamometre, gram...) gibi terimlerin olduğu gibi alınması.

b) Bunların dışında kalan terimlerin elden geldiği kadar okuyacak çocuğun kendi bildiği ve konuştuğu türkçenin sözlerle türkçe olarak yaratılması,

II — İhtisas ve yüksek tahsil terimlerinin, doğrudan doğruya, kökü türkçe olan kültür dünyası terimlerinden alınması,

Bu iki esas birbirine bağlamak üzere orta öğretimin ikinci safhası olan liselerden başlayarak terimlerin hem karşılıklarını, hem de asıllarını göstermek ve pratik tahsil göreceklere için de, Almanların yaptığı gibi, kolay anlaşılır terim karşılıkları hazırlamak yolunda tedbirler alınabilir.

Gramer - Sentaks çalışmaları

Türk dilinin hakiki ana gramerini, Türk lehçelerinin mukayeseli gramerini, Türkçenin preistorik ve istorik gramerlerini hazırlamak yolundaki çalışmaları, bu iki yıl içinde de hazırlık işlerinden ileriye geçmemiştir.

Bu hazırlıklar, bir kısmı yukarıda başka vesilelerle de anılan şu noktalarda toplanabilir:

1 — "Tarama Dergisi,,n deki kelimelerin bütün ekleri toplanmıştır;

2 — Yakut lehçesinin grameri tercüme edilmiş ve ekleri taranarak fişlenmiştir.

3 — Çuvaş, Altay, Koybal ve Karagas lehçelerinin gramerleri dilimize çevrilmiştir;

4 — "Güneş - Dil Teorisine" göre ilkel basit ekler ve anlamları tesbit edilmiştir;

5 — Konuşma dilinin cümle kuruluşunda yarattığı türlü şekiller ve bunların nüansları esaslı surette tetkik edilme üzere bütün yurt içinde bir konuşma dili sentaks anketi açılmıştır. Bu anketten şimdiye kadar alınan fişlerin sayısı 4127 dir.

Gramer işlerinin ağır yürütülmesi, bu işin lûgat, terim ve derleme ve

lerine bağlı, çok nazik ve ince bir işi olmasındadır.

Yayın ve basın işleri

İki yıl içinde Kurumumuzun ortaya koyabildiği yayın ve basımlar, yüce katımızda yüzümüzü kıztırmıyacak bir derecededir.

Osmanlıcadan türkçeye ve türkçeden osmanlıcaya Cep Kılavuzları iki defada iki ciltlik 157 bin takrîm olarak basılmış ve yurdun her yerine yayılmıştır.

Dışarı teşkilâtının çalışmaları

Halkevlerinin çalışma verimleri bizi büyük sevinçler içinde bırakacak derecede olduğunu da kıvançla söyleyebilirim. Bu iki yıl içinde Halkevleri dil hakkında 14 kitap ve broşür bastırılmış, 41 konferans vermiş; 5 yerde Türkçe dersler açmış, 843 köye Türkçe ad vermiş, 2.000 kadar soyadı toplamış, ayrıca da dil bayramlarını parlak şekilde kutlamıştır.

Vilâyet ve kazaların her birinden gelen derleme fişlerinin sayısı ile derleme işlerinde çalışan bütün değerli yurttaşların adları ve sanları Derleme Dergisinde basılacaktır.

Şimdiden, büyük bir kıvanç ile şunu söyleyebilirim ki derleme ve sentaks anketi işlerinde çalışan değerli arkadaşlarımız şimdiye kadar bildirdiklerinin sayısı 4246 ya varmıştır.

Halkevleri arasında en çok verim yaratan birkaçının adlarını şimdiden burada da sevgi ve kıvanç ile anmayı bir borç bilirim:

Balıkesir Halkevi, "Çapniler arasında ve Çepni âdetleri" "Balıkesir ve köylerinde özel görenekler", "Öz Türkçe soy adları" diye üç broşür çıkarmış, "Kaynak" mecmuasında dil üzerinde birçok nesriyat yapmış, 543 köye Türkçe ad vermiş, folklor derlemesinde çok muvaffakiyet göstermiştir.

Gaziantep Halkevi "Gaziantep dilinin tetkiki", "Gaziantep dilinde sentaks araştırmaları" notalarıyla birlikte "Gaziantep halk türkçeleri" eserlerini ortaya koymuş, Türkçe dersler açmıştır.

Bursa Halkevi 1.000 den fazla folklor listesini basılı olarak hazırlamış ve mükellem bir şekilde göndermiş, ayrıca, birçok terim ve tarama işlerinde de büyük faaliyet göstermiştir.

Bu birkaç ismi anmakla öteki değerli Halkevlerinin hizmetlerini az göstermek istemiyorum. Yalnız en ileri gidenlerin anılması ötekiler için de bir teşvik vesilesi olacağını umuyorum.

Bütün Halkevlerine ve onları bu geniş çalışma yolunda yönetip ileri götüren C. H. P. sine de candan teşekkürlerimi sunarım.

Minnet borçları

Göğsümüzü sevinç ve kıvanç ile kabartan bu muvaffakiyetleri kimlere borçlu olduğumuzu bir an bile unutmuyoruz.

Kültür Bakanlığı, başta Kurumun da Başkanı olan değerli Bakan Safet Arıkan olduğu halde bütün varlığıyla kurumumuzun işlerine ve çalışmalarına candan ilgi göstermiş, her admda bize arka olmuştur.

Genel Kurmay Başkanlığı, Askerlik terimleri işinin ağır yükünü omuzlarına almış, bize her vesileyle elinden gelen yardımcı esirgemiştir.

Cumhuriyet Hükümeti ve onun pek sayın, pek değerli Başbakanı İsmet İnönü, Kurumumuzla her zaman ilgilenmekte, çalışmalarımıza kolaylaştıracak maddî, manevî hiç bir yardımcı eksik bırakmamaktadır.

Kamutay, Türk Dil Kurumu için istenilen her yardımcı candan, yüreктen bir sevgi eli yerine getirmektedir.

Bunların hepsinin üstünde, Türk milletinin şanlı kurtarıcı ve ilerleticisi olan Yüce Önder Atatürk, Türk Dil Kurumunu hem kuran, hem kuran, hem yürüten en büyük Başbakan olarak her dakika başımızın üzerindedir. Ne yapabildikse onun ilhamı, onun direktifi, onun kararlılıkları yaran, ufuklarını da ötelelerini gönen yüksek dehasıyla olmuştur.

Bu büyük günde de aramızda bulunan, varlığıyla yüreklerimizi sevinçlere garkeden Büyük Önderin Yüce katına en derin saygı ve şükranlarımızla, Kurumun en derin saygı ve şükranlarını, hepimizin, bütün Kurultayın, bütün Türklüğün en derin saygı ve şükranlarını, bir daha, bir daha, bir daha sunarım.

Dünkü Kurultayda Genel Sekreter Ibrahim Necmi Dilmen Kurumun 934 936 senelerinin faaliyetine ait bir söylev verdi.

Ibrahim Necmi Dilmen söze şöyle başladı:

"Yeni Türk rejiminin hem kurucusu, hem kültür dünyasının en ileri örneklerine hemen yetişmek üzere sarsıtıcı bir çabuklukla ileri götürücüsü olan Ulu Önderimiz Büyük Atatürk, 12 Temmuz 1932 de Türk Dil Kurumunu kurmuştu. Bu kurus, Atatürkün kutsal eli değen her iş gibi, çok verimli oldu. 26 Eylül 1932 de ilk Dil Kurultayı yine bu sarayda toplandı. Onun kabul ettiği programa göre iki yandan çalışmaya girişildi:

Bir yandan Türk Dilinin ilmi olarak mahiyet ve dünya dilleri arasındaki yeri üzerine akademik araştırmalar yolu tutuldu.

Bir yandan da amelî olarak yazı diline konuşma dili arasındaki uçurumun elden geldiği kadar doldurulması ve halk için yazılan yazıların mümkün olduğu kadar çok yurttaş tarafından anlaşılabilmesi yollarının araştırılmasına çalışıldı.

Güneş - Dil

Dilmen, Türk dilinin Hint-Avrupa ve semitik dillere ana olduğunu gösteren tarihi dilleri anlattıktan sonra sözüne devamla demiştir ki:

"Bu gerekliliğin önünde kalan ve Türk Milletinin yüce dehasından ilham alan Türk Dil Kurumu, geçen yıl sonlarına doğru, kendisinin ve milletinin tarihine onur verecek yeni bir buluşla, akademik dil çalışmaları sahasına atıldı. Bu yeni buluş "Güneş-Dil Teorisi,, diyoruz.

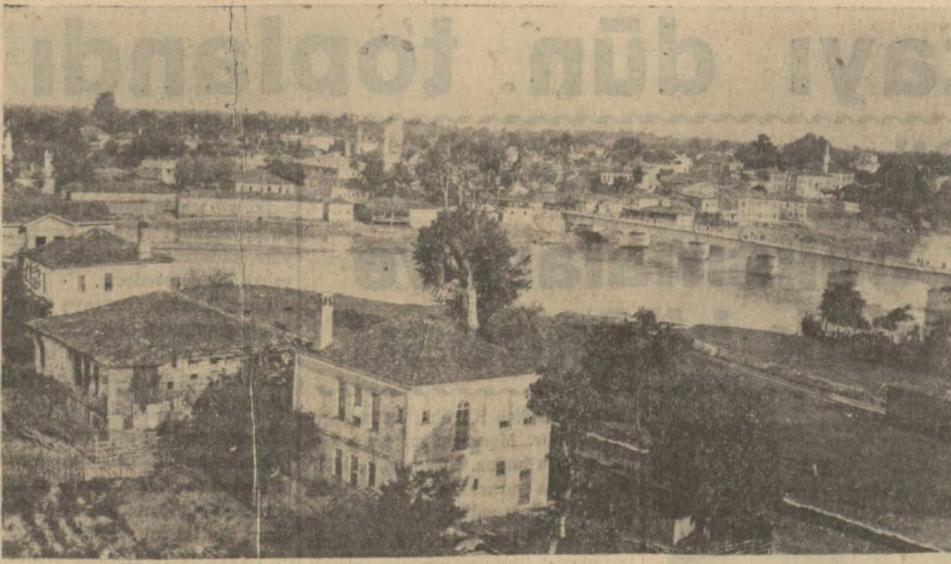
Sayın Kurultayın bu yılki programını baştan başa dördün tezler, bu teorinin mahiyetini ve dünya dillerinin kuruluşları hakkında yarattığı yeni ve eşsiz metodu izah edecektir. Onun için burada teorinin ilmi bazları ve kanunları üzerinde durmaya çalıştım. Yalnız bu yüksek teoriye bizi götüren araştırmalara ve teorinin dilimize vermesi lâzımgelen yeni istikamete ait birkaç söz söylemek isterim:

Türk Dil Kurumu, bir yandan genel filoloji ve lûgüistik bakımdan bütün dünya dilleri üzerinde yazılmış ilmi eserleri ve etimolojik lûgatleri, bir yandan da Türk dilinin en eski, en ilkel varlıklarını bulmak için Türk lehçelerini ve bunlardaki dil varlıklarını araştırmak mecburiyetinde idi. Bu araştırmalar, zihnimizde bir takım sualler, şüpheler, tereddütler uyardırıyor. Avrupalıların bugünkü yüksek kültür dillerinin, fransızcanın, İngilizcenin, almancanın, bunlara bir bakımdan kaynaklık etmiş denilen eski grekçe ve lâtincenin kelime etimolojilerini anlatırken âdeta âciz ve kifayetsizlik göstermesi, etimoloji lûgatlerinin, birçok kelimelerin yanına, "etimolojistik aralık, kaynağı meçhul...., yolu kayıtlar koyması, halbuki bu karanlık ve bilinmez denilen sözlerin Türkçe ile pek kolay izah edilebilmesi, halli lâzım bir büyük mesele önünde olduğumuzu açıkça gösteriyordu.

Amerika - Emerik

Amerikada Meksika kıtasının cenebunda yaşayan Mayaların dillerinde yüzlerce Türk kelimesinin bulunduğunu gördükten, Makedonyada Geygülinin garbında Maya dağımları hatırladıktan, Amerikanın ilk Avrupalı istilâsına uğradığı devirlerde Peruda "güneş, e tapan ve Avrupalıların karşı koyarak bu uğurda can veren yerli hükümdarların adı Atahualpa yani Ata Alp olduğunu yine Avrupalıların tarihlerinde okuduktan, bu kıtaya "Amerika,, isminin "Amerigo Vespucci,, nin adına göre verildiği iddiasına karşı daha bundan önce "Nikaragua,, yerlilerinin "Amerika,, adını kullanmış olduklarını yine Avrupalı coğrafya ve tarih uzmanlarının kitaplarında gördükten, Yakut lûgatinde "Emerik,, kelimesini de hâlâ yaşayan bir söz olarak bulduktan sonra, Türklüğün, Türk kültürünün, Türk dilinin bütün yeryüzüne yayılmış izleri önünde, yepyeni ve çok büyük bir hakikat güneşinin doğduğunu hissetmemek elden gelir mi?

İşte bu noktalardan hareket eden Türk dilciliği, dilin ve dillerin orijini üzerine bugüne kadar yapılmış tecrübelerin ve ileri sürülmüş teorilerin verimlerini de gözönüne alarak, yeni Türk dil tezinin kurmağa muvaffak olmuştur.

MEMLEKET MANZARALARINDAN : Çarşamba

MEMLEKETTE "TAN,"

Sivas havalisindeki maden damarları

Bunlardan bir kısmı evvelce işletilmiştir. Diğerleri muattaldır

Sivas'ın muattal manzarası

Sivas, (Hususi muhabirimiz yazıyor) — Son zamanlarda yapılan birçok tetkikler, Sivas ve havalisinde birçok zengin maden damarları bulunduğunu bir kere daha teyit etmiştir. Bu mntakada en fazla görülen madenler bakır ve Linyittir. Bunlardan başka, demir, simli kurşun, gümüş, altın, amiyant madenleri ve mermer ocakları vardır. Bu madenlerin buldukları mntakaları şöyle sıralamak mümkündür:

Simli kurşun damarları, Süşehri ilçesinin Köseadağı eteklerinde Cenin ve Geminli vadisi içlerindedir. Umumî harpten önce, Karahisarlı bazı müteşebbisler bu madeni altı yıl kadar işletmişlerdir. Gene Süşehri ilçesinin beş kilometre uzağında Gölüköy civarında Linyit madeni mevcuttur. Buradan henüz istifade edilememektedir.

Umtaniye nahiyesinin 15 kilometre uzağında da demir madeni vardır. — Bu madenin vaktiyle işletildiği

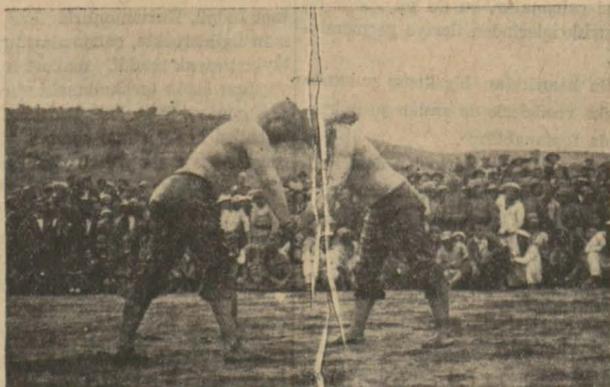
ve ziraat âletleri imalinde kullanıldığı söylenmektedir. Kaylıhisar, ilçesi civarında da işlenmemiş simli kurşun madeni bulunmaktadır.

Bunlardan başka, Mudason köyü ile Gölek yaylasında bakır, Kân köyü civarında da simli kurşun vardır. Bu üç mntakadan yalnız Kân köyündekiler umumî harpten önce işletilmiş, hattâ ihracat bile yapılmıştır.

Gümüş madeninin bulunduğu yer, Zira ilçesinin Umraniye nahiyesine bağlı Aden köyüdür. Maden sahası, köyün beş kilometre kadar şimaline raslamaktadır. Burası, 1300 tarihinden önceleri işletilmiş, sonradan muattal hale gelmiştir. İçinen Dere-tam köyünde Tüylüdere civarında altın ve gümüş madenleri vardır.

Diğer taraftan, İpsile, Direkli, Belcik, Gemerek ve Kavak nahiyeleri civarında birçok zengin maden damarları bulunduğu tesbit edilmiştir. — N. N.

İzmitteki güreşler zevksiz oldu

Güreşlerden bir görünüş

İzmit, (Tan) — İzmit Halkevinin Çocuk Esirgeme Kurumu menfaatine tertip ettiği alaturka güreşler kalabalık bir seyirci kafflesi önünde yapılmıştır. Güreşler, zevksiz olmuş, yalnız Süleyman isiminde bir genç bilhassa nazarı dikkati celbetmiştir. Süleyman, orta güreşlerde bütün hasımlarını birer birer yenmiş, hattâ İsmailpehlivanlarla da boy ölçüşmek istemiştir. Tekirdağlı Hüseyin ile Molla Arif arasındaki güreşi hükmen Tekirdağlı Hüseyin kazanmıştır. Gönenli Hamdi ile Afyonlu Süleyman da berabere kalmışlardır.

Atatürk büstü

Bartında Cumhuriyet bulvarına bir büst dikilecek

Bartın, (Hususi muhabirimiz yazıyor) — Cumhuriyet bulvarına, Atatürkün bir büstü dikilecektir. Halkın teberruunu toplamak üzere bir komisyon teşkil edilmiş ve belediye büncesinden ayırdığı bin lirayı komisyonun emrine vermiştir. Büstün boyu iki buçuk metroya yakın olacaktır. Üç bin liraya çıkacağı tahmin edilmektedir. İlk kısımda yapılan teberular 250 lirayı bulmuştur. Bu para yakında temin edilecek, projeler yapılarak münakasaya konacaktır.

Mandalar ürkmüş

Boynuzları ile kadının karnını deştiler

Bartın, (Hususi muhabirimiz yazıyor) — Arıönü köyünden Topal Duda namında bir kadın tarlasına giren mandaları kovalarken hayvanlardan birinin tecavüzüne uğramıştır. Ürken manda, boynuzları ile kadının karnını parçalamış ve barsaklarını dışarıya fırlatmıştır. On iki saat sonra memleket hastanesine kaldırılan kadın, yapılan ameliyata rağmen ölmüştür.

Denizlide ilkmektebi bitirenler

Denizli, (Tan) — Bu hafta içerisinde bütün ilkmekteplerde diploma tevzii merasimi yapılmıştır. Bu sene Denizli lisesi de ilk mezunlarını vermiştir. Yukarıki resim, Gazi okulunun yeni mezunlarını bir arada gösteriyor.

Antep Halkevinde bir müsamere

Antep, (Hususi muhabirimizden) — Bir futbol maçı yapmak üzere buraya gelen Malatya Halkevi sporcuları şerefine Halkevinde bir müsamere verilmiştir. Halkevi gösteriş kolu Kanun Adamı piyesini muvaffakiyetle temsil etmişlerdir. Yukarıki resim, Evin temsil kolu gençlerinden bazılarını sahnedeki gösteriyor.

Poliste

Karpuz iskelesine motör yanaşırken

Kavga çıktı, iki kişi denize yuvarlandı

Sebze halinde karpuz sergisi iskelesine Akçşehir motörü yanaştığı sırada, motörcüler arasında bir kavga olmuştur. Motörün iskeleye yanaşmasına mâni olmak isteyen Siirtli Salâhattin, Halil, Osmanla motör sahibi Ali, kardeşi Rasim ve İbrahim kavgaya tutuştukları sırada Osmanla Ali denize düşmüşlerdir. İbrahimle Rasim de muhtelif yerlerinden yuvarlanmışlardır. Denize düşenler kurtarılmış, yaralıları hastaneye kaldırılmıştır.

Konserveden zehirlendiler

Galatada Karmıca çıkmazında oturan Mari, Sani, Margöriz, Marto isiminde dört kişi Galatada Beyazıt sokakındaki bakkal Fotiden bir kutu yaprak konservesi alarak yemişlerdir. Bir müddet sonra zehirlenme alâimî gösterdiklerinden hastaneye kaldırılmışlardır. Hâdis e etrafında tahkikat yapılmaktadır.

Tramvaydan atlamak istemiş

Kuruçesmede vapur iskelesinde sepetçi çıraklığı yapan Salim, Kuruçesmede tramvaydan atlamak isterken muvaffak olamıyarak yuvarlanmış ve sol ayağı tramvay arabasının altında kaldığı için diz kapağı zıllmıştır. Yaralı, baygın bir halde hastaneye kaldırılmıştır.

Sovyet Rusyaya gidecek maarif heyeti

Sovyet hükümetinin daveti üzerine Rusyaya gidecek olan maarif heyeti yakında hareket edecektir.

Kafile ile beraber gidecekler arasında Maarif Vekâleti Mesleki Tedrisat müdürü Rüştü, Orta Tedrisat Umumî müdür muavini Hayri, Erzurum Lisesi müdürü Arif, Adana lisesi müdürü Halit, Kız muallim mektebinden Hüviyet Bekir vardır.

Küçük Haberler

* Bolu, (Hususi muhabirimizden) Bolu Halkevi spor şubesinin Abant gölü kıyılarında kurulmasına yaradım ettiği kamp sona ermiş, kampçılar Boluya dönmüşlerdir.

3 İstanbul

No. 25

Yazan: MİTHAT CEMAL

Misafir Adnanı görünce sarardı; onu bu kadar hasta beklemiyordu

"Senet,, ağzından çıkınca kendini daha adı buldu. Niçin söylediğine pişmanlı. Bu konağın bir senedenberi süren büyük masrafını da o halde hatırlamalıydı.

Süheylâ:
— Salimin annesine noter senedi vereceksin, öyle mi Adnan?
İkisinin de gözleri doldu; sessiz ağlayarak öpüştiler.

Adnan şimdi rahattı. Bu müsterek göz yaş yazhanenin, kâtabın aylıklarını yıkamış, güzelleştirmişti. Bu acayip paralar, şimdi Adnan vermiş gibi tabii idiler. Fakat bugün bu odada sanki üçüncü bir insan vardı: Bu üçüncü insan Adnanın kulağına sanki birşey daha fısıldadı; bu fısıldanan şeyi sanki görmüş gibi karısının gözleri de Adnandan birdenbire kaçmak istediler. Adnan aynı yemini verdi, karısına bir şey daha soracaktı.

Süheylâ:
— Artık yeminle söyleteceğin başka hiç bir sırrım yok Adnan. Boşuna ısrar etme...

Adnan:
— Prenses Bahirenin...
Süheylâ sarardı. İkisi de uzun uzun sustular; Adnan ne duyacağını bekliyerek susuyordu; Süheylâ ne söyleyeceğini düşünerek... Nihayet, Süheylâ, Adnanın yüzüne bakmaya rak:
— Evet!

Dedi. Yani prensesin Adnana verdiği 1.500 lira da, Süheylânın parasıydı; evet!.. Yani mahkemei teftişi evkafta ilâmî çıkmış dava için prensesin araba parası diye Adnana verdiği ince zarf!

Süheylâ, şimdi, hasta kocasının mahut mektubu hatırlıyacağından korkuyordu; Maliye nazırının sağlığında kendisiyle Adnan merhameten evlenmeğe kalkışınca ona yazdığı mektubu!...

O mektuptaki şu satırları:
"Siz beni acıyarak almak istiyorsunuz Adnan Bey! Fakat ben bu merhametten nefret ediyorum. Siz acınacak hale geldiğiniz gün ben size varacağım."

Fakat Adnanın gözlerinde, sesinde, yüzünde bu mektup yoktu. Evlendikleri gündenberi Süheylânın korktuğu bu mektuba Adnan, yirmi beş sene evvel 5 dakika kızmıştı; Çünkü mektubun okunması 5 dakika sürmüştü. Çünkü o zamanki Süheylâ Adnan için o kadar hiçti.

Konakta bir gürlüktü koştur. Herkes koşuyordu. Halayık ufak teneffüslerle odaya girdi:

— Beyefendi, misafir geldi.
Dedi. Adnanın telâş etmediğini görünce; halayık izah etti:
— Kalpaklı bir misafir!

Süheylâ ile evlendiği gündenberi Adnana ilk defa biri geliyordu. Süheylâ bir gün:

"Hiç te mi dostun yok Adnan?" diye sormuş, kocası: "— Anlaşılan yok!" demişti. Fakat bunu söylerken o kadar acı acı gülmüştü ki Süheylâ hasta kocasına bunu bir daha sormamıştı. Koca İstanbulda Adnan kimsenin tanımadığını bu sessiz konakta Süheylâ unutmuş gibiydi. Fakat şimdi bu kalpaklı misafirin gelişi bütün "gelmyenler"i hatırlatıyordu. Adnan bu konakta yerleştiği gündenberi bir tek defa aranıyordu.

Adnan bozuldu. Fakat zihni hem misafirin kalpağına kaydı: "Ona Ankaradan vekâlet teklifile mi geliyorlardı acaba?" Karısına:

— Ankaraya yolculuk görünüyor bize galiba!
Diyecekti. Kendini tuttu. Karısına karşı misafire ehemmiyet vermemek istedi; mırıldandı: "Eve ne diye geliyorlar sanki? Görüşecekleri varsa işte yazhane!"

Halayığa: "Kahve götürün!," dedi; döndü; Süheylâ ile yine Prenses Bahireyi konuşacaktı.

Süheylâ:
— Adamı bekletme Adnan!
Dedi. Karısının saflığına, Adnan, içinden acıdı:

Kocası misafirin yanına o kadar geç inmeliydi ki bu evde bir adamın aylardanberi maarif vekillliğini beklediği anlaşılmalıydı. Az kaldı,

karısına: "Komite işlerine senin akıllı olmaz Süheylâ!," diyecekti.

Karısına o kadar lafı uzattı ki, halayık yine geldi: "Kahve getiren uşağa misafir demiş ki, beyefendi hastaysa, uyuyorsa rahatsız etmiyeyim; başka vakit gelirim." Adnan düşündü: En büyük vak'aları en küçük tesadüfler yapırdı. Mesrutiyette hep öyle olmadı mıydı? Büyük yalvarı, murassa sofrası takımı, salonunda da primitiflerin tabloları var diye bir adamı kabineye sokmamışlardı mıydı? Çocukluğundanberi Boterde giyindiği için bir başka adam şehremini olmamış mıydı? Bir tulumbacı Makrıköy treninde bacağı sakat bir paşaya rastladı diye Harbi Umumide milyoner olmuyor muydu? Bazen birile yarım saat konuşmak yarım asırlık refahattı. Kalpaklı misafirin kaçırılmaktan korktu. Misafirin yanına koşacaktı. Birdenbire hatırladı: çabuk rubasını değiştirdi. Üstünde kılıf misafirin yanına inerse rolünü fena oynuyacak sanıyordu. Aynada durdu: Traş gelmiş gibi iki avruda gölge içindeydi. İki yanağında duran bu iki karanlık misafirle konuşurken dağıtacak. Fakat odaya girince bozuldu: Misafir tanıdıktı. Adnan odada meçhul bir adam bulmak istemişti: Bu ziyaret o zaman bir vekâlet teklifi içindi. Fakat yne ümidini kesmedi.

Kalpaklı misafir Habibullah Efendinin yeğeniydi: ... vekili M. El-Bey.

Adnan, onunla mesrutiyette Habibullahın evinde tanışmıştı; misafir, Ankaradan iki gün evvel İstanbulda gelince Adnanı hasta duymuş, acırmıştı: Çocukken, Adnanın edebiyatını sevdiği için, şimdi ziyaretine geliyordu.

Misafir, Adnanı görünce sarardı; onu bu kadar hasta beklemiyordu.

O saatte ateşi 37 buçuk olan Adnan da, misafirle konuştuğuca büsbütün kırmızı oldu; içinden öfkeleni; bu misafir, Ankarada onu beklediklerini bir türlü söylemiyordu! Bilâkisi Adnana Adayı, Bebeği tavsiye ediyordu. Adnan, nereye hava tebdiline gideceğini öğrenmek için mi bu misafirin geldiğine — karısından gizli — sevinmişti? Misafir zeki muhaverelerin inceliğiyle Adnanı edebiyata sürükledi. Uzun "bir saat,, edebiyat konuştular. Maarif sandalyesine bir türlü sıra gelmedi. Nihayet Adnan bu kalpaklı misafirin fesli bir misafirden farkı olmadığını anladı; ve nihayet "Ankara" ya kızdı. Artık oradakileri onların ağabeyleri geresiyle tenkit ediyordu: Bitaraf kelimelele.

Kalpaklı misafir karşısındaki ölümlü hastasına kızmıyordu. Fakat onun kızmadığına Adnan öfkeleni; öksürük, aksırıklı sesle haykırdı: — Bu millet sizden, bir gün, hesap soracaktır beyefendi! Misafir şaşırdı: — Ne hesabı efendim? Adnan:

— Şu hesabı ki memlekete yardım etmek isteyen arkadaşları Ankaraya sokmadınız; ne Enveri çağdırdınız, ne Cemali.

Misafir bir şakanın, bir tebessülün çizgilerini Adnanın yüzünde arıyor, bulamıyordu. Somurtan iki kalın dudakla Adnan Ebülhevildi.

Misafir — Pek anlayamadım beyefendi. Memleket bizden mi hesap soracak?

Adnan — Tabii ki sizden. Yani zarfı âlinizden ve arkadaşlarınızdan.

Misafir — Dedğiniz adamları çağırmadık diye bu memleket bizden hesap soracak öyle mi?

Adnan, haykırdı: — Tabii ki öyle.

Misafir anladı: Adnan kendisinin Ankaraya çağırılmadığına başkalarının isimleriyle, başkalarının çehreleriyle kızyordu.

Adnan yine haykırdı: — Evet efendim, bu hesap sorulacaktır, ergeç mutlaka sorulacaktır. [Arkası var]

İZLANDAYA "TÜRK" AKINI

No. 25

— Yazar : Kadircan Kafk —

Bütün arzuların, aşkların, paranın hulâsa herşeyin üstünde bir levent yasası vardı

Şaşı Mustafanın canı hepsinden çok kılmıştı.
Onu tutalım!...
Diyerek ileri atıldı.
Dertli Hasanın arkasından koştu.
Veli ile Mehmet te onun gibi yaptılar.

İki üç yüz adım ötede kayalıklar bitiyor ve bir düzlük başlıyordu. Burada küçük ve büyük su birikintileri gecenin karanlığına rağmen parlıyorlardı. Onların etrafında ise çalılırlar, çukur ve çıkıntılar karaltıları seziyordu.

Dertli Hasanla arkadaşları oraya varmak için kayalardan atlamak, çukurlardan aşmak, taşlık ve bozuk bir kıyıda her an düşmek korkusuna ve güçlüğü yürümek mecburiyetinde kalıyorlardı.

Halbuki genç kız çoktan bu zorlu yolu bitirmiş, düzliğe çıkmıştı. Bunun için de kendisini kovalayanlarla olan uzaklığı birkaç misline çıkarmıştı.

Hem de dosdoğru, uzakta yanan ateşlere, yani kasabaya gidiyordu.

Dertli Hasan kayalık ve bozuk kıyıyı soluk soluğa aştığı zaman artık sarı kırmızı göremez olmuştu. Lâkin buna rağmen durmak bilmiyordu.

Şaşı Mustafa da durmayı düşünmüyordu.

Fakat Veli ona hemen hatırlattı: — Nereye gidiyorsunuz? Kendinizi bile izlandalıların kollama mı atacakmışınız? Sarı kız gözden bile kayboldu. Bir kaç dakika sonra kasabaya girmiş olacak...

Şaşı Mustafa durdu: Aynı zamanda dertli Hasan da tuttu.

Çünkü Veli doğru söylüyordu. Bundan başka bir sebep vardı ki, yalnız o, Dertli Hasanla arkadaşlarının hemen geri dönmeleri için çok bile gelirdi: Reisten, işi bu derece ilerletmek ve onlardan uzaklaşmak için izin almamışlardı.

Dertli Hasan: — Tutma beni... Gitmeliyim!...
Diyerek adeta homurdandı. Şaşı Mustafaya karşı duyduğu dargınlığı da açığa vurmaktan kendini alamıyordu.

Şaşı Mustafa onu daha sıkı tuttu: — Artık gidemezsin. Velinin dediğini duymadın mı? Reis ne yapar?..

Şaşı Mustafanın emri de Velinin dedikleri de belki Dertli Hasan'a vız gelebilirdi. Fakat reisin bunu iyi görmeyeceğine şüphe yoktu.

Şaşı Mustafa sözüne devam ediyordu: — Bu Allahın belası sakarım böyle bir şey yapacağını kim aklına getirirdi? Ne yapalım? reis söyleyebiliriz ve yarın kızı bize vermezlerse kasabayı topa tutacağımızı haber veririz.

Inat edeceklerini sanmam. Şimdi oraya gidip te ne yapabiliriz. Haydi, dönelim ve reise anlatalım. Şu Sakar denilen sakar herifi de bir an önce serenlerden birine sallandıralım. Artık yaşamak ona haramdır.

Dertli Hasan genç kıza görmek ümidile son defa ilerlere bakmış, fakat bir şey görememişti.

Buna rağmen gitmek, hattâ o ateşlere, kasabaya ve orada ellerinde silahlarla beklemekte olan binlerle İzlandanın içine girmek istiyordu.

Ya sarı kıza ele geçirmeli, yahut ölmeliydi.

Fakat bütün arzuların, aşkların, paranın ve her şeyin üstünde bir levent yasası vardı. Reisin izni veya emri olmadan böyle bir şey yapmak namussuzluk olur, vaktile ettiği yemin bozulurdu.

Böyle olduğu halde Hasan bir türlü geriye dönmüyordu.

Veli uzaklara bakarak haber verdi: — İşte... Görüyor musunuz? Orada... Kasabaya girdi bile. Etrafına birçok adamlar toplandı.

Sahiden kasabanın etrafındaki derin hendeğin gerisinde ve bir ateşin etrafında birdenbire büyük bir kalabalık toplanmıştı. Gidiyorlar, geliyorlar, konuşuyorlar, gittikçe çoğalıyorlardı.

Genç kız bu kalabalığın ortasında artık hiç görünmüyordu.

Birkaç dakika sonra bu kalabalıktan onar, yirmişer, otuzar kişinin ayrıldıkları ve bir sürü halinde Şaşı Mustafa ile arkadaşlarının buldukları tarafa doğru geldikleri görüldü.

Dertli Hasan kılıcının sapını kavriyerek ileri atılmak istedi: — Onlardan mı çekineceğiz? Gelecekleri varsa göreceklere de var.

Diye homurdandı. Fakat şimdi boş yere kabadayılık sırası değildi.

Gelenler ne kadar çok olurlarsa olsunlar Dertli Hasanla arkadaşlarının sıyrılan kılıçları önünde geriliyeceklerine, gerilemezlerse birer ikişer öleceklerine yahut yaralanacaklarına şüphe yoktu.

Fakat bundan ne fayda beklenebilirdi?

Sarı kız nasıl olsa elden gitmişti ve şimdi belki de bir atın üstünde kasabadan çıkmış, durmadan uzaklaşıyordu.

Şaşı Mustafa Dertli Hasanın kolay kolay yola gelmeyeceğini anlamıştı. Onun omuzuna kuvvetli ve ağır elini koyarak emretti:

— Haydi, gemiye gidiyoruz. Reisin izni ve emri olmadan burada bir dakika daha duramazsın.

Veli ile Mehmet te Dertli Hasanın iki koluna girmişler: — Haydi, vazgeç bu sevdadan... Biz ne yapabiliriz artık?.. Reise anlatırız, bunun çaresini ancak o bulur.

Diyorlardı. Aynı zamanda onu kıyıda bekleyen sandala doğru yürütüyorlardı. (Arkası var)

C.Londos maçı 13 Eylülde yapılacak

Karikatür ve mizah sergisi bugün açılıyor

Istanbul sezonunun şehir haftası cumartesi günü itfaiye şenlikleri ile nihayet bulmuş ve dünden itibaren sergi haftası başlamıştır. Bugün saat 16 da Taksimde karikatür ve mizah sergisi açılacaktır. Bu sergi de evvelce de yazıldığı gibi bütün mizah matbuat koleksiyonları ile meşhur karikatüristlerimizin en kıymetli eserleri bulunacaktır.

Cim Londosun yapacağı maç

Belediye, festival şenliklerine hâle gelmemesi için Cim Londosla Türk baş pehlivanı arasında yapılacak güreşlerin 13 Eylülde yapılmasını muvafık görmüştür. Bu hususta Cim Londosla muhabere edilmektedir.

Festival heyetleri geliyor

29 Ağustosla başlayacak olan Balkan festivali eğlencelerine iştirak edecek olan millî heyetlerden Romanlar evvelce 16 kişilik bir heyet olarak geleceklerini bildirmişlerdi. Düün, belediyeye çektikleri bir telgrafta 20 kişilik bir heyet olarak 28 ağustosta İstanbulda bulunacaklarını bildirmişlerdi.

Yugoslavlar da yine 20 kişilik bir heyet halinde aynı günün sabahı trenle geleceklerini dün belediyeyle bildirmişlerdir.

Belediyenin daveti

Istanbul Belediyesi Festival Komitesinden:

"İstanbulda kırk gün, kırk gece şenlikleri dolayısıyla tertip olunan Karikatür sergisi yarınki salı günü saat on altıda Taksim meydanında Emlâk şirketi binasının üst kat salonunda açılacaktır. Şehrimizde bulunan muhterem mebuslarımızla İstanbul umumî meclis azalarının, matbuat mensuplarının açılma saatinde sergiye şeref vermeleri rica olunur.

Gazi köprüsünün vazı esas resmi

Gazi köprüsünün vazı esas resmi bu cumartesi saat 15 te yapılacaktır.

Boluda mühim bir dava bitti

Katille maznun bulunan dört kişi beraet etti

Bolu Ağırceza Reisi Nusret

Bolu, 22 (Hususî mahkememizden) — Bolu Ağırceza mahkemesi reis Nusretin başkanlığında toplanarak çok mühim bir cinayet davasını intaç ettirmiştir. Davanın mevzuu şudur: Boluda Dört Divan köyünün zengin tanınmışlarından Emin, Arif, Mehmet ve İsmail gâipliği katil şeklinde gösteren Gerede belediye reisi İhsan ve arkadaşlarının bir ihbarıyla mahkemeye sevk edilmişlerdi.

Müddeiummî hâdisenin tamamıyla musana olduğu kabul ederek beraet talep etmiştir. Mahkeme heyeti müzakereye çekilmiş ve Bolu ağırceza mahkemesinin kıymetli Reisi Nusret kararı tefhim etmiştir.

Mahkeme bu kararında millî mücadele esnasında millî mücadele kuvvetlerine karşı mitralyöz zaibliği yapmış olan İhsan ve arkadaşlarının bunu iftira ettiklerine telmîh maznunların cümlesinin beraet ettiklerini bildirmiştir.

Ne yazık ki, beraet edenlerden İs-

Dert ortağı

İlk aşk

Şişliden E. B. imzasile:

"18 yaşındayım, bir senedenberi bir kıza seviyorum. Fakat o da ben de mahcupuz. Aşkımızı söyleyemiyoruz. Bütün zamanım, dâşince ve kederle geçiyor. Kendisile konuşuyorum ama, hem seyrek, hem âlelade bir konuşuş. Birkaç mektup yazdım. Mektuplarımızın hepsi cebimde eridi. Onu kalbim kadar seviyorum. Onun da beni sevdiğini, tatlı bakışlarından anlıyorum. Sevdiğimi ona anlatmak için ne yapayım?.."

Fena niyetleriniz yoksa cesur ol. Mamanıza bir sebep yoktur. Eğer maksadınız, bir tatil vakti geçirir gibi bir aşk macerası geçirmekten ibaretse, böyle mahcup kalmamız daha çok iyidir, hiçbir şey söylemeyiniz. Yok, istikbale ait düşüncelerimiz varsa, bunları sevdiğiniz kimseye söylemekte hiçbir mahzur yoktur ve aksi biraz da mahcupiyeti aşar, başka bir şey olur.

Mahcup bir aşık

Şişlide H. gazi caddesinden M. S. D. imzasile:

"19 yaşındayım. Bir genç kıza seviyorum. İkimiz de bir semtte oturuyoruz. Fakat o benden 2, 3 yaş kadar küçük. Kendisini sevdi 6 aydan fazla olduğu halde bir türlü cesaret gösterip te konuşmuyorum. Ona karşı çok mahcup bir vaziyetteyim. O ciddî, fakat bana çok bakıyor. İkimiz de mektebe gidiyoruz. Her gün mümkün merete kendisini görmek kabul oluyor. Bu iş karşısında ne yapmam lâzım gelir?.."

Heh mektep, hem aşk bir arada olmaz. Her şeyin bir zamanı vardır. Hem emin olunuz, sizin aşk zannettiğiniz bir sempati den ibarettir. Şimdilik iki kardeş olunuz, öylece görüşünüz ve derslerinize çalışıp mektebinizi bitirmeğe gayret ediniz.

Bir genç âşık

Gaziantep'ten K. A. İmzasile:

"15 yaşındayım. Çok sevdiğim bir kıza 6 aydır seviyorum ve kız da beni çok seviyor. Gece gündüz aklımdan çıkmıyor. Sonra annesigil sezdim. Kız, benimle konuşmuyor. Kendileri Urfa'ya gittiler, geldikleri zaman nasıl konuşayım? Bana bir akıl öğretiniz.."

Geldikleri zaman onlarla hiç alâ kadar olmayız. On beş yaş aşkları birer hevesten ibarettir. Daha pek gençsiniz. Sevmek ve sevilmek için vaktiniz var. Bu işten vazgeçiniz. Hem sevdiğiniz kızın ailesi de bunu münasip görmüştür. Her halde bir mahzur var ve bu mahzur muhakkak ki fazla gençliğinizdir.

Şüphe!

Ankaradan A. İmzasile:

"Henüz on dokuz yaşına yeni girdim. Bundan bir ay evvel ilk defa olarak aradığım ve sevdiğim biriple karşılaştım. Şimdi kendisini çulunca seviyorum. Bu sevgimi bir türlü anlatamadığıma zannederek çok müteessir oluyorum. Çünkü her gezintimizde benim başka kimselerle de alâkâda olduğumdan ve kendisine karşı lâkayt kaldığımdan bahsediyor. Aynı zamanda çok kıskanışımı da söylüyor. Bilhassa şimdi birbirimizden uzak kalmaktayız. Daha fazla şüphelenecek. Bu şüphe den kurtulmak ve kendisine karşı olan sevgimi anlatabilmek için ne yolda yürümemi tavsiye etmenizi dilerim.."

Onun sizden şikâyetini ve niçin şikâyetçi olduğunu yazıyorsunuz. Bu gibi hallerden vazgeçip yalnız onunla meşgul olursanız, her halde o da anlayacaktır. Mademki, onu seviyorsunuz, niçin lâkayt duruyorsunuz, başkaları ile meşgul oluyorsunuz?

Bir cevap

Nişantaşından S. S. imzası sahibine:

Bu kıza evlenmeniz doğru bir hareket değildir. Bugün olmasa bile yarın muhakkak bir facia ile karşılaşabilirsiniz. Vazgeçiniz.

mail, beraet kararı almadan evvel hapishanede tifoya yakalanarak ölmüştür.

Karar okunurken mahkeme salonundan dolup taşan bir samimi kütle, adaletin tecellisi karşısında hüngür hüngür ağlamıştır. Bolu vilâyeti ahali sevincindedir.

No. 25

MARI ANTUVANETİNİN ROMANI

Yazar: Steffan ZWELIG

Çeviren: Rezzan A. E. YALMAN

Bütün Paris ve Fransa halkı Hükümdarlarına candan bağlı idiler

Kral oğlunu görür görmez gözlerinden sevinç yaşları akararak Kraliçeye yaklaşmış ve "Velihaht huzurunuz kabul edilmek istiyor.., demmiştir. Yeni doğmuş çocuğunu yıkanmış ve kundaklanmış olarak annesine getirmişlerdi. Artık memleket sevincin ve neşenin derecesi anlatılmaz bir halde idi.

Gayet sıhhatli bir sütnine bulunmuş ve çocuk derhal ona teslim edilmişti. Toplar atılıyor, çanlar çalıyor, Prensesin doğduğu zaman yapılan şenliklerin yüz misli fazlası yapıyordu. Dokuz gün sıra ile bütün esnaf cemiyetleri Versay sarayına birer heyet gönderiyor ve müstakbel Krallarını selâmlıyorlardı.

Bir kaç sene sonra Kraliçeye en ağır hakaretlerde bulunan satıcı kadınlar güzel elbiseler giyerek saraya kadar gelmişlerdi. Sefalet, harp her şey unutulmuştu. Bir müddet için gayri memnun kimse kalmamıştı. İhtilâlciler, cumhuriyetçiler bile birkaç zaman için en şiddetli Kral taraftarı kesilmişlerdi. (Jacobin) lerin müstakbel reisi Collet d'Herbois birkaç zaman sonra on altıncı Luinin idam kararını hazırlayan adam, bile Kraliçenin doğurması münasebetle şairler yazmıştı.

Bütün Paris ve Fransa halkı hükümdarlarına candan bağlı idiler. Bu yeni doğan çocuğun memleketi refah ve saadet getireceğini ümit ediyorlardı. Köşe başlarından davullar çalıyorlardı. Memleketin hiçbir şehri, hiçbir köyü yoktu ki halk eğlenmesin ve gülmesin. Memleketi bir varis, bir veliaht getirmiş olan kral ve kraliçeyi herkes seviyordu.

Bundan sonra Mari Antuvanet iki defa daha anne oldu. 1785 senesinde ikinci oğlunu doğurdu. Bu müstakbel On Yedinci Luidir. 1786 sene sinde de dördüncü ve son çocuğunu doğurdu. Bu da yalnız on bir ay yaşayıp ölen Prenses Sofi-Beatris'tir. Annelik Mari Antuvaneti tamamiyle değişmişti. Müteaddit hamilleri esnasında zevk ve eğlencelerinden uzak yaşamış, ondan sonra da çocukları ile meşgul olmayı, havai zevklerine tercih etmişti.

Uzun seneler boşboşuna sarfettiği muhabbet ve şefkat hisleri nihayet tabii bir memba bulmuştu.

Bu müşfik bakışlı güzel kadın birkaç sene daha çocukları ile sakin bir aile hayatı yaşayabilmiş olsaydı, tamamiyle eski havai heveslerinden vazgeçecek, durmuş, oturmuş bir ev kadını, bir anne olacaktı. Fakat kader

buna müsaade etmedi. Tam Mari Antuvanetin durulduğu bir sırada dünya karışmaya başladı.

On üçüncü bap

Kraliçe söylemeye başlıyor

Velihahtın doğumu Mari Antuvanetin kraliçelik devrinin en ikballi noktası idi. Taç ve tahta bir varis vermekle adeta ikinci defa olarak kraliçe olmuştur. Halkın bütün in-kisarlarına rağmen yine gösterdiği muhabbet ve alkış büyüktür. Bundan anlaşılıyordu ki Fransız hükümdarları kendilerini tekrardan halka seydirebileceklerdi.

Mari Antuvanetin bir admn atması, Trianon'dan Versaya naklederek Rokoko kraliçeliğinden vazgeçmesi kâfi idi. Pariste kendisini bekleyen asilere dönmek, kendi hususî maiyyet ve oyun arkadaşlarını terketmekle tekrar eski mevkiini kazanabilecekti.

Fakat bunu yapmadı. Ve tekrar eski hayatına, eski muhitine avdet etti. Halkın eğlenceleri bittikten sonra bu defa Trianon'da paralar sarfedilmeye ve eğlenilmeye başlandı.

Artık milletin sabrı tükenmiş, müsamahası azalmıştı. Kuvvetli ve coşkun bir sel gibi akan memnuniyetsizliği durdurmanın imkânı yoktu.

Ortalıkta evvelâ göze çarpacak büyük bir değişiklik yoktu. Yalnız Versay halkı sükûtu muhafaza ediyordu. Büyük merasimde daha az insan bulunuyor, kadm erkek asilzadelerin yüzlerinden soğukluk akıyordu. Şekli muhafaza ediyorlarsa da bu da kraliçeye olan muhabbetlerinden değildi. Önünde diz çöküyorlar, hürmetle Mari Antuvanet'in elini öpüyorlar, fakat bütün bu hareketleri resmî bir tavırla yapıyorlardı. Kraliçenin bir bakışını iltifat telâkki etmiyorlardı. Kraliçe tiyatroya girdiği zaman herkes yerinden eskisi gibi alâcelele hürmetkâr bir tavırla kalkmıyor, geçtiği sokaklarda candan gelen "yaşasın kraliçe!.. sesleri artık duyulmüyordu. Kendisine açtıkları husumet göstermiyorlar, fakat eski hararetili muhabbet hislerini de izhar etmiyorlardı. Kralın zevcesi olduğu için ona lâzım gelen mecburî hürmeti ediyorlar, yaptığı hareketlere, söylediği sözlerle açıkça itiraz etmiyorlar, fakat susuyorlar.

İşte bu inatçı fena ve gizli sükûtan ihtilâl doğmuştur.

[Arkası var]

Arttırma ve eksiltme muhtırası

27 Ağustos Perşembe

* Yüksek Mühendis Mektebi satınalma komisyonunda mektepte yapılacak inşaat.

* Samsun Belediye Encümeninde Samsun Belediyesi için alınacak ve kurdurulacak ayar istasyonunu eksiltmesi.

* Liseler satınalma komisyonunda 625 dersane sırası, 36 yazı tahtası ve 20 adet yemek masası.

* Erzincan tümen satınalma komisyonunda 22,200 kilo sadeyağı.

* Ağrı vilayeti nafia dairesinde Ağrı - İran hududunda yapılacak göse ve köprüler inşaatı

* Milli Müdafaa Ankara satınalma komisyonunda yazlık elbiselik bez ve portatif çadır bezi ve 100 adet ağır benzin eksiltmesi.

* Kabaşa İnhisarlar Levazım Şubesi alım satım komisyonunda 11 bin tane etiketi ve 15 bin adet portakal etiketi eksiltmesi.

* Kandıra kaymakamlığında 61 göçmen evi inşaatı.

* Ankara vilayeti daimi encümeninde Ankara stadıyom ve yarıs meydanında yapılacak bahçe yolları eksiltmesi.

* Vize satınalma komisyonunda 13,900 kilo zeytinyağı ve 27 bin kilo şehriye eksiltmesi.

* Malatya Onuncu Daire Su İşleri Müdürlüğünde Sürgü suyu kanalı ameliyat ve inşaatı.

* İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünde Beyoğlunda Büyükparmakkapıda satılık ev arttırması.

* İstanbul Belediyesi Daimî Encümeninde çöplerin ortadan kaldırılması ve içerisindeki kemik, paçavra gibi işe yarar eşyanın alınması işi eksiltmesi ve satılık medrese, ankazı arttırması.

* İstanbul Vakıflar Direktörlüğünde Nuruosmaniye caddesinde satılık cami arsası, Çırağhasan mahallesinde arsa, Kazarlarda dükkân, Kumkapı iskele caddesinde ve Helvacıbaşı İskender Ağa mahallelerinde ve Molagürani mahallesinde arsa arttırmaları.

* Deniz Yolları İşletme Müdürlüğünde satılık eski bazı eşya arttırması.

* Ulukışla Kaymakamlığında 92 göçmen evi inşaatı.

* Lüleburgaz tümen satınalma komisyonunda 8.800 kilo gaz yağı.

* Tophanede İstanbul Levazım Amirliği satınalma komisyonunda İstanbul süel konağı için 270 adet altı üstü karyola eksiltmesi.

* Türk Hava Kurumu satınalma komisyonunda yılbaşı piyangosu için bastırılacak 150 bin el, 10 bin duvar planı ve 10 bin resimli afiş eksiltmesi.

* Kadıköy vakıflar direktörlüğünde İmrahor mahallesinde Ali Paşa sokağında satılık evin arttırması.

BORSA

24 AĞUSTOS PAZARTESİ

Paralar

	Alış	Satış
Sterlin	629,-	635,-
1 Dolar	123,-	126,-
20 Çek kuruonu	84,-	92,-
20 Belçika fr.	80,-	84,-
20 Drahmi	21,-	23,-
20 Ley	13,-	16,-
20 Dinar	49,-	53,-
Fransız fr.	165,-	166,-
Liret vesikalı	190,-	196,-
Florin	82,-	84,-
Avusturya şilin	22,-	24,-
Mark	28,-	30,-
Zloti	21,-	23,-
Pengo	22,-	24,-
Leva	22,-	25,-
Yen	32,-	34,-
1000 kuruonu	71,-	73,-
Altın	964,-	965,-
Banknot	243,-	244,-

Cekler

Londra üzerine	635,50
Paris üzerine	12,04
Newyork	0,79,16
Liret	10,06,-
Belga	4,69,50
Cenevre	4,43,10
Sofia	53,00,30
Florin	1,16,67
Çekoslovak	19,10,56
Avusturya	4,18,34
Mark	1,97
İsvet kuruonu	3,05,50
İspan pezeta	5,30,-

Eşham

İş Bankası Mü	85,-
" " N	9,90
" " 11 miline	9,90
Anadolu % 60	25,40
" " % 100	41,-
Sirketi Hayriye	16,-
Tramvay	18,-
Bomonti Nektar	9,40
Taşkar	12,40
Aslan Çimento	11,45
Merkez Bankası	79,-
Osmanlı Bankası	5,50
Sark Merkez Eczanesi	3,60

İstikrazlar

Türk Borcu I	23,15
" " II	21,80
" " III	21,90
Erzani A. B. C.	77,-
İstikrazı Dahili	96,50
Sivas - Erzurum I	76,-
" " II	100,-

Mısır tahvilleri

1904 I	101,50	102,50
1903 II	101,50	102,50
1911 III	95,50	95,50

Tahvilât

Ribim	10,25
Anadolu I ve II	45,10
" " III	46,50
" " Mümessil	46,20

Muamele ve gisin'in değiştirilmesi istenilen maddeleri

Muamele vergisinin değiştirilmesi istenen maddeleri etrafında görüşmek üzere dün Ticaret Odasında bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda, muamele vergisinin eski cibayet usullerle yeni şekillerini karşılaştırmak üzere bir heyet seçilmiştir. Heyet tekliflerini bitirdikten sonra neticeyi heyeti umumiyeye arzedecektir.

Brezilya ile ticaret mukavelesi

Brezilya ile aramızda mevcut olan ve ağustosta feshedilmiş bulunan muvakkat ticaret mukavelesi iki sene müddetle uzatılmıştır.

İspanya İsyanı

Tayyareler Madridi bombardıman ettiler

Hükümet kuvvetleri Oviedo'ya girdiler, Almanya ve Rusya İspanyaya silâh ihracını yasak etti

Madrid, 24 (A.A.) — Hükümet kuvvetlerinin Oviedo'ya girmiş oldukları haber verilmektedir. Saragossa cephesindeki hükümet kuvvetleri, bir asi kuvvetini hezimet uğratmışlar, tüfek, mühimmat, mitralyözler, dört top ve birçok esir almışlardır.

Cenup cephesinde pek yakında kat'i bir taarruz hareketi yapılacaktır.

Hükümet kuvvetleri, Majork adasında ilerlemekte olup bir çevirme hareketi yaparak Asilere ait bir silâh ve mühimmat deposunu zaptetmişlerdir.

İhtilâlciler bir şehri bombardıman ettiler

Hendaye, 24 (A.A.) — İhtilâlcilerin tayyareleri, bu sabah Irun şehri ile bu şehrin önünde mevzi almış bulunan hükümet kuvvetleri üzerine 58 bomba atmışlardır.

Diğer taraftan hükümetin topçu kuvvetleri, Oviedo'yu bombardıman etmektedir. Birkaç gündenberi orada mahsur bulunan albay Aranda, General Molaya bir telgraf çekerek kendisine hemen imdada bulunmadığı takdirde teslim olmak mecburiyetinde kalacağını bildirmiştir.

Hükümetin bi kolu bozguna uğradı

Sevil, 24 (Tan) — Sevil radyosu Marksistlerin, vaziyetin vahimleşmesi takdirinde Azama ile Caballero'nun kaçmalarından korkmakta oldukları bildirilmiştir.

Saragossa yakınında ihtilâlcilerle kızıl arasında vuku bulan bir muharebe, kızıl tarafın birçok ölü ve yaralı ve avni zamanda 16 kamyon ve on sandık mühimmat bırakmışlardır.

Endülüste kızılarmın iki kolu ihtilâlciler tarafından hezimet uğratılmıştır. Garpe General Frankonun kuvvetleri, kızılarmın mühim kuvvetlerini bozmuşlar, 16 mitralyöz, 30 kamyon, bir tank, bir sihiye otomobili ve mühim miktarda malzeme zaptetmişlerdir. Kızılarmın bu kolu çok kuvvetli ve Madrid hükümeti tarafından teşkil edilmiş olan kıtaların en mükemmeli idi.

Almanya harp malzemesine ambargo koyacak

Berlin, 24 (Tan) — Alman hükümeti İspanyaya gönderilecek silâh ve mühimmata hemen ambargo koymayı kabul etmiştir.

Londra, 24 (Tan) — Resmî mahafil Almanyanın İspanyaya gönderilecek silâhlara ambargo koymayı kabul etmiş olduğu haberini memnuniyetle karşılamıştır.

Ademi müdahale ihtilâfının yakında imazısı muhtemel olduğu beyan edilmektedir.

Sovyetler de İspanyaya silâh ihracına ambargo koymuşlar ve keyfiyeti Fransaya bildirmişlerdir.

Amerikada manevi ambargo
Vaşington, 24 (A.A.) — İspanyada her iki tarafa da silâh ve cephaneye gönderilmemesi yolundaki manevi ambargo şiddetlendirilmiştir.

İhtilâl Fasa da sirayet etti
Paris, 24 (Tan) — Evre gazetesinin verdiği habere göre ihtilâl İspanyol Fasna da sirayet etmiştir. Orada yerliler Frankonun ordusuna girmekten imtina etmektedirler. Arazi sahibi olan Lejyon etranger za bitleri memleketi terke hazırlanmaktadır.

Abdülkerimin tahliyesi için birçok istidalar verilmiştir.

Tayyarelerin Madride bir akını
Lizbon, 24 (Tan) — Yirmi kadar ihtilâlcî tayyaresi Madrid üzerine bir akın yapmıştır. Tayyarecilerin söylediklerine göre bu sefer Madritte bir panik yapılmıştır.

Madrid bombardıman edildi
Londra, 24 (Tan) — 21 asi tayyare bugün Madrid üzerine uçuşlar yaparak birçok bomba atmışlardır. Tayyarelere mukabele edilmemiştir.

Hükümet kuvvetleri Kordu şehrinin sıkı bir çember içine almışlardır. Asî generallerden Garçia, Valadolid vilayetinde yapılan çarpışmalar esnasında yaralanmıştır.

Bombardıman haberi teyid ediliyor

Paris, 24 — Havas, Valladolid'den aldığı bir haberle Madrid'in bombardıman edildiğini teyid etmektedir. Askeri grupa mensup 21 tayyare dün öğleden sonra Madrid üzerinde uçmuşlar ve tayyare karargâhlarını bombardıman etmişlerdir. Hükümet tayyareleri hiç bir harekette bulunmamışlardır.

Kurtubanın düşmesi bekleniyor

Madrid, 24 (A.A.) — Yarı resmî bir membadan alınan haberlere göre, yüzbaşı Aoinatera kumandasındaki hükümet kuvveti, Kurtuba şehrinde evvel en son köy olan Lomaya gelmiş yüzbaşı Balidrea kumandasındaki kuvvet Asilere büyük zayıf verdirek Kurtubabayı bombardıman etmiş ve binbaşı Alino kumandasındaki kıta ise Kurtubaya hâkim Coma köyünü almıştır.

Kurtubanın yakında düşmesi beklenmektedir. Asiler tarafında bulunan muntazam kıtalar efradı büyük kütle halinde hükümet tarafına geçmektedir.

Şimal cephesinde

Berlin, 25 (Tan) — İspanyadan alınan haberlere göre, General Mola San Sebastiyene pek yakın olan Guadilup kalesini işgal ettikten sonra, San Sebastiyen ile Irun üzerine büyük bir taarruza hazırlanmaktadır.

Fransız polisi, İspanyol halk cephesi menfaatine para toplamakta o-

Sovyet Rusyada İdam kararı nasıl karşılandı?

Moskova, 24 (A.A.) — Tas Ajansı bildiriyor:

Zinovievist - Troçkistlerin idama mahkûmiyetleri kararı, işçiler tarafından büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır. Bugün, sabahtanberi Moskova Gorki, Rostov, Leningrat ve daha diğer bütün şehirlerde, fabrikalarda muazzam mitingler yapılmış ve âli mahkemenin kararı tasvip edilerek alkışlanmıştır. İşçiler, "mahkeme Sovyet milletinin arzusunda tercüman olmuştur" demektedirler.

Moskova, 24 (A.A.) — 16 suçluyu idama mahkûm eden karar 72 saat sonra kabili infaz olmaktadır. Mahkûmlar bu müddet zarfında aflatırı taleb edebileceklerdir.

Suçlular, mahkemenin kararını, büyük bir soğukkanlılıkla karşılanışlardır.

Troçki intihar hadisesine ne diyor

Oslo, 24 (A.A.) — Moskovadaki muhakeme esnasında ismi geçen Tomkin intihar ettiği haberini öğrenen Troçki gazetelere "bu intihar tarihinin bir sayfasını kapamakta ve başka yeni bir sayfasını açmaktadır" demiştir.

Malum olduğu üzere, bidayette komünist partisi bürokrasilerinden ibaretti: Lenin, Troçki, Zinoviev, Kamelev, Rikov, Tomski, Stalin.

lan birçok komünisti, bugün, Pariste tevkif etmiştir.

İspanyaya silâh

Berlin, 24, (Tan) — Meksikanın Vera Kuruz limanından, 35 bin silâh ve beş milyon kurşun yüklü bir İspanyol gemisi İspanyaya doğru hareket etmiştir.

Yoldan çevrilen İngiliz vapuru hâdisesi

Londra, 24 (Tan) — Codrington adındaki İngiliz torpido muhribi Gibel Zerjon vapurunu durdurmuş olan İspanyanın Miguel Cervantes kruvazörüne yaklaşıp, kumandanın İspanyol gemisine giderek İspanyol kara suları dışında bir İngiliz gemisinin tevkif edilmiş olmasını protesto etmiştir. Miguel Cervantes'in kumandanı itirazda bulunmuştur. İngiliz vapurunun yoluna devam edebileceği bildirilmiştir.

İspanyol kumandanının bu hâdiseden dolayı özür dilemesi üzerine meseleye kapanmış nazarile bakılmaktadır.

İngiltere hükümeti İspanya hükümetine İngiliz gemilerinin açık denizde yani İspanya sahillerinin üç mil ilerisinde tevkif edilmelerinin hukuku düvele mügayir olduğunu bildirmişti.

Londra, 24 (A.A.) — Alman son resmî haberlere göre, Gibelzerjon vapuru İspanyollar tarafından tevkif ve muayene edilmiş değildir. Yalnızca yoluna devam etmeyip Cebelütta rika dönmesi kaptandan rica edilmiştir. Resmî makamatta hâdisenin tefsilâtı alınmadan bu bapta hiçbir şey söylenmiyorsa da bazı telgraflarda kentin hilâfına olarak hâdiseye va-

Radyo

Bugünkü Program İstanbul

18: Oda musikisi (plâk) 19: Haberler, 19.15: Muhtelif plâklar. 20: Gitar solo (plâk). 20.30: Stüdyo orkestraları. 21.30: Son haberler.

Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

Prag
19.05: Sözler - Piyoano musikisi. 19.45: Almanca haberler. Konuşmalar. 20.10: Hafif musikî ve dans parçaları. 21.30: Çarşonun plâklarından. 22.20: Beethoven oda musikisi. 23.15: Plâk. 23.45: İngilizce haberler.

Bükres
13.30 - ilâ 15: Orkestra konserile haberler. 19.05: Plâk. 20: Konferans. 20.20: Roman halk şarkıları. 20.45: Aktüalite. 20.50: Karışık musikî. 21.15: Konferans. 21.30: Radyo senfonik orkestrası. 23.45: Plâk. Fransızca haberler.

Belgrat
20.50: Madam Melan'ın tarziyâtı. 21.10: Plâk. 22: Radyo parçaları. 23: Haberler. 23.20: Halk havaları.

Budapeste
19.30: Çigan musikisi. 20.40: Konferans. 21.10: "Prens Bob", isimli operet (Budapeste orkestrası tarafından). 23.10: Haberler. 23.35: Çigan musikisi. 24: Çarşonun 1.05: Son haberler.

Moskova
20: Puşkinin lirik eserlerinden konser. 20.45: Popüler Rus şarkıları. 2: Almanca neşriyat. 23.05: Felemenkçe neşriyat. 24: İsviçre neşriyatı.

him bir mahiyet verilmektedir.

Esab Başvekil tavassut teşebbüsünde bulunacak

Saint Jean de Luz, 24 (A.A.) — İspanya hükümeti, krallık taraftarı lideri eski başvekil Kont Romanones'e Saint Sebastieni terk ederek serbestçe Fransaya gitmesi için müsaade vermiştir.

Zannolunduğuna göre Madrid hükümeti tarafından muafiyeye çok mühim bir vazife tahmil edilmiştir. Kont Romanones, Frente Popular gazetesinin bir muhabinine beyanatta bulunarak ezümle demiştir ki: Beynelmîl bakımdan bir tek meşru hükümet vardır, o da İspanyol milletini temsil eden Madrid hükümetidir.

Paris, 24 (A.A.) — Figaro gazetesinin diplomasi muhabineri, Kont Romanonesin İspanyada dahilî harbe bir nihayet vermek için bir tavassut teşebbüsünde bulunması muhtemel olduğunu beyan etmektedir. Romanones, liberal bir kraliyetçidir.

Antrepolardaki eşya

Gümrük antrepolarının Liman idaresine devri devam etmektedir. Antrepolardaki eşyaya kıymet takdir işi de bu ay sonunda bitecektir.

Zührevî ve cilt hastalıkları mütehassısı
Dr. Hayri Öner
Özleden sonra Beyoğlu Ağacamlı
karşısında 133 No Tel 43586

Gece Yarısı

No. 24 **Mahmut YESARİ**

İclâl, Siranusun derdini dinlerken, kalp kadar, belki kalpten çok ihtiyacın rol oynadığını anlıyordu; onun elini okşadı:
— Ağlama, Siranus... Ölümüne çare bulunmaz. Herşey, yoluna girer.
— Ah, mersi İclâl Hanım!
— Ben, sana para veririm, olmaz mı?
— Olmaz!
— Neden?
Genç kız sesini çıkarmadı. İclâl, ağır ağır söylüyordu:
— Olur, olur... Sen, bana, sonra ödersin!
— Neyimle öderim?
Siranusun ellerini aldı, okşuyordu:
— O kadar ince düşünme, çocuğum... Kumpanyanın hesaplarına ben bakacağım.
Genç kız, başını salladı:
— Biliyorum, İclâl hanım.
İclâl, şaşırmişti:

— Biliyor musun?
Siranus, nemli gözlerini kırparak güldü:
— Tiyatro, böyledir, İclâl hanım... Söylenmiyen şeyler bile duyulur...
— Kaç senedir, tiyatrodasın?
— İki sene oluyor...
Genç kadın, da gülmekten kendini alamamıştı:
— Tiyatronun bu halleri hoşuma gidiyor.
Siranusun gözleri dalmıştı, İclâle mi söylüyordu, yoksa kendi kendine mi konuşuyordu, belli değildi; sesi yavaş ve hüzünlüydü:
— Alay, şakası, dedikodusu olmasa, çekilir dert midir yoksa?
Genç kızın, hayatı, ve muhitini, yaşmdan umulmıyacak bir müsama ha ve isabetle görüşüne İclâl, hayretle bakıyordu:
— Sahne hayatı, çok güç değil mi?
Siranus, omuzlarını kaldırdı:

— Ekmek parası kazanmak kolay mı?
Genç kadın, bahsin bu şekil almamasını istemiyordu:
— Çocuğum, şimdi beni dinle... Annene doktor getirirsin, ilaçlarını alırsın. Evin kirası için de üzülme... Çantasını açmıştı; gizlice bir on liralık çıkardı; Siranusun masa üzerinde duran çantasını usulca, aldı, açtı ve on lirayı gizlice koydu, çantayı kapatıp eski yerine koydu:
— Şimdi yanımda fazla yok... İki gün sonra ev kiranı da veririm.
Genç kız, İclâlin ellerini yakalamıştı:
— Ah, İclâl hanımçığım, siz, çok iyisiniz... Çok mersi... Bana, ne kadar iyilik ettiğinizi bilemezsiniz...
İclâl, ayağa kalkmıştı:
— Bu sözlerin birine lüzum yok... Provaya beklerler, gidelim.
Siranus ta kalktı:
— Gidelim, İclâl Hanım...
Yolda, genç kız, İclâle sokulmuştu:
— Oyunlar başlayınca, ben, azar azar borcumu öderim, olmaz mı?
İclâl, onun kolunu, çimdikler gibi sıktı:

— Bunları, sonra düşünürüz. Şimdi tiyatroya beraber gideriz, sen, izin alırsın, doğru eve dönersin...
İclâl, kuliste, Celil Mahiri bir köşeye çekti:
— Celil, bana para lazım...
Celil Mahir, yüzünün tek çizgisi oynamadan dinliyordu:
— Evet!
— Para aldığımız adamı gör; bana yolla...
— Nekadar para alacaksın?
— Üç yüz lira kadar lazım!
Celil Mahir, düşünmeye varmıştı:
— Pardon, işine karışmak değil ama, bu parayı ne yapacaksın?
Genç kadın, Celil Mahirin gözlerinin içine baktı, gülümsedi:
— Her şeyi düşündüm, sevgilim fakat bir şeyi düşünmedim!
— Neyi düşünmedim!
İclâl, onun omuzuna vurdu:
— Erkeksiniz, düşünmemekte marusunuz...
— Çok merak ettim, neyi düşünmemişim!
İclâl, sol vanağını çukurlaştırarak gülümsüyordu:
— Peki, benim tuvaletlerim... Sahneye, eski tuvaletlerimle mi çıkacağım?

Genç kadın, yürüyecekti; Celil Mahir onu kolundan tutup çekti:
— Dur, daha sözümlü bitirmedim. İclâl, susarak bakıyordu.
Celil Mahir, elleriyle anlatıyordu:
— Seninle, tahmini hesap etmiştik... Nereye, ne verildiğini makbuzlarla, pusulalarla, senetlerle, gösteriyorduk...
— Bu lâkırdıları bırak... Ne söyleyeceksen söyle...
— Gışeden satacağımız biletler için, pul lazım...
— Paraya mı ihtiyaç var?
Celil Mahir, müphem bir işaret yaptı:
— Biraz...
— Ne kadar?
— Yüz... Yüz elli lira...
Genç kadın, başını salladı:
— İkiyüz lira, demek... Sen, o adamı gör, bana gönder...
— Yarım gönderirim...
— 9 —
Fuvayedeki hasır koltuklardan birine ayak ayak üstüne oturarak oturan Tayyar, İclâlin geldiğini görünce, ayağa kalktı:
— Buyursunlar, Hanımefendi. [Arkası var]

Nazilli Pamuk Tohum Islâh İstasyonu Müdürlüğünden:

Nazilli pamuk tohumu üretme çiftliği Çırçır fabrikası için evsaf ve şeraiti aşağıda yazılı bir motörle teferrüatına ait makineleri satın almak istiyoruz. Bunları aşağıda yazılı şartlar dahilinde satmaya talip olanların son fiyatlarını ihtiva eden tafsilâtli tekliflerini en kısa bir zamanda sözü geçen çiftlik müdürlüğüne bildirmeleri ihtar olunur.

Aranılan Şartlar:

Motörde:

Tek ufki veya çift amudî silindirli 65 - 70 H. P. kuvvetinde tam dizel dakikada adedi devir 500 den fazla olmayacak.

Bir kompressörle buna ait ihtiyat ufak motörü ve motörü tebrid için bir su pompası ve sabit kadranlı bir takimetro ile mücehhez bulunacak.

Motör aşağıdaki firmalardan birine ait olacak:

İngiliz: Lister, Grosley, National, Ruston.

Alman: Lanz, Gürting, Krup, Deuz veya N. A. N.

Motör Akople Generatör:

Santral Generatör 50 kilovat Trifoze 220 - 280 volt - luk olup Fregensi 50 olacak. "Simens., veya "A. S. E., tipinde olacak ve bir tarafından müvekkiz dinamo ile mücehhez bulunacaktır.

Tevzi tablosu:

Makine; Işık ve kuvvet şubelerini ihtiva etmek üzere üç kısımlı olacaktır. Makine kısmında otomatik bir şalter, bir Ampermetr, bir volmetr, bir kilovatmetr ve bir de Freğensmetr bulunacaktır. Bunda aynı zamanda müvekkiz dinamosuna ait volt ve Ampermetr konulmuş olacak, kuvvet kısmı dört şubeli olmak üzere dört şalter ve dört ampermetresi bulunacak.

Ekleraj kısmında dört şube bulunacak, her şube onar amperlik olacak ve her şubenin ayrı ayrı şalter ve sigorta tertibatı bulunup umumî bir tenvir kilovatmetresi bulunacak.

Tablo izoleli simens sisteminde çelik levhalardan yapılmış ve bütün enstrümanları bu tabloya gömülmüş olacak.

Bunlardan başka mevcut makinelerin işletilmesi için bunları grup grup çevirecek Elektromotörler alınacak, bunların evsafı ve kudretleri aşağıya çıkarılmıştır.

Adet

1	—	3	14 Kilovatluk Trifoze Elektromotör
2	—	2	3 Kilovatluk Trifoze Elektromotör
3	—	2	7 Kilovatluk Trifoze Elektromotör
4	—	2	3 Kilovatluk Trifoze Elektromotör

Her Elektromotör tam ve pinomatikman kapalı "Gekapselt., olacak ve her biri sigorta ve şalter tertibatını havi olacaktır.

Makinelerin 10-10-936 tarihine kadar müesseseye teslim edilmesi şarttır. (590) 945

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İstanbul Şubesinden:

Galatada Voyvoda caddesinde Bankamız binasının çatısında yaptırılacak tamirat ile imâl ettirilecek 13 adet demir arşiv dolabı kapalı zarf usulü ile münakasaya konulmuştur.

Bu husustaki teklif mektupları 5 Eylül 1936 saat 10 a kadar şube müdürlüğüne verilmiş bulunmalıdır.

Şeraiti öğrenmek isteyenlerin Bankaya müracaatla ihzar olunan şartnameleri almaları. (554) 918

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

1 — Yüksek Ziraat Enstitüsünün yıllık ihtiyacı olan aşağıda isimleri yazılı 6 kalem sabun, soda, vesaire hizalardır gösterilen muhammen bedeller üzerinden toptan açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — İhale Yüksek Enstitüsü binasında toplanan İdare ve ihale komisyonu tarafından 8-9-936 tarihine rastlayan Salı günü saat 16 da yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 264 liradır.

4 — Parasız şartnamesini almak isteyenler Daire Müdürlüğüne müracaatları. (554) (652)

Cinsi	Kilo	Kuruş	Yekûn fiati K.
Sabun	5000	45	225000
Soda	2000	15	30000
Fayda 1 kiloluk	600 kutu	80	48000
Kaol 250 gramlık	200 „ ün	45	9000
Pril	2000	18	36000
Flit pompası	50 adet	75	3750
			3517,50

Afyon Memleket Hastanesi baş Hekimliğinden:

Hastanemizin 936 senesi eczayı tıbbiye ihtiyacının ihalesi 4 Eylül 936 cuma günü saat on beşe temdit edilmiştir. Liste ve şartnamesini görmek isteyenler İstanbul ve Ankara Sağlık ve Sosyal Yardım Direktörlüklerine müracaatları ilân olunur. (642)

KUMBARA

BİRE,
1000
VEREN
TARLADIR

TÜRKİYE
ZİRAAT
BANKASI

Türk Hava Kurumu Büyük

PIYANGOSU

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmişti

5 il keşide 11 Eylül 936 dadır

Büyük ikramiye 35.000 Liradır

Ayrıca: 15.000, 12.000, 10.000 Liralık ikramiyelerle (20.000) liralık bir mükâfat vardır.

Istanbul Vilâyeti Nafia Müdürlüğünden:

20-8-936 Perşembe günü saat on beşte kapalı zarf usulile ihalesi tekarrür eden 10058,03 lira keşif bedelli Gümrük Muhafaza örgüdü için Hasköyde yaptırılacak anbar ve büro inşaatı ile yine aynı idarenin 26-8-936 çarşamba günü saat on beşte kapalı zarf usulile ihalesi tekarrür eden 17988,39 lira keşif bedelli atölye inşaatının görülen lüzum üzerine evvelce yapılan ilânlar iptal edilerek bu kere her iki inşaatın tevhit edilerek mecmuu keşif bedeli olan 28046,42 lira üzerinden yeniden kapalı zarf usulile 31-8-936 Pazartesi günü saat on beşte İstanbul vilâyet nafia müdürlüğü eksiltme komisyonu odasında eksiltmeye çıkarılmıştır.

A — Mukavele, eksiltme, nafia işleri umumî, hususî ve fennî şartnameleri proje keşif hülâsası ile buna müteferri diğer evrak İstanbul nafia dairesinde (140) kuruş mukabilinde verilecektir.

B — Muvakkat teminat (2104) liradır.

D — İsteklilerin en az (20000) liralık bu işe benzer iş yaptırma dair nafia vekâletinden almış olduğu müteahhitlik ve Ticraet Odası vesikalarını havi teklif mektuplarını 28-8-936 cuma günü saat on dörde kadar İstanbul Vilâyeti Nafia Dairesinde eksiltme komisyonuna vermeleri. (4462) 700

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlanları

Yenidoğan ve Esenkent İstasyon binalarının inşaatı eksiltmesi

Haydarpaşa - Ankara hattının 504 + 490 ve 535 + 922 kilometrolarındaki Yenidoğan ve Esenkent istasyon binalarının inşası kapalı zarf usulile yeniden eksiltmeye konulmuştur.

1 — Bu iki bina inşaatının keşif bedeli 24372,68 liradır.

2 — İstekliler bu işe ait şartname, proje vesaire evrakı D. D. Yollarının Ankara ve Haydarpaşa veznelerinden 122 kuruş mukabilinde alabilirler.

3 — Eksiltme 3 Eylül 936 tarihinde Perşembe günü saat 15 te Ankarada D. D. Yolları İşletme Umum Müdürlüğü Yol Dairesi binasında toplanacak Merkez Birinci Komisyonunca yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminat ve vesaiiki aynı gün saat 14 de kadar Komisyon Reisliğine teslim etmiş olmaları lazımdır.

A — 2490 sayılı kanunun 16 ve 17 inci maddelerine uygun 1828 liralık muvakkat teminat,

B — Kanunun tayin ettiği vesikalalar,

C — Kanunun 4 üncü maddesi mucibince eksiltmeye girmeye bir mâni bulunmadığına dair imzaları tahtında bir mektup,

D — Bayındırlık Bakanlığından musaddak ehliyet vesikası,

5 — Teklif mektupları ihale günü saat 14 de kadar makbuz mukabilinde Komisyon Reisliğine posta ile verilecektir. Posta ile gönderilecek teklif mektupları iadeli taahhütlü olması ve nihayet bu saate kadar Komisyona gelmiş bulunması lazımdır.

Bu iş hakkında fazla izahat almak isteyenlerin D. D. Yolları Yol Dairesine müracaat etmeleri. (484) (471) 873

Adapazarı ilçebaylığından:

Adapazarı köy bekçileri için yaptırılacak (165) kat elbise ve (165) çift fotin nümunesi mevcut kumaştan olmak üzere açık eksiltme ile münakasa müddeti 31-8-936 gününe uzatılmıştır. O gün saat 16 da ihalesi yapılacaktır. Talip olanların yüzde 7,5 teminat akçesile ilçe idare heyetine müracaat etmeleri şartname ve nümunesini görmek için Adapazarında Jandarma Komutanlığına taşrada olan talipler de İstanbul'da Sultanahmette ilçe jandarma Komutanlığına müracaatları ilân olunur. (644)

VENÜS ESANSLARI

Parfümüri âleminin şaheseridir. Kibar halkın aradığı en ince koku zevkini tatmin eden

VENÜS ESANSLARININ

bir zerresi öyle çiçekler âlemdir ki içine giren bir daha oradan çıkmak istemez.

Mevcut ve yeni çıkan esansların isimleri:

Flor Doryan, Lorigan, Roz Doryan, Rev Dor, Tango, Divinya, İstanbul gecesi, Boğaziçi, Madia, Buket, EZN, Şipr, Royal, Senk, Flör, Çanel, Miçiko, Milflör, Kelköflör, Flör Damur, Mikado Pari, Suar Dö Pari, Narsis, Dağ çiçeği, Gül, Menekşe, Yasemin, Sümbül, Zambak, Fulya, Müge, Heliotrop, Hanımeli, Şebboy, Unutma Beni ve saire..

Deposu: Nureddin Evliya zade kimyevi ecza alât ve tiryat ticaret-hanesi, İstanbul, Bahçekapı.

KANZUK

En hoş meyva usarelerle hazırlanmıştır. Hazmı kolaylaştırır. İnkıbazı izale eder. Kanı temizliyerek vücuda tazelik ve canlılık bahşeder.

INGILIZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu İstanbul

TIFOBİL

Dr. İHSAN SAMİ

Tifo ve paratifo hastalıklarına tutulmama için ağızdan alınan tifo haplarıdır. Hiç rahatsızlık vermez: Herkes alabilir. Kutusu 55 kuruş

Muzadı taaffün ve deriyi takviye hassalarına malikiyeti Krem Pertev'in bugünkü şöret ve şümülünün bariz delilidir.

İstanbul İkinci İcra Memurluğundan: Mahcuz ve paraya çevrilmesine karar verilen muhtelif cinsten halı ve kilim Şişide Halâskâr Gazi caddesinde 272 No. Şişli apartmanının 1. No. dairesinde birinci açık arttırma ile 27-8-936 perşembe günü saat 16 dan 19 za kadar satılacaktır. İsteklilerin mahallinde tayin olunan gün ve saatte hazır bulunmaları ilân olunur. (25147)

İstanbul üçüncü icra memurluğundan: Mahcuz ve paraya çevrilmesine karar verilen Konsol ve sair ev eşyası 27 Ağustos 936 tarihine tesadüf eden perşembe günü saat 10 dan itibaren Kurtuluşta Kurtuluş caddesinde 28 numaralı apartmanın 2 numaralı dairesinde paraya çevrileceği ilân olunur. (25132)

İstanbul ikinci icra memurluğundan: Mahcuz ve paraya çevrilmesine karar verilen ev eşyası Şişide Halâskâr Gazi caddesinde 272 N. Şişli apartmanının 9 dairesinde 27-8-936 perşembe günü saat 16 dan 19 za kadar ikinci arttırma ile satılacaktır. İsteklilerin mahallinde tayin olunan gün ve saatte hazır bulunmaları ilân olunur. (25141)

Kütahya Vilâyetinden:

1 — Kütahya Nafia Dairesi için muhammen bedeli beheri 45 liradan tutarı 1800 liraya 40 adet çadır 11-9-936 Cuma günü saat 15 te Vilâyet Daimî Encümeninde ihale edilmek üzere münakasaya konulmuştur.

2 — İsteklilerden arzu edenler buna ait şartnameyi vilâyet daimî encümeninden ve yahut Nafia Müdürlüğünden talep edebilirler.

3 — İsteklilerin bu açık eksiltmeye iştirak edebilmek için 145 liralık muvakkat teminat vermeye mecburdur.

4 — Bu eksiltmeye girecekler çadır imalini meslek itihaz ettiklerine dair vesika ibraz edeceklerdir. (646)

Kütahya Vilâyetinden:

Eksiltmeye çıkarılan: Kütahya Vilâyeti Nafia Dairesi için bedeli muhammeni 1618 lira olmak üzere 2000 kilo benzin, 2160 kilo vakum, 1750 kilo Mazot, 100 kilo üstübu ve 30 kilo arap sabunü Encümeni vilâyetteki kapalı kutudaki numunesine göre alınacaktır.

İhale 11-9-936 Cuma günü saat 15 te Encümeni Daimî Vilâyet odasında yapılacaktır. Eksiltmeye talip olanlar buna ait şartnameyi gerek encümeni daimîde ve gerek nafia müdürlüğünde görülebilir.

Eksiltmeye girecekler yukarıdaki bedeli muhammenin % 7,5 olan 122 lirada depotito vermeğe mecburdur. % 7,5 olan 122 liradan dep ozito vermeğe mecburdur. (647)

Her pakette bir LİKÖR, ŞARAP, KUPON, her 50, 100, 150, 200 kupona İhisar mamulâtından KANYAK, LÜKS SİGARA, AV MALZEMESİ verilir.

Ayrıca: Hediyelerle beraber alacağınız kur'a numaralarıyla yılbaşında çekilecek BÜYÜK YENİCE PİYANGOSUNDA Fordor Turing 1936 modeli zarif bir Fort otomobili veya bunun yerine bir Fort kamyonu veya Fort traktörü, 230 liralık BLAVPUNKT RADYOLARI, REVUE SAATLERİ, İÇKİ SERVİSLERİ, SOFRA TAKIMLARI v.s...

28 Ağustos Cuma günü akşamı

PANORAMA

BAHÇESİNDE

Bestekâr Selâhattin PINAR

San'at hayatının 23 cü yıldönümü

kutlanacaktır. Telefon: 41065

İstanbul Gayrimübadiller Komisyonundan:

D. No.	Semti ve mahallesi	Sokağı	Emlâk No.	Cinsi ve his.	Hisseye göre muhammen K.
1696	Büyükkada Yalı	E. Aya Nikola Y. Zağnospaşa	E. 17 Y. 37	63,50 metro arsa	150 A. arttırma
2005	Aksaray Kâtip Kasım	E. Ümran Y. Sepetçi	E. 66-66 Mü. Y. 14-16	Kâğır iki hanenin 8-24 his.	1600 K. Zarf
4226	Büyükkada Yalı	E. Haçi Fotaki Y. Öz Demir	E. 12 Y. 14	328,50 metro arsa	500 A. arttırma
4532	Bakırköy Kartaltepe	İncirli	E. 3-4-5 Harita 298	Müfrez 689 metro arsa	150 "
4583	Üsküdar İcadiye	Tahriri Cedid	E. 6	86 metro arsa	50 "
4116	Büyükkada Yalı	E. Balıkcıl ve Berber oğlu Y. Balıkcıl ve Çi- çekli yalı	E. 65 ve 3 Y. 31	Ahşap kahve dükkânının 13056 - 2828 his.	250 "
5651	Üsküdar Murat Reis	E. Çıkmaz Binbaşı Y. Mehmet Ef.	E. 8 Y. 10	66 metro arsa	50 "
7811	Bakırköy Sakızcağı	Frank kilisesi	E. ve Y. 61	158 metro arsa	320 "
8014	Aksaray Kâtip Kasım	Langa bostanları	E. 8 Y. 35 - 35/1 - 35/2	Ahşap hane ve ku- lübesi olan bostan- nın 10-72 his.	1000 K. Zarf
8102	Yeniköy Aya Nikola	E. Çifte fabrika Y. Köybaşı	E. 5 Y. 246/1	6 Metro arsa	50 A. arttırma
8293	Üsküdar İcadiye	E. Kayıkcı Şöhret Y. Kayıkcı Şükrü	E. 3-3 Mü. Y. 5-7	Altında dükkânı müştemil ahşap- hane ve bahçenin 11-15 his.	520 "
8316	Çengelköy Kuleli	Kara Ocaklar	E. 7-8	Taş ocağı	760 "
8325	Boyacköy	Aktar Abdi	E. 11 Y. 17	28 metro arsanın 1-2 his.	25 "

Yukarıda evsafı yazılı gayrimenkuller on gün müddetle satışa çıkarılmıştır. İhaleleri 4-9-936 tarihine tesadüf eden cuma günü saat on dördtedir. Satış münhasıran gayrimübadil bonosiledir.

İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasından:

Arsulusal İzmir Fuarı İstanbul Oda pavyonunda eşya teşhir edeceklerin aşağıda gösterildiği üzere eşyalarını vapura yüklemeleri icabeder.

27-8-936 Perşembe sabah saat onda kalkacak vapur Çarşamba günü sabaha kadar eşya alır.

29-8-936 Cumartesi saat üçte kalkacak vapur Cumartesi öğleye kadar eşya alır.

31-8-936 Pazartesi fevkalâde bir vapur vardır. 30 Ağustos öğleye kadar eşya alır. (664)

Ergani Bakırı

Türk Anonim Şirketinden:

Ergani madenindeki işletme idar emizde çalışmak üzere dahili hastalıklarda mütehasşis bir doktora ihtiyacımız vardır. İstiyenler tekliflerini ve tercüme hallerini Anka rada Ulus meydanında Koç hanım daki İdare merkezimize bildirmelidir.

Sahibi: Ahmet Emin YALMAN—Umumi Neşriyatı İdare Eden: S. SALİM Gazetecilik ve Neşriyat Türk Limitet Şirketi—Basıldığı yer TAN matbaası

Beyoğlu - Tünelbaşı - Yeniyo

Kız ve erkek **ALMAN Lisesi** ve Ticaret Mektebi

Tan: devreli lise-Ticaret Mektebi-Almanca öğrenmek için ihzari sınıf.

Derslere 9 Eylül Çarşamba başlanacaktır.

Kayıt muamelesi 1 Eylülünden itibaren her gün saat 8 den 12 ye kadar nüfus tezkeresi, aşı kâğıdı, sıhhat raporu, 4 fotoğraf ve mektep tasdikname veya diploması ile yapılır. Fazla tafsilât için mektebe müracaat veya 44941-44942 ye telefon edilmesi.

842

Eksiltme ilânı

Zongu'dak Amele Biriğinden

1 — 15/8/936 tarihinden 31/8/936 tarihine kadar on beş gün müddetle eksiltmeye konulan iş: Zonguldakta Mithatpaşa mahallesinin Elmalık mevkiinde yapılmış olan hastane binasının (hastane, yemek, çamaşır) asansörleri tesisatıdır.

Keşif bedeli altı bin lira radesindedir.

2 — İhale: Açık eksiltme suretile yapılacaktır.

3 — Eksiltme: 31/8/936 pazartesi günü saat 16 da Zonguldakta Amele Birliği binasında Birlik Faal Heyetinde yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminatı Dört yüz elli liradır.

5 — Bu bapta şartname ve mukavele ve tarifnameleri görmek ve daha fazla izahat almak istiyenlerin Zonguldakta Amele Birliğine müracaatta bulunmaları lâzımdır.

841

ölçü Sahiplerinin nazarı dikkatlerine

İstanbul Belediyesinin 936 senesine ait ölçülerin muayenesi 31 Ağustos 936 akşamı sona erecektir. Müddeti içinde ayar memurluklarında ölçülerini muayene ettirip damgalattırmyanlar hakkında kanunî takibat yapılacağı tekrar ilân olunur. "B., (612)

Inhisarlar Umum Müdürüğünden

70 Çuval talaş: Cibali fabrikasında

820 adet 3 litrelik şişe: Kabataş Levazım anbarında.

6721 kilo iskarta ip: Ahırkapı Bakımevinde

1951 kilo iskarta kanaviçe: Üsküdar depolar grubunda

727 kilo iskarta çul: Üsküdar depolar grubunda

804 kilo iskarta kınnap: Üsküdar depolar grubunda

428 kilo iskarta çul ve kanaviçe: Ahırkapı bakımevinde.

Yukarıda cins ve miktarları yazılı kullanılmış malzeme 8-IX-936 tarihine rastlayan Salı günü saat 10 da Pazarlıkla satılacaktır. İsteklilerin malları görmek üzere her gün hizalarında gösterilen yerlere ve pazarlık için de tayin olunan gün ve saatte % 15 güvenme paralarıyla birlikte Kabataşta İhisarlar Levazım ve mübayaat şubesi müdürlüğündeki satış Komisyonuna müracaatları. (546)

Saata çok ehemmiyet veren **REVUE** saati alır.

Bir **REVUE** saati alan ne aldığını bilir, çünkü 80 senelik tecrübe gibi bir garantiye maliktir.

Modeller en son ve zarif şekildedir. REVUE saatları tanınmış saatçılarda satılmaktadır.

Umumi deposu: İstanbul Bahçekapı, Taş Han, Birinci kat 19. Telefon 21354

Dr. NACI S. SOMERSAN

Çocuk Hastalıkları Mütahassısı
Şişli, Halâskâr Gazi, Meşrutiyet Apr. kat 2, No 5

Her gün saat 3-6. Telefon 42493 635

Göz Heikmi

Dr. Şükrü Ertan

Çağaloğlu Nuruosmaniye cad. No. 30 (Çağaloğlu eczanesi bitişiği). Tel. 22566

İstanbul üçüncü icra memurluğundan:

Paraya çevrilmesine karar verilen ev eşyası 26-8-936 Çarşamba günü saat 9,30 da Galatada Zülfiyâ sokağında 19 numaralı Şarap imalâthanesinde paraya çevrileceği ilân olunur. (25143)

Terziler Cemiyetinden:

Cemiyetimizin 27/8/936 da yapılacak olan idare heyeti seçimi ikinci bir ilâna kadar tehir olunmuştur.